

JÎ BO SAZBÛNA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 13 · GELÊREZAN 2000 · BIHA: 150.000 TL

İŞTE "BARIŞ"! İŞTE "YENİ" DÜNYA DÜZENİ!

Ulusal sorunun gerçek çözümü devrimdedir!

İçindekiler

Değerli okurlar;
Artık STÊRKA BOLŞEWÎK'e İnternet üzerinden de ulaşabilir; her yeni sayı STÊRKA BOLŞEWÎK'i İnternet üzerinden de okuyabilirsiniz.

İnternet adreslerimiz:
E-Mail: h.inan@wanadoo.fr
Tel.& Fax: 0033 / 388 32 57 97

stêrka bolşewîk

V.i.S.d.P. &
Navnişan Pevnvîsî / Yazışma Adresi:
K. İnan · 33 Rue du Marais Vert · 67000 France

Bîha / Fiyatı
150.000 TL · 5 DM · 15 FF · 40 ÖS · £ 1.50

http://perso.wanadoo.fr/bolshevik-partisan

İşte "barış"! İşte "yeni" dünya düzeni!

Emperyalızm, geçtiğimiz yüzyılın (ve bin yılın) son on yılında egemenliğini "yeni dünya düzeni" adıyla sürdürdü. Artık sosyalizm, komünizm ölmüştü. Tarihin bir "kazası" sonucu ortaya çıkan devrimler bir daha yaşanmayacaktı. Sosyalist-komünist olarak tanıtılan, gerçekte sosyalemperyalist, sosyalfaşist diktatörlükler birer birer iskambil kulesi gibi çökmeye, yerlerini açık kapıtalist iktidarlara bırakmaya başlıyor; bu yıkılan diktatorlükler şahsında sosyalizmin, komünizmin öldüğü propagandası daha da fazla ağırlık kazanıyordu. Emperyalizm ve onların yardakçılarına göre sosyalizm ve komünizm emperyalizm karşısında "dikiş tutturamamış", yenılmişti. Bunun diğer bir anlamı, sınıflar savaşının sona ermesiydi, "Tarih sınıf savaşımları tarihi olduğuna göre" ve sınıf savaşımını savunanlar, komünistler, sosyalistler "ortadan kalktığına" göre, mücadelenin bir tarafı olmadığına göre "tarih sona ermişti!" Artık mücadele sınıflar arasında değil, kapitalıst-emperyalist düzen içinde yürüyecekti vs. vs.

İşte böyle, bir yanda sosyalizmin öldüğü, bıttiği yoğun bir şekilde propaganda edilirken, diğer taraftan emperyalızmin yeni bir projesı de tüm dünyaya ilan edılıyordu: Dünyada artık "yeni dünya düzeni" denilen proje hüküm sürecekti.

Emperyalizmın bu "yeni" dünya düzeninde etnik ve ulusal temelde yürüyen savaşlar emperyalist güçlerin "yoğun" çabalarıyla tatlıya bağlanacaktı. Balkanlar'dan Kıbrıs'a, Afrika'dan Ortadoğu'ya tüm anlaşmazlık noktaları giderilecek, halklar arasında "barış" sağlanacaktı. Artık dünya "kalıcı barış çağı"na girmişti, vs. vs.

İşte, bu tür lafların bolca söylendiği bir ortamda Filistin lideri ile İsrail'in lideri "yeni" dünya düzeni düşüncesinin öncü emperyalist gücü ABD tarafından "barış" masasına oturtuluyordu. ABD başkanı Beyaz Saray'ın arka bahçesinde anlaştırdığı liderlerin sırtlarını sıvazlayarak yapılan "barış"ı "yeni dünya düzenının" bir göstergesi olarak dünya kamuoyuna açıklıyordu. Yapılan anlaşmayla kağıt üzerinde mini bir Filistin devletinin kurulmasının yolu açılıyor, taraflar üzerinde anlaştıkları planı uygulamak ıçin emperyalistler tarafından, özellikle de ABD emperyalizmi tarafından zorlanıyorlardı.

Emperyalist "yeni" dünya düzeninin "barış" atağı salt bununla kalmıyor, birçok bölgede "barış"ın tesıs edilmesi için "çaba harcanıyor", yapılan tüm bu "yeni" düzenlemelerı emperyalistler, "dünya barışına" sundukları katkı olarak böbürlene böbürlene propaganda ediyorlardı.

Ancak tüm bu "çabaların" birer balon olduğu bugünkü koşullarda "dünyada kalıcı barışın tesis edilmesinin" mümkün olmadığı görüldü: Kalıcı barış çağına girildiği ilan edilmişti ama üzerinde savaş yürümeyen kıta yoktu! Emperyalistlerın "kalıcı barış

çağı"na geçildiği şeklindeki propagandalarının dayanağı olarak gösterilen bir dizi bölgede-ülkede (Güney Afrika, Filistin, Bosna, Kosova, İrlanda... vs. vs.) çatışmalar sürüyordu. Sorunlar geçici bir süre için erteleniyor ya da en iyi halde emperyalist güçlerın zorlamasıyla çatışmaların üzeri "emperyalist barış" makyajıyla kapanıyor, bir süre sonra "barış" makyajı akınca gerici savaşların tüm çirkinliği kendini yeniden gösteriyordu.

Emperyalizmin "kalıcı barış çağına girildiği" palavraları eşliğinde yürüyen çatışmalar, günümüzde de çeşitli bölge ve ülkelerde sürüyor.

Peki, neden bunca gürültüye rağmen günümüzde "barış" sağlanamıyor? Emperyalist güçlerin tüm "çabalarına" rağmen çatışmalar sürüyor?

Bunun yanıtını vermeden önce bir noktayı çok açık vurgulamak gerek: Emperyalistlerin "barış" havarisi kesilmesi büyük bir sahtekârlıktır. Gerçekte emperyalistler açısından barış, kendi çıkarlarına hizmet eden, haksız ve daha fazla kâr, daha geniş nüfuz alanları için yürüyen savaşlar sürecinde ortaya çıkan geçici ateşkeslerdir.

Sermayenin egemenliği sürdüğü sürece gerçek barış mümkün değildir. Çünkü, "dünya barışı"nı tesis eden emperyalist güçler, bizzat savaşın kışkırtıcılarıdırlar. Onlar için "dünya barış"ı kendi çıkarları için ve o elverdiği ölçüde vardı, vardır. Onların sağladıkları "barış"; ne ulusal, ne sınıfsal sorunları çözümleyen bir "barış"tır. Onların "barış"ı yalnızca belli sorunları kısa bir süre için "donduran"; savaşlar arasında yeni saldırılara hazırlanmak için nefes alma payı bırakan, güç biriktirmeye hizmet eden "barış"tır.

İsrail ile FKÖ arasındaki "barış" anlaşması emperyalistlerin son yıllardakı "barış" arayışlarının en tipik örneklerinden birisini oluşturmaktadır.

Filistin'de FKÖ önderliğinde on yıllardır siyonist İsrail devletini yıkıp bağımsız Filistin devletını kurmak için yürüttüğünü söylediği savaş, emperyalistlerin denetiminde önce gizli, sonra açık yürütülen pazarlıklarla, FKÖ-İsrail "barışına" dönüştürüldü. Beyaz Saray'da ABD başkanının denetiminde "Barış Süreci" anlaşması imzalandı. Bu anlaşmayla, FKÖ'ye, siyonist İsrail tarafından işgal edilen toprakların çok küçük bir bölümü üzerinde belli bir geçiş sürecinden sonra "mini" bir Filistin devleti ilan edilmesi vadedilmişti. Böylece İsrail hakim sınıfları yıllardır çözemedikleri Filistin sorununu, çeşitli noktalarda kendilerine bağlı bir "mini" Filistın "devletının" kuruluşuna izin vererek çözeceklerdi. Bu plan Filistin burjuvazisi için de kabul edilebilir bir plandı. Çünkü böyle bir devlet yapılanması içinde Filistin burjuvazisi de az da olsa sömürüden doğrudan pay alabileceği bir devlet yapılanmasına kavuşmuş olacaktı. Bu anlaşma sonucu batılı emperyalist güçler, bu anlaşmanın mimarları ve koruyucuları olarak kendi düzenlerini Ortadoğu'da çok daha avantajlı koşullarda sürdürecekler, Filistin-İsrail barışını "yeni" dünya düzenlerinin bir gereği olarak ileri sürdükleri "kalıcı barış çağı" demagojisine örnek göstereceklerdi. vs. vb.

Süreç işlemeye başladı. Anlaşmalar yapıldı, kağıt üzerinde herşey batılı emperyalist güçlerin çizdiği çerçevede yürüyordu. Önemli somut adımların atılmadığı ve ertelendiği; bu yüzden sürecin "sancısız" bir şekilde işlediği; emperyalıstlerin yeni dünya düzeni ve "barış" planlarını allayıp pulladıkları ve yaldızların henüz dökülmediği. . koşullarda yapılan anlaşma ve yaşanan süreç başka bölgeler için de "olumlu örnek" olarak gösteriliyor: ulusal temelde hareket eden kimi güçler bu "barışı" örnek alıyordu. Bu noktada Filistin-İsrail örneği tek örnek değildi. Güney Afrika, İspanya, İrlanda gıbı örnekler de Filistin-İsrail örneği ile birlikte emperyalistlerin "barış" konusunda ne denli duyarlı ve olumlu işler yaptığına örnek olarak gösteriliyordu, gösteriliyor

Bu örneklerden "etkilenen" ve kendi coğrafyasında yaşadığı sorunları bu örneklerde o duğu biçimde sonuçlandırmak isteyen; yani "sistem içinde taraflar arasında yapılacak barış görüşmeleri yle sorunları aşmayı hedefleyenler çıkmaya başladı. PKK bu güçlerden birisiydi.

Kuzey Kürdistan'da silahlı olarak ulusal temelde yürütülen mücadelenin öncü gücü PKK, devletle anlaşmaya çalışıyor; Kürt sorununun Filistin sorunu gibi uluslararasılaşması, bunun sonucunda Güney Afrika, Filistin-İsrail örneklerinde olduğu gibi uluslararası güçlerin denetiminde Türk devletiyle yapılacak bir "barış" anlaşması sonucu Kürt ulusal sorununun çözüleceğini propaganda ediyordu.

Batılı emperyalist güçlerin denetimi ve zorlamasıyla yapılan Filistin-İsrail arasında "barışın" "örnek" teşkil edecek derecede "bir çekim merkezi" olması karşısında Bolşevikler;

a) emperyalistler tarafından dikte edilen Filistin-İsrail barışının, ne Ortadoğu ve Balkanlardaki emperyalist "barışların", ne Güney Afrika ve dünyanın diğer bölgelerindeki emperyalist "barışların" sürekli ve kalıcı olamayacağı; bu barışların sorunları köklü olarak çözmeyeceğini;

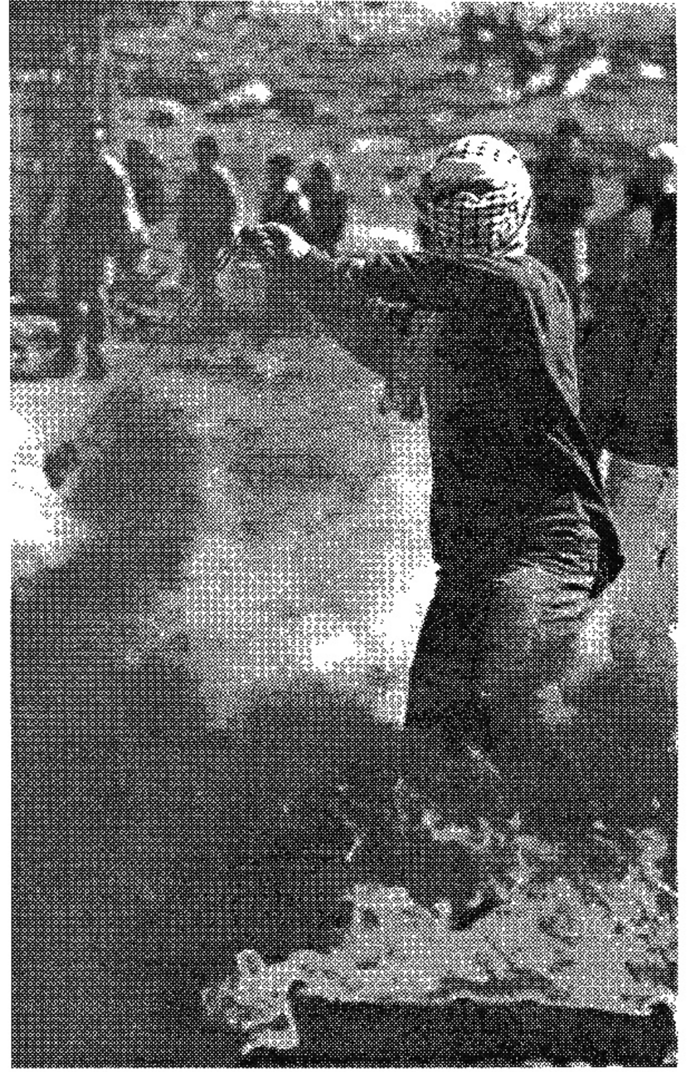
b) gerçek çözümün Türk devletiyle anlaşma temelinde değil, bu faşist devletin yıkılması; yerine işçilerin köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğünün kurulması temelinde kazanılacağını doğru ve haklı olarak propaganda ediyorlardı.

Bununla birlikte Bolşevikler, emperyalistlerin çıkarları ve denetimleri temelinde de olsa barış yönündeki adımlara karşı olmadıklarını; emperyalist "barışların" emekçilerin kendi gerçek çıkarlarına ters düşen siyasetler için yürüyen savaşlarda kanlarının akıtılmasına göre "daha iyi" olduğunu, böyle bir barış or-

tamının emekçileri birbirlerine karşı kışkırtmanın imkânlarını kısıtlayıcı bir rol oynayabileceğini ileri sürüyorlardı. Bolşevikler, bu tür emperyalist "barış"ın gerçek barışmış gibi gösterilmesinin sahtekârlık olduğunu; emperyalistlerin "barış"ından büyük beklentiler içine girilmesinin burjuva bir siyaset olduğunu ve bunun Kürt ulusal sorununa çözüm getirmeyeceğini de ortaya koydular.

Bolşeviklerin dikkat çektiği tüm bu noktaları Kürt milliyetçileri "diplomasiden anlamama tavrı" olarak küçümsüyor, "barış"a karşı çıkıldığını, "kan üzerine siyaset yapıldığını", kendilerinin "yüksek siyaset yaptıklarını", sorunu uluslararasılaştırarak sonuç alacaklarını vb. ileri sürüyor; reformist siyaseti günün "geçerli", "reel" siyaseti olarak propaganda ederek reddediyorlardı.

Süreç Bolşeviklerin bu konularda da haklılığını bir kez daha ortaya koydu.

İŞTE "BARIŞ"! İŞTE "YENİ" DÜNYA DÜZENİ!

Filistin-İsrail arasında batılı emperyalistlerin denetiminde yapılan ve "mini", "bağımsız" Filistin devletinin yolunu açan "barış" anlaşması geçtiğimiz aylarda bozuldu.

Emperyalistlerin desteğiyle ve korumasıyla ayakta durabilecek Filistin devletinin bağımsızlık ilanı bu yılın Eylül ayı içinde resmen ilan edilmesi gerekiyordu. Ancak gerek bu konuda İsrail ile FKÖ arasında çıkan anlaşmazlık; gerekse bu arada siyonist iskan politikası sonucu yaratılan ve ilan edilecek mini Filistin devleti içinde de dağılmış, her biri birer kale görünümündeki siyonist iskan alanları, Kudüs'ün statüsünün netliğe kavuşmamış olması ve iki ayrı Kudüs planının her iki taraf açısından da kabul edilemez oluşu vb. vb. nedenler önce "mini" Filistin devletinin ilanını ertelemeyi, ardından da yeni çatışmaları beraberinde getirmiştir.

Yeni çatışmaları beraberinde getiren saydığımız bu nedenler arasında şüphesiz en önemlisi Kudüs'ün statüsündeki anlaşmazlıktır. Her iki taraf açısından da "kutsal" bir şehir olarak görülen Kudüs, yine her iki tarafın dinci kesimlerinin gösterecekleri tepkilerden duyulan korku sonucu pazarlık konusu yapılmamaktadır.

Kudüs sorunu "mini", "bağımsız" Filistin devletinin ilan edilmesi aşamasına gelindiği süreçte öncelikle siyonist İsrail'de iç siyaset kaygıları ile hareket eden ve Sabra-Şatilla katliamının sorumlusu Ariel Şaron'un provokatif Kudüs ziyareti ile yeniden gündeme geldi. Ariel Şaron İsrail'de önümüzdeki kısa dönem içinde yapılacak seçimlerde dinci gericilere; "En şahin benim!" mesajını vermek istiyordu. Şaron'un böyle bir adım atmasında önemli etmenlerden birisi de Netanyahu'nun hakkında açılan yolsuzluk davasından beraat ederek yeniden siyasete dönmesi ve seçimlere katılacak olmasıydı.

Filistin halkı Şaron'un provokatif Kudüs "ziyaretine" tavır koydu. Ariel Şaron'un Kudüs ziyareti, İsrail devletinin Kudüs üzerindeki egemenliğinin askeri gösterilerine, buna karşı Filistinli emekçi yığınların en geniş katılımlı gösterilerine dönüştü. Bu olayla yeni bir intifada başladı. Filistinli emekçiler, İsrail gericiliğinin makinalı tüfeğine, tankına, savaş helikopterine karşı taş ve sopalarla ayaklandı. Çıkan çatışmalarda ikiyüzün üzerinde Filistinli emekçi katledildi, yüzlercesi yaralandı. Çatışmalar sürüyor. Ölü ve yaralı sayısı her geçen gün artıyor.

Son intifada emperyalist barışın kendisine bir şey getirmediğini pratikte görmüş Filistinli emekçilerin direniş hareketidir. Bu hareket esasta önemli ölçüde örgütsüzdür, kendiliğinden gelişen bir direniş hareketidir.

Filistin ve İsrail gericiliği arasındaki çatışmaların Ortadoğu'da kurulmaya çalışılan yeni dengeleri bir çıkmaza, krize sokmuştur. Bu sonuç, sorunu "çözme" yönünde taktik geliştirenleri, "barış" dikte ettiren batılı emperyalist güçleri kaygılandırmaktadır. Onlar Oslo'da dikte ettirdikleri çözüm önerisini bütünüyle dıştalamayan ve yeni durumu da gözönünde bulunduran yeni taktikler geliştirmek zorundadırlar. FKÖ önderliği, atılan adımların sekteye uğramaması ve hareketi kendi denetiminde tutmak isteğindedir. Bu-

nu sağlamak amacıyla FKÖ, Oslo kararlarının uygulanmasını; İsrail'in bir an önce Filistin devletini tanımasını talep etmektedir. Buna karşın İsrail, artık geriye dönülmesi mümkün olmayan "bağımsız" Filistin devletinin kurulmasını askeri gücünü de kullanarak mümkün olduğunca geciktirmek istemektedir. İsrail, "mini" Filistin devletinin kurulması koşullarında vereceği tavizi mümkün olduğunca asgari seviyede tutmak istemektedir.

Mısır'ın Şarm El Şeyh kentinde Filistin ve İsrail temsilcilerinin batılı emperyalist güçlerin gözetiminde imzaladıkları ateşkes anlaşması, tarafları yeniden "diplomatik" çözüme yapışmaya yönelten bir adımdır. Fakat Şarm El Şeyh'teki anlaşmaya rağmen çatışmaların sürmesi bu adımın bir işe yaramadığını göstermektedir.

Filistin-İsrail sorununun son çatışmalarla da ortaya çıkan birtakım sonuçlarına gözattığımızda şu noktaların altını çizmek durumundayız:

— Artık, Filistin halkının ne idüğü belirsiz "özerklik" vb. ile yetinmeyeceği çok açık olarak ortaya çıkmıştır. Yüzlerce ölüye rağmen otomatik silahların üzerine ellerinde taşla yürüyen, "Böyle yaşamaktansa ölmek yeğdir!" deme noktasına gelmiş bir halkın, "kendi devletine" sahip olma dışında bir "çözümle" durdurulması mümkün değildir.

— İsrail ile Filistin'in artık birarada yaşamanın koşulları ortadan kalkmıştır. Mini Filistin devleti artık emperyalistler açısından da çözüm için atılması gereken bir adım olarak kendini dayatmaktadır. Bu adım emperyalistlerin öngördüğü süreden daha uzun bir süreçte gerçekleşebilir ama sonuçta "bağımsız" Filistin devleti kurulacaktır. İsrail bunu geciktirmek, engellemek istemektedir. Ama İsrail'in tüm çabaları sonucu değiştirmeyecektir.

— Tüm bunların ötesinde tartıştığımız bağıntıda Filistin-İsrail arasındaki çatışmaların gösterdiği sonuçlardan birisi, emperyalist güçlerin "barış"ının fiyasko olduğudur. Filistin emekçileri, gelinen noktada emperyalist gericiliğin "barış"ının kendilerine birşey getirmediğini görmüşlerdir. Son intifada diğer şeylerin yanında emperyalist "barış"a bir tepkinin de ifadesidir.

— Filistin sorunu konusunda sorunun uluslararasılaşması ve bunun sonucunda emperyalistlerin öne sürdüğü "çözüm" önerilerine büyük değer biçenlerin, emperyalistlerin ileri sürdüğü "barış"ı örnek alarak kendi sorunlarının çözümüne merhem olarak sürmek isteyenlerin başlarını elleri arasına alıp bugüne kadar savunageldikleri düşünceleri ve attıkları adımları bir kez daha gözden geçirmeleri gerekmektedir.

— Emperyalistlerin ve onların uzantılarının "yeni" olarak lanse ettikleri "dünya düzeni"nin barbarlık olduğu; piyasaya sürülen düzenin yeni değil, emperyalizmin çürümüş, köhne düzeninin devam ettirilmesi olduğu; "yeni" olanın sadece dünya halklarının gözünü boyamak için kullanılan ismin olduğu... vs. vs. Filistin-İsrail arasındaki çatışmalarla bir kez daha ortaya çıkmıştır.

— Filistin-İsrail arasındaki çatışmalar bir kez daha emperyalist barbarlığın tek ve gerçek alternatifinin devrim ve sosyalizm olduğunu ortaya koymuştur.

BARBARLIĞIN TEK ALTERNATİFİ DEVRİM, SOSYALİZM!

Biz olşevikler, emperyalistlerin "yeni" dünya düzeninin barbarlık olduğunu; emperyalist "barış"ların kalıcı ve sorunları kökten çözücü olmadığını söyledik, söylüyoruz Yine biz Bolşevikler; pratikte Filistin-İsrail arasında ya da faşist Türk devleti ile PKK arasında yürüyen mücadele bağıntısında veya Balkanlar ya da dünyanın çeşitli bölgelerinde süren çatışma ve dalaşlarda... alternatifin devrim, sosyalizm olduğunu propaganda ettik, ediyoruz. Biz Bolşeviklere göre:

— Ulusal sorun başta olmak üzere sorunların çözümünü düzen içinde aramak gerçek çözüme sırt çevirmektir. Buzun kırılıp yolun açıldığı 1917 Ekim Devrimi'yle emperyalist barbarlığın alternatifinin sosyalizm olduğu, devrim olduğu pratikte de ortaya konulmuş; sınıfsız, sömürüsüz bir toplum projesi pratik olarak da emperyalist barbarlığın alternatifi olarak tarih sahnesine çıkmıştır.

— Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin gösterdiği gibi, gerek ulusal, gerek sosyal kurtuluş ancak ve ancak devrimle, sosyalizmle kazanılabilir. Bir halklar hapishanesi olan Rusya'da Ekim Devrimi ile ezilen ulus ve milliyetlerin bağımsızlık ve özgürlüğünü kazanması, Çarlık despotizmi tarafından halklar arasında çekilmiş olan ulusal çitlerin ortadan kaldırılması, tam hak eşitliği, izlenen doğru politikalar sonucu ulusal ve kültürel alanda sağlanan ilerlemeler, ulusal kurtuluş yanında sosyal alanda kazanılan muazzam başarılar... Ekim Devrimi şahsında devrimlerin ve sosyalizmin gerçek kurtuluşu getireceğini göstermiştir. Emperyalist gericiliğin, emperyalizmin gerçek alternatifi olan sosyalizme-komünizme saldırılarını yoğunlaştırdığı; dünya yoksulları arasında sosyalizmin prestijini sarsmaya çalıştığı, "sosyalizmin öldüğü, bittiği" yönlü propagandaya ağırlık verdiği günümüzde Ekim Devrimi'nin kazanımlarını sahiplenmek ve savunmak her zamankinden daha da çok öneme sahiptir.

— Emperyalistlerin eski, köhnemiş, barbar düzenlerini "yeni"leyip piyasaya sürerek ömrünü uzatmaya çalışan emperyalist dünyanın alternatifi

yeni bir dünyanın, kızıl dünyanın yaratılmasıdır. Ve bu dünya proleter dünya devrimi ile yaratılacaktır!

Devrim ve sosyalizmin emperyalist barbarlığın biricik alternatifi olduğunu ileri sürenlere karşı başta emperyalistlerin inayeti çerçevesinde "çözüm" arayan, emperyalistlerin "barış"ına bel bağlayan, İsrail-Filistin arasında dikte ettirilen barışları "örnek" alan kesimlerin tavrı; bu gerçekçi ve tek çözüme burun kıvırmak şeklinde oldu. Bu kesimlere göre reel sosyalizm denilen şey sorunluydu, ulusal sorun konusunda Ekim Devrimi'nin fazla bir kazanımı yoktu, zaten devrim yapmak "artık" mümkün değildi, bunun için "reel politikalarla" hareket edilmeliydi vs. vs.

Emperyalistlerin çizdiği çerçevede hareket etmek bu kesimlere göre çok daha gerçekçi görünüyor, kısa vadeli ve geçici çözümler üretiliyor, uygulamaya konuluyordu.

Kuzey Kürdistan'da gelişen Kürt ulusal mücadelesinin yönelimi ve geleceği emperyalistlerin tavrına endeksli hale getiriliyor; karşılıksız ve tek taraflı "ateşkeslerle" sonuç alınmaya, faşist devletin varlığı koşullarında onunla yapılacak "barış"larla sorun çözümlenmeye; uluslararası arenaya aktarılmış Kürt sorununun –Filistin benzeri!!!– "uluslararası güçlerin desteği ve onayıyla" çözüme kavuşturulmaya çalışılıyordu. Başta ABD emperyalistleri olmak üzere batılı emperyalist güçlerin komplosu sonucu PKK hareketinin Başkanı ve Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin andaki önderi Abdullah Öcalan'ın faşist Türk devletine teslim edilmesi sonrasında da bu tür çözüm arayışlarına devam edildi. Faşist Türk devletinin varlığı koşullarında "demokratik cumhuriyet" projesinde ifadesini bulan "çözüm" arayışları ve beklentileri ortaya atıldı. Tek taraflı olarak silahlı mücadeleye son verildiği ve "diplomasi" ile sonuç alınmaya çalışıldığı bugün, "demokratik cumhuriyet" siyaseti ulusal kurtuluş mücadelesinin "çözümü" olarak kitlelere sunulmakta, kitleler "faşist devletin varlığının devamına, onun varlığı koşullarında oluşacak bir "demokratik cumhuriyet" projesi için mücadeleye çağrılmaktadır.

Başta PKK olmak üzere ismi değişik de olsa özü aynı olan bu tür reformist politikanın diğer savunucularının (bu noktada PKK ile diğer reformist-revizyonist parti ve gruplar arasında özde bir farklılığın olmadığını, reformist cephede yer alan parti ve grupların esasta reormizmin derecesi ve bunun kimi araçları konusunda bir farklılık içinde bulunduklarını, devrime ve sosyalizme yaklaşım konusunda özde farklılık içinde bulunmadıklarını vurgulamak gerekiyor!) büyük bir inkârcılık içindedirler. Bunun böyle olması gayet anlaşılır bir şeydir de: Bir yandan faşist Türk devletinin varlığı koşullarında, ve onunla birlikte bir demokratik cumhuriyetin oluşturulabileceğini veya bugünkü düzende ulusal soruna köklü çözümler bulunabileceğini savunmak ile devrimi savunmak ve sosyalizm için mücadele etmek birbirini dışlayan şeylerdir.

Bugün bu reformist güçlerin peşinde giden; ulusal kurtuluşun çözümünü faşist devletten gelecek "iyiniyete" endeksleyenlerin peşinde gidenler tüm bu hayallerden kendilerini kurtarmalıdırlar. Filistin'de, Balkanlar'da, Güney Afrika ve dünyanın çeşitli bölgelerinde emperyalist "barış"larla gerçekte çözülemeyen sorunlar, ancak ve ancak işçi sınıfı önderliğindeki devrimlerle; sosyalizmle gerçek ve kalıcı çözümlere kavuşacaktır.

Emperyalistlerin ve onların uzantısı gerici faşist güçlerden "çözüm" bekleyen, faşist devletle "demokratik cumhuriyet" inşası hayalleri peşinde olan; reformizmi tek çözüm olarak görüp göstermeye çalışanların peşinde gidenlerin sömürü düzeninin varlığı koşullarında gerçek bir çözümün olmayacağını görmeleri ve sömürü düzenine karşı mücadeleyi yükseltenlerin saflarında devrim mücadelesine katılmaları gerekmektedir. Bilinmelidir ki; "sermaye egemen olduğu sürece, üretim araçlarında özel mülkiyet sürdükçe ve sınıflar varoldukça, ulusların eşitliği güvencelenemez; sermayenin iktidarı sürdükçe ve üretim araçlarına sahip olmak için savaşıldıkça, ulusların eşitliği ve ulusların emekçilerinin işbirliği sağlanamaz. Tarih, ulusal eşitsizliğinin yok edilmesi, ezilen ve ezilmeyen ulusların emekçilerinin kardeşçe işbirliği rejiminin kurulması için tek çarenin, kapitalizmin tasfiye edilmesi ve Sovyet düzeninin kurulması olduğunu söylemektedir." (Stalin) Ekim Devrimi deneyimi bu gerçeği kanıtlamıştır.

Bugün Filistin-İsrail çatışmalarıyla bir kez daha ortaya çıkan emperyalistlerin yeni dünya düzensizliğinden kurtulmak için...

Uluslar arasındaki eşitsizliğin ortadan kaldırılması, çeşitli ulus ve milliyetlerin boyunduruktan kurtulması için...

Gerçek ve kalıcı barış için; işçilerin, emekçilerin devrimci demokratik cumhuriyet koşullarında sömürünün ve zulmün olmadığı bir düzende, birarada yaşamanın koşullarını oluşturmak için... devrim ve sosyalizm mücadelesine katılmalıdırlar.

Gerçek barış için, demokratik cumhuriyet için umut isyanda, kurtuluş devrimdedir!

13 Kasım 2000 ✘

HADEP'e biçilen rol nedir?

HADEP Kasım ayında olağan kongresini yapacak. Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla bu kongrede HADEP'in "yenilenmesi", "yeniden yapılanması" üzerine tartışılıp yeni bir program karara bağlanacaktır.

Sözkonusu "yeniden yapılanmanın" düzene daha fazla yamanmaya yönelik bir yapılanma olacağı gerek PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın son donemde takındığı tavırlarda, gerekse de HADEP yöneticilerinin açıklamalarında açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

HADEP, her ne kadar devletin Anayasası temelinde kurulmuş, düzeniçi bir parti ise de, özellikle Kürt ulusal sorununda şimdiye kadar devletin istediği gibi yönlendirdiği bir parti olmadığı ve kamuoyunda da "Kürt partisi" imajına sahip olduğu için sürekli baskılara maruz kalmıştır.

PKK'nin silahlı mücadeleye son vermesi ve devletle barışma çabalarını yoğunlaştırması sonrasında HADEP, PKK'nin siyasetine uygun olarak Kürt ulusal sorunundaki tavrını değiştirmeye, "Türkiye partisi" olmaya yöneldi. Bu yönelimin görüntüleri çok değişiktir Ama öne çıkanlardan bazıları, CHP başta olmak üzere MHP'ye kadar burjuvazinin açık savunucusu tüm partilerle diyalog ve ittifak arama; Diyarbakır'da olduğu gibi HADEP'li Belediye Başkanı ile MHP Başkanı Bahçeli'nin birbirlerini alkışlayıp birbirlerine övgüler yağdırmaları vb tavırlar oldu. Ama buna rağmen HADEP'in andaki durumu hem PKK'nin, hem de devletin istediği bir durum değildir. Bu yüzden de HADEP devletle daha fazla birleşmeye yönlendirilmektedir.

HADEP de bu yönlendirmeye uygun davranacağını taahhüt etmektedir HADEP Genel Başkanı A. Turan Demir, bu "yeniden yapılanma" konusunda kararlı olduklarını göstermek için, HADEP içinde *"yeni arayışlara kapalı ve alışkanlıklarda ısrar eden yapıların dışlanacağını"* açıkça ilan ederek çatlak ses çıkarma ihtimali olanları tehdit etti.

Yani, şöyle ya da böyle HADEP'te "yeniden yapılanma" gerçekleşecek ve HADEP'i diğer burjuva partilerden ayıran Kürt ulusal sorunu karşısındaki tavır terkedilip HADEP açıkça düzenin liberal, "demokratik sol" bir partisine dönüşecektir. HADEP'in Kasım ayında yapacağı kongresinde bu dönüşüm program haline getirilerek, hakim sınıflara sunulacaktır.

HADEP'in bu yönlü bir değişikliğe gitmesinin en temel etkeni PKK'nin devletle barışma çabasıdır. PKK'nin legal alanda siyaset yapmasının PKK adıyla gerçekleşemeyeceğinin bilincinde olan Öcalan, PKK'nın ismen de tasfiye edilmesinin ardında yürütülecek siyasi mücadelenin bir aracı olarak HADEP'e "tarihi bir görev" yüklemektedir.

Abdullah Öcalan şahsında Kemalizmin savunuculuğuna ve HADEP'e biçilen rolün ne olduğuna yakından bakalım.

ÖCALAN'IN HADEP'E BİÇTİĞİ ROL...

HADEP'in "yeniden yapılanması"nın sözkonusu edildiği bir ortamda da Abdullah Öcalan (İmralı savunmalarında olduğu gibi), HADEP'e nasıl davranması gerektiği yönünde "yol göstericiliğe" soyundu. Öcalan, Serxwebûn sayı 221'de yayınlanan yazısında, ilkönce şu tespiti yapmaktadır:

"Çok ağır, zor koşullarda olmama rağmen, Türkiye'nin gündemini ve programını belirleyen ben oldum. Tarihi görevimi karşılıksız yerine getirdim. Türkiye şimdi benim başlattığım çizgide yürüyor." (agd, sayfa 12)

Gerçek durumu tersyüz ederek Öcalan kendisine bu payeyi biçtikten ve üzerine düştüğü "tarihi görevin" TC'yi savunma olduğu gerçeğini dolaylı olarak itiraf ettikten sonra, haliyle HADEP'in de bu çizgide yürümesi gerektiğini ve "yeniden yapılanmanın" demokratik olmasını anlatıp HADEP'e akıl vermektedir. CHP ile ittifakın uygun olacağını, CHP'deki gelişmenin olumlu olduğunu, bu ittifakın içinde ÖDP gibi partilerin de yer alabileceğini savunduktan sonra bu birliğin ***"Demokratik Cumhuriyetçiler Birliği biraz da demokratik solun birleşme yeri"*** olabileceğini tespit etmektedir.

HADEP ve PKK'nin bu konularda kendilerini dönüştürmesi gerektiğini de anlatan Öcalan PKK'ye şunları önermektedir:

"PKK bu noktada kendisini dönüştürmek zorundadır. Devlet bazı şeyler yapacak, ama toplumsal temelde görev alınmalıdır. Başkanlık Konseyi bile 'devlet izin verirse' diyor. Bu olmaz. Neden bekleniyor? '20'lerin Kuvay-ı Milliyeciliği, kuvay-ı demokrasi birliklerine dönüşmelidir. Bu '20'lerde uygulanmadı, isyan oldu. '20'lerin ruhunu 2000 yılının başına almak ve demokratik cumhuriyet ruhuna yöneltmek gerekir. Tıpkı Antep, Urfa ve Maraş'ta olduğu gibi şimdi de demok-

ratik birliklere ihtiyaç vardır." (aynı yerden)

PKK güçlerinin "Kuvay-ı milliyeci", "kuvay-ı demokrasi bırliklerine" dönüştürülmesini talep eden Öcalan, Kürtlerın Türk devletine karşı ısyanlarının önünün kesilmesi için önerilerde bulunmaktadır. Öcalan PKK'nin yasal olmaya çalışacağını da tespit ettikten sonra, bu yasallığın PKK adıyla olmayacağını da bildiğinde HADEP'e şu önerilerde bulunmaktadır:

"CHP ihmal edilmemelidir, hayatidir. Benzer gelişmeler sağda da olabilir. Başka eksende ittifak zor olur. İttifaksız da demokrasi geliştirilemez. Bir söyleşide de söylemiştim. '91'de benimle röportaj yaptıklarında ifade ettim. CHP ile '20'deki ittifakı geliştirmeli. Ulusal kurtuluşta oynanan rolden sonra, Kürt ısyanları ve her iki tarafın yanlışlıkları Cumhuriyet'e kaybettirdi. Üç katlı büyük gelişme kaybettirildi. Ben bunun farkındaydım. Bunu aşmalıyız. '91 tezi cesaretli yaklaşımdır. CHP kendini yenileyerek, demokratik yeniden yapılanmaya gitmeli, Kürt ve Türk kardeşliğini savunmalıdır. Demokratik sistem altında tekrar CHP ile olunabilir. (...)

HADEP ilkelerde anlaşarak CHP ile ittıfaklara girişebilir. Demokratik öncülük konusunda coşkulu, inançlı ve çok çaba ıçine girmek gerekir. CHP'nin yaklaşımı olumludur. PKK'nin yaklaşımı engel olmaktan çıktı. HADEP vb. güçler demokratik ittifaklara yönelmelidir. '23'ler gibi Türkiye bu darboğazdan çekilip kurtarılmalıdır." (aynı yerden)

Öcalan'ın konakladığı yerin CHP'ye ve kemalistlere övgü olduğu bütün tavırlarında açıkça ortadadır. CHP'nin olumlu olarak gösterilen tavrı, gerçekte sosyaldemokrat bile olmayan kemalist tavırdır.

Öcalan'a CHP ile ıttifakın savunulmasını gündeme getiren esas olay, Ecevit'in CHP-HADEP ilişkisi bağlamında "istihbarat birimlerinin bilgilerine göre" CHP'nin HADEP'le ilişki kurmasından duyduğu "kaygısını"... dıle getırmesi ve bu tavıra karşı kamuoyunda değişik tepkilerin yer alması olayı oldu.

CHP'nin tavrının olumlu olduğunu söyleyen Öcalan, burjuva partilerin FP'nin kapatılması durumunda olabilecek bir seçimin planlarını yaptığını, HADEP ile ilişkinin de bu çerçevede ele alındığını gözardı etmektedir Artık eski CHP Başkanı olan Altan Öymen, Ecevit'in tavrına karşı açıkça şunu söylemektedir:

"Biz Türkiye'nin sorunlarına bölge bölge, il il çözüm arıyoruz. Daha seçime çok var, ama biz şimdıden hazırlanıyoruz." (Cumhuriyet, 14 Temmuz 2000)

CHP, yapılacak bir seçımde HADEP'in de seçimlere katılmama durumunda HADEP'e gidecek oyların CHP'ye akmasının planlarını da yapmaktadır. Fakat bu, Öcalan tarafından CHP'nin tavrının olumlu gösterilmesi için yeterli bir neden olarak görülmektedir.

Bu tavır, değışenın CHP olmadığı, Öcalan'ın CHP'nin çızgisine doğru yaklaştığını gösterir sadece. Sözkonusu olan, "Demokratik Cumhuriyet" savunusu adına Kemalizmin temize çıkarılmasıdır.

Öcalan Kemalizmi temize çıkarma çabasını giderek yoğunlaştırmaktadır. Serxwebûn sayı 222'de şunları savunmaktadır:

"İsyanlar tarihi iyi bilinmeli ve doğru algılanmalıdır. Geçmişte yaşanan isyanlar ilkel milliyetçiliğe dayalıdır. Bazıları benim için Kemalizme kayıyor diyebilirler. Savunmalarımda bazı sözcükler yanlış anlaşılmış olabilir. Savunmalarımın tam anlaşılmadığını sanıyorum. Kaldı ki, Kemalizm düşmanlığı Kürtlerin lehine değildir." (agd, sayfa 12)

Savunmalarının tam anlaşılmadığını iddia eden Öcalan, bu iddiasını güçlendirmek için Kemalizmi reddettiğini açıklama yerine, Kemalizm düşmanlığının Kürtlerin lehine olmadığını tespit ederek Kemalizmi savunmaya kaydığını teslim etmek durumundadır. Kemalizme kayışının arka planındaki bir gerçek de Öcalan tarafından şöyle teslim edılmektedir:

"Tarihteki yanlışları düzeltmek de bize düşüyor. Bizim bu süreçte yaptığımız da budur. Geçenlerde bana Mustafa Kemal'in o dönemdeki konuşmalarını derleyen Doğu Perinçek'in bir kitabını verdiler. O konuşmaları inceledim. Ancak orada söylenenler uygulanamadı." (aynı yerden)

Öcalan'a Kemalizm konusunda yol gösterici olanlardan birisi karşıdevrimci Doğu Perinçek olduğuna göre, Kemalizmin savunulmasının garantıye alındığı açıktır! Perinçek'in 1990'lı yılların başında Öcalan ile buluşması döneminde de oynamak istediği devletle "arabuluculuk" rolü, gelinen yerde Perinçek'in iradesinden bağımsız olarak gerçekleşmiş durumdadır. Bu yüzden de Doğu Perinçek, şimdiki durumu on sene önce yapmaya çalıştığı bir durum olarak değerlendirmekte; kendisinin Öcalan ile buluşmasından MGK'nın ve MİT'in haberinın olduğunu ama buna rağmen kendisine dava açıldığını söyleyerek devletine sitem etmektedir.

Yol göstericisi Perinçek olanın Kemalizm batağını kurtuluş diye sunacağı da açıktır... Öcalan'ın Kürt isyanlarını suçladığı ve Kemalizmi temize çıkarmaya çalıştığı bir tespiti şöyledir:

"1925 isyanı ve bastırma, iki taraflı şiddet cumhuriyeti ve Kemalizmi olumsuz etkiledi ve demokrasi kaybetti. '24'e kadar Mustafa Kemal'in çizgisi önemlidir. Kürt isyanları devreye girince cumhuriyet tökezledi. Mustafa Kemal bilınçliydi; bu işbirlikçileri tanıdı." (aynı yerden)

Öcalan burada her ne kadar "bastırma" ve "iki taraflı şıddet"ten bahsetse de, Mustafa Kemal'i övmekte ve kemalist iktidara isyan edenlerı işbirlikçı ilan etmekte ve Türkiye'de demokrasinin gelişmemesının esas sorumlusu ve suçlusu olarak isyan eden K[illegible]ri göstererek Kemalizmi savunma konum[illegible] Kürt isyanlarının bastırılmasını haklı göste[illegible] atıldıktan sonra Kemalizmın propaganc[illegible]

hale gelmektedir. Öcalan şunları önermektedir:

"Aslında Kemalizmi yeniden incelemek gerekir. Kemalizmde Kürtlere yer olduğu kesindir. Kemalizmin güncelleştirilmesini iyi irdelemeliyiz. Kemalizmin, Avrupa Birliği kriterlerine göre kendisini yeniden demokratik ve çağdaş bir temelde düzenlemesi sözkonusudur " (aynı yerden)

Hocası Perinçek'in de yardımıyla Kemalizmın faziletlerini keşfetmeye devam eden Öcalan tespitlerine şöyle devam etmektedir:

"PKK ve HADEP dikkatli olmalıdır. Kaldı ki Kemalizm artık '25'lerdeki Kemalizm değildir. Kemalizmde de demokratikleşme var. 28 Şubat sürecinde olan şey, Kemalizmin demokratik öngörüye gelmesidir." (aynı yerden)

Türkiye'de faşizmın uygulanmasının temel organlarından biri ve Türkiye'de iktidarın gerçek sahibi olan MGK'nin "28 Şubat sürecini" ve bunun uygulamalarını "demokratik öngörüye" gelmek olarak savunan Öcalan, aslında MGK'nin de savunuculuğu konumunda olduğunu ve bu konuda da Perinçek'e yaklaştığını bu tavrıyla ortaya koymaktadır.

Kemalızmın "demokratikleştiğini" tespit eden ve yeniden incelenmesini isteyen Öcalan'ın doğal olarak vardığı sonuç ve HADEP'e tavsiyesi şöyledir:

"Kemalistlerle ilişki geliştirin, onlar da dönüşüyorlar. Birlikte Mustafa Kemal'in sözleriyle yürüyelim. Geçmişte böyle söylemediysem, bu benim eksikliğimdi." (agd, sayfa 13)

Kemalistlerle bırleşmeyı ve Mustafa Kemal'in sözleriyle birlikte yürümeyi daha önce savunmadığına pişman olan ve çok ciddi bir özeleştiriyle "eksikliğini" tamamlayan Öcalan'ın, Kemalizm savunuculuğu, kemalistlerle ittifak için doğal olarak Kürt ulusal sorununu söylemde de bir kenara bırakmasını getirmektedir. Bu yaklaşım temelinde HADEP'e önerilen şudur:

"Eğer HADEP ve diğer kurumlarda bir zorlanma ve ciddi engeller olursa, söylemdeki Kürt sorununun çözümü yerine demokrasının gelişmesi öne çıkarılmalıdır." (aynı yerden)

Bu tavır, Öcalan'ın artık söylemde de "Kürt sorununun çözümü"nden vazgeçebildiğini açıkça ortaya koymaktadır. Evet, gerçekten de son yıllardaki tavırlarıyla daha çok açığa çıkan PKK'nin siyasetiyle Kürt ulusal sorununun gerçek çözümünün mümkün olmadığı gerçeği; artık gelinen noktada söylem olarak da Kürt ulusal sorununun çözümünden vazgeçilebildiği tavrıyla tamamlanmaktadır.

Öcalan şahsında PKK için siyasetin merkezine konan şey artık bazı Anayasal değişiklikler temelınde TC'nin bütünlüğünün korunması, savunulmasıdır.

Serxwebûn sayı 223'de takındığı tavrıyla Öcalan, sadece CHP ile değil, ANAP ile de ittifakın savunuculuğu temelinde **TC'nin bölünmesinin önüne geçmenin** köşe taşlarını dizmeye çalışmaktadır. Takındığı tavır şöyledir:

"CHP ya da ANAP'la ittifak olabilir. Bunlardan hangisi daha fazla demokratik açılım gerçekleştırecek olursa onunla ittifak yapılabilir. Siyasi bölünmenin önlenmesi isteniyorsa, CHP veya ANAP ile ittifak kurulması halinde siyasal bölünme ortadan kalkar." (agd, sayfa 12)

"Siyasi bölünmenin" önüne geçmesi ve faşist Türk devletinin gözüne girmesi için de HADEP'e şu öneride bulunulmaktadır:

"HADEP 'Biz siyasi bölünmeye karşı panzehiriz, ülke bütünlüğünün garantisiyiz' diyebilir." (aynı yerden)

HADEP de bu yaklaşıma uygun olarak "devletin milletiyle bölünmez bütünlüğünün garantisi", "siyasi bölünmenin panzehiri" olduğunu yüksek sesle dillendirmektedir. HADEP'in tavrını TC ile bütünleşme konusunda yeterli görmeyen Öcalan, HADEP'in "Türkıye realitesini" gözönüne alıp "demokratık çözüm" için daha fazla yoğunlaşmasını ısterken, tersi durumda HADEP'in ciddiye alınmayacağı tehdidini şöyle dile getirmektedir:

"HADEP gibi güçler doğru politika yapmazlarsa ne ben kendilerini ciddiye alırım, ne de PKK ve devlet ciddiye alır. Bir demokratık çözüm tarzına ne kadar katkıda bulunabilirler? HADEP Türkiye realıtesini ve AB sürecini göz önünde bulundurarak yoğunlaşmalı ve hazırlıklı olmalıdır." (agd, sayfa 13)

Devletle "özgürce" bütünleşmek istediklerinin altını da çizen Öcalan, devletın, MHP'nin, hatta NATO'nun kendisini dikkate aldığını, ama "sol"un ve HADEP'in kendisini dikkate almadığını tespit ederek PKK, HADEP ve "aydınlar"dan kendisının "önemli bir noktada" olduğunu anlamalarını istemektedir. Ardından da PKK'ye, "demokratik barışçıl formül"ünü güncelleştirip derinleştırmesini önerirken şunları söylemektedir:

"Eski anlayış terk edilmelidir. Eski tarz, anarşi ve çeteciliktir. Bu bizden ve karşı taraftan binlerce masum insanın katledilmesine yol açtı." (aynı yerden)

Öcalan'ın burada eski anlayış dediği şey, 15 sene silahlı mücadele verilmesi gerçeğidir. Burada gerilla mücadelesı, sılahlı mücadele vb. artık TC'nin ağzıyla anarşı ve çetecılık olarak değerlendirilmektedir.

Öcalan; *"Bizim tavrımız sağ ve soldaki rantçılığa ve yolsuzluğa karşıdır."* tespitini yaptıktan ve "demokratik cumhuriyetin büyük hizmetkarıyım" diye kendini tanımladıktan sonra, 28 Şubat sürecının özünün de aslında bu rantçılığa karşı olduğunu ama bunun anlaşılamadığını dile getirmektedir. Ardından da devleti doğru anlamak gerektiği vaazını şöyle vermektedır:

"Kaldı ki, benim pozisyonum '97'den beri nettir. PKK de, HADEP de beni kullanamaz. Avrupa, solculuk zaten sınıfta kalmış, kullanamaz beni. Doğrusu nedir? Doğru olan devleti iyi anlamaktır. Kürt meselesi Avrupa Birliği temelinde çözümlenecek. Devletin yeni yapacakları olacak. Ağır gelişiyor ama olacak. Bu ge-

lişmeleri inkar etmeyin." (aynı yerden)

Kimsenin kendisini kullanamayacağını, devleti doğru anlamak gerektiğini vaaz eden Öcalan, Serxwebûn sayı 224'de ise ***"Devletin benimle programı var."*** diye itirafta bulunmaktadır. Gerçekte de devletin Öcalan'la programı var ve Öcalan bu programda kendisinden istenen başrolde oynamayı iyi becermektedir. Gelinen yerde artık kapalı, ya da dolaylı konuşmalar terkedilmiş ve Öcalan önderliğindeki PKK'nin "Ankara yanlısı" bir güç olduğu teslim edilmektedir. Öcalan'ın tespiti şöyledir:

*"'**Ankara yanlısı PKK ile diğer güçler yanlısı Kürtler çatışıyor'** biçiminde değerlendirmeler yapıldığını duydum. Bazı güçler bunu tartışıyor, bizi eleştirdikleri söyleniyor. Bunlar kimlerdir? Tabii bizi eleştirebilirler, ama bu çizgi PKK'nin gerçek çizgisine oturmuştur." (agd, sayfa 18)*

Evet, evet yanlış okumadınız! Öcalan PKK'nin gerçek çizgisine oturanın Ankara yanlısı olmak olduğunu böyle teslim etmektedir. Bu tespit, PKK'nin hâlâ Kürt ulusal sorununun çözümüne çalıştığını düşünen binlerce insanın, bir türlü inanmak istemediği gerçeğin Öcalan tarafından açıkça itiraf edilmesidir.

Ankara yanlısı PKK'nın önderi Öcalan Serxwebûn sayı 225'te HADEP son yıllardakı çabalarını şöyle dile getirmektedir.

"Benim son yıllarda geliştirmek istediğim şey devleti, toplumu, PKK'yi ve dolayısıyla HADEP'i demokrasiyi nasıl kavrayacaklar noktasına çekmektir." (agd, sayfa 17)

Kendisini dünyanın merkezi ve demokrasının öncüsü sanan Öcalan, devletin kendisiyle olan programının PKK ile ilgili yanını dolaylı da olsa açıklamasıyla tablo bütünleşmektedir.

Öcalan HADEP'in PKK'nin bir yan kuruluşu, basit bir yansıması olamayacağını, Türkiye'nin "demokratikleşmesinde" tarihi rolün daha çok HADEP'e düştüğünü tespit ederek, PKK'nin konumunun farklı olduğunu açıkladıktan sonra PKK'nın ne zamana kadar varlığını koruyacağını şöyle tespit etmektedir:

"Peki PKK varlığını ne zamana kadar koruyacaktır? Kapsamlı bir barışa kadar." *(abç) (agd, s. 18)*

Yazımızın başlığında sorduğumuz sorunun cevabı Öcalan'ın bu tespitinden ortaya çıkıyor. PKK, varlığını "kapsamlı bir barışa kadar", yani devletin, genel bir af çıkararak PKK'nin andaki silahlı gücünün, beşbin civarında olduğu söylenen gerillaların TC'ye teslim olmasının önünü açmasına; Kürtlere, Anayasal değişikliklerle bazı kültürel hakları tanımasına kadar sürdürecek. Ardında PKK, ismende tasfiye olacaktır. Devletin Öcalan'la programının bir parçası (önemli bir parçası) PKK'nin tümüyle tasfiye edilmesidir.

İşte bu noktada, PKK'nin tasfiyesi sonrasında düzen içi yürütülecek siyasi mücadele bağlamında HADEP'in rolü ortaya çıkmaktadır. *"Devletin inkarcılığı, Kürtlerin bölücülüğü"* terkettiği bir ortamda iki tarafı birbirine bağlayan ve kaynak rolü oynayacak bir partiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu parti de Öcalan tarafından HADEP olarak görülmektedir. Bu yüzden de HADEP'in "uzlaşı ve barış çizgisini" geliştirmesi salık verilmektedir. Öcalan şunları söylemektedir:

"HADEP'in tarihi rolü var. Aslında on yıl önce HADEP'te demokratik uzlaşı ve barış çizgisinin gelişmesi gerekirdi. Ama geliştiremedi. Çizgiyi geliştirmede HADEP sınıfta kaldı." (aynı yerden)

HADEP'in Kemalizmi savunmada, devletle bütünleşmede dersine iyi çalışıp sınıfı geçip geçmeyeceğini önümüzdeki dönemde hep birlikte göreceğiz. Gelişmeler, gidişatın bu yönde olacağını göstermektedir. Fakat, belirleyici olan artık PKK'nin, HADEP'in tavrı değil, devletin tavrı olacaktır. Öcalan önderliğinde PKK devletle bütünleşmeye hazırdır. HADEP de bu yolda üzerine düşeni yapmaya hazır görünmektedir.

Gidişatın nasıl ve hangi hızla olacağını birlikte yaşayıp göreceğiz. Fakat bugün artık tüm hatlarıyla açık olan şey, Öcalan önderliğinde PKK'nin devletle bütünleşme, Kemalizm savunuculuğunda epey yol aldığıdır. PKK'yi kabul etmemekte esasta yol almayan güç TC'dır. Fakat PKK bu yolunda ilerledikçe, PKK'nin devletle bütünleşmesinde devletin Anayasal bazı değişiklikler dışında özel bir yol almasına da gerek kalmayacaktır. Anayasal bazı değişiklikler de Türkiye'nin AB'ye üye olma çabasında atacağı vitrin süsleme adımlarıyla halledilecektir.

PKK "demokratik cumhuriyet" maskesiyle devletle bütünleşmesini şu ya da bu şekilde gerçekleştirecektir. Fakat Kürt ulusal sorununun varlığı devam edecektir.

Kürt ulusunun ulusal baskıdan kurtulmasını, ulusal sorunun gerçek kurtuluşunu isteyen herkes, sömürgeci faşist Türk devletinin varlığına son verme mücadelesine, devrim için mücadeleye omuz vermek zorundadır.

Kürt ulusunun ulusal özgürlüğünü gerçek hale getirmek için Kuzey Kürdistanlı işçi ve emekçilerin Öcalan ve PKK'nin Kemalizmi savunma siyasetinden, burjuva siyasetten kopmaları; devrimci bir temelde değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerle kardeşlik, birlik temelinde ortak mücadele vermesi; kurtuluş için olmazsa olmaz tek doğru seçenektir.

Bunun için de Marksizm-Leninizm biliminin tek gerçek savunucusu Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur)'un inşasına omuz vermek, saflarında örgütlenmek gerekiyor!

Seçenekler, ya köleliğin başka biçimlerde sürdürülmesine boyun eğmek, ya da köleliği yok etmek için devrim mücadelesine, Bolşevizme sahip çıkmak ve savunmaktır.

2 Kasım 2000 ✘

Soykırımcı bazı tavırlar...

ABD'de de, aylar önce meclise sunulan ve Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komitesi'ne bağlı bir alt komitede bekletilen Ermeni soykırımı ile ılgili karar tasarısı Eylül ayında gündeme getirildı. Karar tasarısı alt komitede oy çokluğuyla onaylanıp Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komitesi'ne sevk edildi. 4 Ekım'de tasarı Uluslararası İlişkiler Komitesi'nde de çoğunlukla onaylandı ve tasarı Temsilciler Meclisi Genel Kurulu'na devredıldi. Tasarı, 20 Ekim'de Temsilciler Meclisi Genel Kurulu'nda ele alınıp oylanma aşamasında, ABD yönetiminin dayatması sonucu şimdilik geri çekildi.

Bu karar tasarısının Eylül ayında gündeme getirilmesinin arkasındaki gerçek, 7 Kasım'da yapılacak seçimlerdi. ABD'de seçimler bağlamında Cumhurıyetçilerle Demokratlar arasındaki ıktidar dalaşı başabaş gitmektedir. ABD'de bulunan dıaspora Ermenilerinin ıse ulusal azınlık olarak 300 bin civarında bir oy potansiyeli vardır. Ve bu seçimlere katılımın düşük olduğu ABD'de seçimin kazanılması için önemlı bir sayıdır. İşte bu durumda egemen sınıfların partilerı bu oyları alabilmek içın güya Ermenılerin haklarını savunma pozlarına büründüler.

Nasıl ki öncelikle iç siyaset bağlamında, somutta da seçimler bağlamında karar tasarısının gündeme getirilmesinin arkasında bazı siyasetçilerın çıkarı olmuşsa; karar tasarısının şimdilik geri çekilmesinin arka planında da ABD emperyalizminin andaki "ulusal çıkarları" rol oynamıştır.

ABD'de iç siyaset, oy hesaplarıyla kullanılan Ermenıler, Türkiye'de baş düşman ilan edilmektedir. Türk hakim sınıflarınca ABD Temsilciler Meclısi'nde gündeme gelen "Ermeni karar tasarısı"na karşı yoğun bir kampanya sürdürüldü.

Türk hakim sınıfları mızrağın sivri ucunu ABD'ye değil, Ermenı soykırımı karar tasarılarının arkasındaki gücün Ermenistan olduğunu söyleyerek Ermenistan'a ve Ermenilere yönelttiler.

ABD Temsilciler Meclısı'nde gündeme gelen "Ermeni karar tasarısı"na karşı yaşananlar da Türkiye'de Ermeni düşmanlığının işçi ve emekçıleri –özellıkle de Türk ulusundan işçi ve emekçılerı– sınıf mücadelesi temelinde birleştirmenin önündeki önemli engellerden biri olduğunu, bir kez daha açıkça gösterdi.

Tüm bu yaşananlar, Ermeni soykırımının, sınıf mücadelesinin gelişmesının önünde engel olmayan tarzda bir tarihi haksızlık olmadığını bır kez daha açıkça gösterdi. İdeolojik olarak Ermeni düşmanlığı, Türk hakim sınıfları tarafından Türk emekçi sınıflarını düzene bağlamanın en önemli araçlarından biri olarak bugün de kullanılmaktadır. Ermeni düşmanlığının körüklenmesinde hakim sınıflar, milyonlarca işçi ve emekçinin beynini Türk şovenizmiyle doldurmuştur Bunun bir sonucu olarak soykırımcı zıhniyet sadece faşist Türk devletinın, Türk hakim sınıflarının zihnıyetı olarak kalmamış, işçi ve emekçilerin büyük çoğunluğunun zihniyeti haline de getirilmiştir.

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerı sınıf mücadelesı temelinde birleştirebilmenin önkoşullarından biri de sistemli olarak Ermenilere karşı yürütulen ırkçı, şoven, milliyetçi kampanyalar karşısında durmak ve işçi ve emekçi saflarda proleter enternasyonalızmini hakim kılmaktır.

MGK'DEN İP'E SOYKIRIMCI CEPHE...

Ermeni soykırımı sözkonusu edildiğinde Türk hakim sınıfları ve onların temsilcılerı kendi aralarındaki çelişkıleri bir kenara bırakarak "ulusal cephede" birleşmektedır. Hep bır ağızdan Türk şovenizmi ağusunu, Ermenı düşmanlığını kusmaktadırlar. Aralarında kazara bırilerı "çatlak ses" çıkarırsa, hemen "vatan haini" ilan edılerek hedef tahtasına oturtulmaktadır.

Bu tavırlar Ermeni soykırımı tasarısının ABD Temsilcıler Meclisi'nde gündeme getirilmesine karşı tavırlarda da tekrar yaşandı. Türkıye'de devletin başı olan MGK, Eylül ayı toplantısında konuyu gündemine alarak "karşı eylem planı"nı görüştü. İncirlik üssünden Irak'a uygulanan ambargonun delinmesine kadar değışik konularda takınılacak tavırlar belırlendi. Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu, ABD'ye yapacağı resmi ziyaretı erteledi vb. vb.

Tüm bu "misilleme" hareketi içinde de mızrağın sivri ucu ABD'ye değil, Ermenistan'a ve Ermenilere yöneltildı. ABD'ye karşı düşünülen "misılleme" adımlarının somut neler olduğu net biçimde açıklanmazken, Ermenistan'a karşı yaptırımlar uygulanmaya başlandı.

Sınırda bandrolle verilen vize uygulamasının durdurulması, hava korıdorunun kapatılma tehdidi, Türkiye'de bulunan Ermenistan vatandaşları olan Ermenilere aba altında sopa göstermeler vb. vb. uygulamalar doğrudan devlet tarafından uygulandı.

Uluslararası emperyalist ağababalarının tepkisini üzerlerine çekmekten çekindikleri ıçin de soruna mümkün olduğunca diplomasi çerçevesinde kalınarak Ermenistan yönetimı "uyarıldı"!

Devlet bunu yaparken burjuvazinin siyasi temsilcilerı ve kalemşorları çok daha açık Ermeni düşmanlığını

körüklemeye soyundular. Kimi kalemşorlar, *"Bu işin kaynağı İstanbul, desteği Erivan ve savaş alanı da Batı dünyasıdır."* dıyerek, Ermeni Patrikhanesı ile Erivan'ı hedef gosterirken, Çiller gıbı ırkçı sıyasetçiler Türkıye'de bulunan Ermenıstan vatandaşı Ermenilerin sınırdışı edilmesını hükümete önerdiler.

Çıller'ın tavrı aynen şöyledir.

"Ayrıca Türkiye'deki Ermeni kökenlı vatandaşlarımızı bu meseleden ayırarak, Türkiye'de iş yapan 30 bın Ermeni var. Bu Ermeni ışadamlarını ya kendi çıkarları adına bu mesele için seferber edelim, gitsin Türkiye lehıne lobı yapsınlar. Ya da hemen bu 30 bin kişiyi sınırdışı edelim " (Türkiye, 8 Ekim 2000)

Çıller'in bu ırkçı önerisi dıncı faşıst Fazılet Partısi Başkanı Kutan'ın ve bazı burjuva kalemşorlarının bile tepkısini çekti. Gösterilen tepkı ertesınde DYP Genel Başkan Yardımcısı Hasan Ekıncı, Çiller'i kurtarma adına, Çiller'ın yanlış(!) anlaşıldığını kamuoyuna açıkladı. Ekıncı'ye göre Çiller'in açıklamasının *"Türkiye'de Türk vatandaşı olan ve yasalar çerçevesınde ticaret yapan Ermenilerle hıçbir ilgisi"* yoktu Kımle ılişkisi varmış? Bu tavır *"Türkiye'de yasa dışı yollarla çalışan işadamlarına yönelik"*miş!

Ekıncı'nın açıklamasında görüldüğü gibi "özrü kabahatinden büyüktür". Şöyle kı, Ekıncі de şefı Çıller gıbı Ermenilerın sınırdışı edılmesını savunmaktadır. Çıller'in açıklamasında bahsedilen 30 bın Ermenı ışadamını Ekincı tarafından, bir çırpıda yasa dışı ilan edilmektedir.

Ekıncı'nın bu açıklamasının ardında, Hürrıyet yazarı Ertuğrul Özkök, 11 Ekim tarihli yazısında Çiller'in "Türk vatandaşı" olan Ermenilere yazdığı bir mektubun bazı bölümlerini yayınladı. Sözkonusu mektubunda Çiller, Türkiye'de yaşayan Ermenılere şu çağrıyı yapmaktadır.

"Gerçekçi bir yaklaşımla bir araya gelip, bu durumu ortadan kaldırmak ve dostluğumuzu korumak için ABD Temsilciler Meclisi yetkilileri nezdinde girişimde bulunmanızı yararlı görüyorum. Bu düşünceyle, haydı hep birlikte, aşağıdaki mesajla, ABD Temsilcıler Meclısı üyelerini barışı korumaya davet edelim." (Hürriyet, 11 Ekim 2000)

Ermenistan vatandaşlarını sınır dışı etmeyi, ya da sınır dışı edılmek istemiyorlarsa Ermenistan'a gidip Türkiye için lobı çalışması yapmalarını dayatan Çiller, Türkıye vatandaşı Ermenılere de "dostluğu korumak" adına baskı yapmaktadır. Çıller'ın Ermeniler tarafından da gönderilmesını istedığı mesaj şöyledir:

"Yaptığınız görevde birıncı önceliğinizin barışı korumak olması gerekir.

Bu nedenle bir Türk vatandaşı olarak sızden 596 sayılı karara karşı oy kullanmanızı diliyorum." (aynı yerden) "Barışı korumak" adına Çiller, Ermenilere kendilerinin bir "Türk vatandaşı" olduğunu söyletmeye çalışmaktadır. Öyle ya, "Türkıye Türklerın" değıl mı? Ve "Türkiye'de yaşayan herkes de Türk vatandaşı" değıl mı? Irkçı, kafatasçı mantık böyle işlıyor! Bunların kardeşlıkten anladığı da: Türk olmayan insanların kendı ulusal kimlıklerını inkâr etmek, kendilerının Türk olduğunu söylemektır! Çiller'in bu tavrına katılmadığını söyleyen Özkök, tedirginlik içıne giren insanlara özel bır misyon yüklenmesine karşı çıktıktan sonra şu tespıti yapmaktadır:

"Zaten o 30 bin Ermeni'nin büyük bölümü herhalde oluşan bu havadan sonra gıtmiştir." (aynı yerden)

Özkök'ün oluştuğunu söylediği hava, gerçekte soykırımcı zihniyetın, Ermenı düşmanlığının havasıdır. Ve bu hava, soykırım sonrasında Türkiye'de yaşayan 250 bın cıvarındakı Ermenılerın sayısının bugün 60 bin civarına düşmesinin nedenini de ortaya koymaktadır.

Soykırımcı zihniyetin bir yansıması da Türkıye'nin "ruh halının" gözönüne alınması gerektığı bıçımındekı tehdıtlerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin, Hürriyet gazetesinin köşe yazarlarından Sedat Ergin şunları söylemektedır:

"Soykırım iddialarının dayatılmasının, Türkiye'yı bu kez kalıcı şekılde benzer bır ruh halinin içine ıtmesi, yabana atılmaması gereken bir olasılıktır.

İçine kapanmış bir Türkiye'nin dış dünyaya vereceği tepkıler de sert ve hırçın olacaktır." (Hürriyet, 8 Ekim 2000)

Burada dile gelen "sert ve hırçın" tavırla ima edılen şey, esasta soykırım döneminde *"Ermenilerın Ruslarla birleştiğı ve Türklerin de Ermenilerin dersini verdiği"* yönlü tehdittır. Ve bu tehdit, örneğin, Türkiye'de yaşayan Ermenilerin Patriği Mesrob Mutafyan'a, adı belirtilmeyen bır profesör tarafından şöyle yöneltılmiştir:

"Aman infiale getirmeyin Türk milletini. Türk milleti ayağa kalkarsa görürsünüz... Gördünüz daha önce". *(abç) (Milliyet, 29 Eylül 2000, aktaran Mutafyan)* Soykırımdan her bahsedildiğinde kuyruğuna basılmış gibi havlayanlar, gerçek yüzlerını böyle açığa vurmaktadırlar. Kuşkusuz Ermenilere ve Ermenistan'a karşı tehditler sadece bunlarla sınırlı değildir.

Türkıye gazetesi yazarı Kenan Akın *"Sinsi bir şekilde toprak talebinde bulunmanın yollarını açmaya çalışan Ermenıstan'a haddini bildirmenin fırsatı, belki de Ortadoğu'da çıkacak bir çatışma sürecinde mümkün olabılir." (Türkiye, 10 Ekim 2000)* diye fırsat bekleyip devletine öneride bulunurken; Coşkun Kırca beklemekten yana değildir. Kırca şunları savunmaktadır:

"Ermenıstan'ın oğrenmesi gereken ise şudur: Türkiye Ermenıstan'ı her an cezalandırmak imkânına sahıptır. (...) Ülkemizde oturan veya çalışan Ermenıstan vatandaşları da derhal sınırdışı edılmelıdir ( ) Ermeni sınırında şimdiden yeterli kapsamda askerı yığınak yapmalıyız (.) Amerika'dan önce Ermenıstan'ı hedef alan tedbirler, tarafımızdan hızla alınmalıdır. (Akşam aktaran Hürriyet, 10 Ekım 2000)

Burada aktardığımız tavırlar bir kez daha [illegible]

zihniyetin güncel yansımalarını ortaya koymaktadır. Bu zihniyetle takınılan her tavır, gerçekte soykırımın itirafı anlamına gelmektedir. Türk şovenizmi, ırkçılık, faşizm bunların iliğine işlemiştir ve bu da bunların potansiyel olarak her zaman soykırım yapmaya hazır olduklarını göstermektedir

Bu ırkçı, şoven kampanya "içe" yönelik de yürütüldü TC'nin soykırım konusunda son yıllarda dile getirdiği "Tarih tarihçiler tarafından değerlendirilmelidir", ya da "Tarihi tarihçilere bırakmalı" vb. görüşüne bu sefer burjuva medyanın bazı ırkçı kalemşorları *"Ya o tarihçiler pek yakında* ***'Evet doğrudur, siz soykırım yaptınız'*** *derlerse ne olur?"* diyerek karşı çıktı.

Bu arada, Halil Berktay, Murat Belge vb. gibi bazı simalar Ermeni soykırımının olduğunu, olabileceğini dile getirdi Bu durum medyanın ırkçı bazı kalemşorlarını daha da saldırganlaştırdı. Türk medyasında *"İçimizdeki hainler", "Asıl ihanet içimizde"* vb. başlıklarla yürütülen kampanyada, Ermeni soykırımının varlığını dile getirip Türkiye'nin özür dilemesi gerektiğini savunan, soykırımın olabileceğini varsayan vb insanlar açıkça "vatan haini" ilan edildiler.

Bu kampanyanın bir parçası olarak, Diyarbakır'daki Süryani Kadim Cemaati Lideri ve Meryem Ana Kilisesi Papazı Yusuf Akbulut, Ermeni soykırımının varlığını savunduğu gerekçesiyle devletin kolluk güçleri tarafından gözaltına alındı.

Sadece bununla sınırlı kalmadılar... Soykırımın olduğu yönlü açıklamaların Ermeniler tarafından Türkiye'ye karşı kullanılacağı korkusuyla, "tarihin tarihçilere" bırakılmaması gerektiği görüşü daha saldırgan biçimde savunuldu. Örneğin Emin Çölaşan yazdığı bir "küfürnâmede" Cumhurbaşkanı Sezer'i de ima ederek şunları söylemektedir:

"Birisi kalkar, Birleşmiş Milletler'in zirve toplantısında ***'Soykırım konusunda kararı tarihçilere bırakalım'*** *diye konuşur.*

Bu sözlerden yüreklenen bizim sözde tarihçiler ise veryansın etmeye başlar... Yukarıdaki sözlerle! Hiç kuşkunuz olmasın, böylesine ***ihanet*** *dolu sözler yakında tüm Ermeni kaynaklarında yer alacak ve Türkiye'ye karşı kullanılacaktır:*

'İşte kardeşim, sizin tarihçileriniz böyle diyor.'" *(Hürriyet, 21 Ekim 2000)*

Hakim sınıf temsilcilerinin kendi aralarındaki bu tartışma devam ediyor. Fakat, açık olan şey, TC'nin yıllardır dile getirdiği "tarihi tarihçilere bırakalım" yönlü tavrın, burjuvazinin savunucularının bir bölümü tarafından sorun haline getirildiğidir. Onlar, suçlular! Soykırımcılıklarının, suçlarının üzerini örtmek istiyorlar. Bu yüzden de, soykırımın olduğunu ortaya koyabilecek her yolun kapatılmasına çalışıyorlar. Fakat çabaları boşuna!

Türk şovenizminin, ırkçılığının kampanyasına katılanlar sadece hakim sınıflar ve açıkça burjuva düzenin savunucuları değildi. Kendisine sosyalist, hatta marksist-leninist etiketi takan; gerçekte en yağız Kemalizm savunucusu olan Doğu Perinçek ve partisi İşçi Partisi (İP) de kendisine layık olan soykırımcıların saflarında, kampanyada yerini aldı.

Ermenistanlı Ermenilerin Türkiye'den sınırdışı edilmesi, Ermenistan'a karşı yaptırımların uygulanması, Ermenistan sınırına askeri yığınak yapılması vb. önerilerine ses çıkarmayan İP, ABD'nin değişik konsolosluklarıve İncirlik Üssü'nün önünde yapılan eylemlerle soykırımın varlığını inkar etme siyasetinin bir parçası olduğunu ortaya koydu. İşçi Partisi'ne göre de soykırımın varlığını savunmak "bir iftiradır", "Türkiye'ye düşmanlıktır", "ABD ve AB'nın Türkiye'ye komplosudur" vb. vb.

MGK'nın borazanı, İşçi Partisi'nin başı Doğu Perinçek'e göre, örneğin Ermeni soykırımının varlığını savunan ve Almanya'da yaşayan Tessa Hoffmann ve Taner Akçam, Alman Gizli Servisi'nin (BND) birer elemanıdır! (Bkz. Milliyet, 3 Kasım 2000) Böylece, Emin Çölaşan ve Altemur Kılıç gibi ırkçı kalemşorların "içimizdeki hainler" kampanyasının yurtdışı bölümünü de Perinçek daha da ileri giderek yerine getirmektedir.

Perinçek ve gerçekte IP'in karanlık yüzünü gizlemek için adı "Aydınlık" konan gazetenin, Ermeni soykırımının "yalan" olduğunu savunmak için başvurdukları bir sahtekârlık da "Sovyet belgeleri"nde takınılan tavırlarla ilgilidir.

1998 yılında Ermeni soykırımının Fransız Parlamentosu'nda alınan karara karşı tavırda yapılan sahtekârlık, bu sefer ABD Temsilciler Meclisi'nin tavrı karşısında yeniden yapıldı. 1998'de takınılan tavır, ısıtılarak kamuoyuna yeniden sunuldu. Bu bağlamda takınılan tavırlara tek tek değinme yerine iki noktaya dikkat çekmek istiyoruz.

Birincisi, sözkonusu edilen "belgeler" için verilen tarihler 1920, 1921 ve 1926'dır Ermeni soykırımının yaşandığı dönem bazı tespitlerde 1915-1923 dönemi olarak tespit edilse de. bu dönem kendi içinde değişik koşulları, dönemleri barındırmaktadır. Soykırımın en yoğun yaşandığı ve Osmanlı/Türk hakim sınıfları için "Ermeni sorununun esasta bitirildiği" dönem 1915-1916'dır. Bu tarihten sonra yaşananlar soykırımın "alt düzeylerde" sürdürülmesidir

Örneğin 1918-1919 dönemine kadar süren soykırım dönemiyle, Sevr Antlaşması'na karşı "ulusal kurtuluş mücadelesinin" başlatılması ve bu süreçte Ermenistan'da, 29 Kasım 1920'de Sovyet iktidarı kurulana kadar Ermenistan'la yürütülen savaşta Ermenilerin katledilmesi dönemi arasında belli farklılıklar vardır.

Perinçek ve "Aydınlık" gazetesi tarihi koşulları ve gerçekleri gözardı ederek, Rusya Bolşeviklerinin Ermenistan'da Sovyet iktidarı için verdiği mücadelede takındığı tavırları soykırımın olmadığına "ispat" olarak göstermeye çalışmaktadırlar. Böylece Sovyet iktidarını da Türk şovenizminin propagandası için kullanmaktadırlar.

İkinci nokta ise, bu tarihi gerçekleri, tarihi koşulları çarpıtma, belgeleri çarpıtmakla da bütünleşmektedir. Örneğin, Stalin'in Lenin'e gönderdiği bir telgrafta, Çiçerin'in *"Van, Muş ve Bitlis'in Ermenilere verilmesi yolundaki tavrını sert bir dille eleştirdiğini" (Aydınlık, sayı 689, sayfa 4)* yazmaktadırlar. Fakat, Stalin'in sözkonusu telgrafının, nerede, hangi eserinde basıldığı belirtilmemektedir

Çarpıtma varolan belgelerin içeriğinin çarpıtılması noktasında da yapılmaktadır. "Aydınlık", sözkonusu tavırlarda cımbızlama yöntemiyle kendi işine gelen yanları çekip almaktadır. Böylece hem takınılan tavrı bağıntısından koparmakta, hem de içeriğini revize etmektedir. Örneğin, Rusya Bolşeviklerinin "Türkiye Ermenistanı" bağlamında Çarlık Rusyası'nın siyaseti karşısında Sovyet iktidarının tavrını ortaya koyarken takındığı tavırlar, Ermeni soykırımının "yalan" olduğu görüşünü "ispat"lamak için kullanılmaktadır.

Yine, Bolşevikler tarafından emperyalist güçlerin siyasetini teşhir eden tavırlar da soykırımın "yalan" olduğuna "ispat" olarak gösterilmektedir Stalin, 30 Kasım 1920'de bu bağlamda şu tespiti yapmaktadır:

"Taşnak Ermenistan'ı [burada Batı Ermenistan sözkonusu değildir BN] *kuşkusuz, onları Türkiye'nin üzerine saldırtan ve sonra Türklere alçakça yem olarak bırakan Antant'ın provokasyonuna kurban olmuştur." (Stalin, Eserler, Cilt 4, İnter yayınları, sayfa 360)*

Burada takınılan tavır doğrudur. Gerçekten de "Taşnak Ermenistan'ı", yani Sovyet Ermenistan'ı kurulana kadar birkaç yıl Taşnaklar tarafından yönetilen ve emperyalistlerle işbirliği yapan Ermenistan, Batı Ermenistan'ı elde etmek için Türkiye'nin üzerine saldırtılmış ve o dönemin Türkiye egemenlerine yem edilmiştir. İşte bu ve böylesi tavırlar, sanki Batı Ermenistan'la ilgili tavırlarmış gibi kamuoyuna sunulmaktadır. Bu dönem, Atatürk'ün "kurtuluş savaşı önderi" olduğu bir dönemdir. İP'çiler atalarını temize çıkarmak için de böylesi sahtekârlıklar yapmaktadırlar.

Belge çarpıtıcılığının en açık örneği ise, "Büyük Sovyet Ansiklopedisi" bağlamında yapılmaktadır. Perinçek ve "Aydınlık" 1926 yılında basılan "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"nde soruna "dış açıdan" bakılan yanını cımbızlayıp aktarmaktadırlar. Buna göre; ***"Ermeni sorununa (...) dış açıdan bakıldığında, büyük kuvvetlerin Türkiye'de merkezkaç kuvvetleri destekleyerek, Türkiye'nin zayıflatılması ve daha kolay sömürgeleştirilmesi görülür."*** *(Perinçek, Aydınlık, aktaran Hürriyet, 27 Eylül 2000)*

Perinçek'in yazısında "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"nden doğrudan alıntı olarak aktardığı tespit budur. Ve bu tavır, soykırımın "yalan" olduğunu "ispat" etmek için aktarılmaktadır. 1926'da basılan ansiklopedi elimizde yok. Fakat burada aktarılan tavır, Ermeni soykırımının olmadığına "delil" olarak gösterilecek bir tavır değildir. Emperyalistlerin Türkiye'yi sömürgeleştirme siyasetine sahip oldukları açıktır. Sevr Antlaşması da bunun bir göstergesidir. Fakat emperyalistlerin tavrını ortaya koymak ve Türkiye'nin sömürgeleştirilmesinin istendiğini –ki sömürgeleştirme belli dönemlerde, belli ölçülerde gerçekleşmiştir de!– tespit etmek; hiçbir şekilde Osmanlı/Türk devletinin soykırım yapıp yapmadığını ortaya koymaz. Perinçek burada da siyasi sahtekârlıkta maharetini göstermektedir.

1926'da basılan "Büyük Sovyet Ansiklopedisi" elimizde yok ama, ansiklopedinin 1950'de yapılan Rusça ikinci baskısının 3. cildinin 49-107 sayfalarında Ermenistan ve Ermeni tarihiyle ilgili bölümün Almancası elimizdedir. "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"nde tarihi kesit bölümünde, *"Birinci Dünya Savaşı Döneminde Ermenistan"* altbölümünde savaşın Ermenilere büyük acılar yaşattığı tespit edilip1915-1916 yılları anlatılırken özetle şunlar söylenmektedir:

"1915-1916 yıllarında Türk hükümeti, müttefiki Almanların koruması altında ve katılımıyla Batı Ermenistan'ın yerli nüfusunun hemen hemen tümünü imha etti. Nisan 1915'te Türk hükümeti askeri idarelere, barışçıl Ermeni nüfusun yaşına ve cinsiyetine bakılmadan yok edilmesi, ya da Arabistan çöllerine sürülmesi için gizli bir emir verdi. Bütünüyle imha edilmekten kurtulanlar sadece, kahramanca öz savunmalarını örgütleyen Van ve çevresindekiler oldu. 1915'ten 1916'ya kadar Türkler 1 (bir) milyon civarında Ermeniyi vahşice katletti, bir o kadarı da kitleler halinde öldükleri Arabistan çöllerine sürgün edildi; birçoğu mülteci olarak dünyanın değişik ülkelerine dağıldı. 300 bin üzerinde Ermeni, Rusya'ya kaçarak katledilmekten kendilerini kurtardılar." (Sovyet Büyük Ansiklopedisi, Ermenistan SSC, Yeryüzü ülkeleri dizisi 11, Verlag Kultur und Fortschritt, Berlin 1954, sayfa 65)

Yine ansiklopedinin sonunda *"Tarihi gerçekler"* başlığıyla bir kronoloji yer almaktadır. Bu bölümde de 1915-1916 yıllarının karşısına aynen şu yazılıdır:

"Türk hükümeti tarafından 1 (bir) milyonun üzerinde Ermeninin imha edilmesi." (adk, sayfa 234)

1998'de Stêrka Bolşewîk sayı 5, sayfa 20'de de aktardığımız bu tavırlarda "soykırım" kavramı geçmiyor. Fakat bu tavırlarda anlatılanlar, gerçekte soykırımı dile getirmektedir. "Aydınlık" ve Perinçek, "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"nde soykırım kavramını bulamayınca sahtekârlığa balıklama dalmaktadırlar "Aydınlık", kendine yaraşır bir tavırla Genelkurmay Kıvrıkoğlu'nun ve emekli binbaşı ve tümgenerallerin tavırlarını "Aydınlık"ın tavrı olarak yayınlamakla da kimin borusunu öttürdüğünü göstermektedir.

Değişik ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesi temelinde faşist Türk devleti yıkılacak, işçilerin-köylülerin iktidarı kurulacak ve Ermeni soykırımının hesabı TC'den olduğu gibi borazancılarından da devrimle sorulacaktır!

5 Kasım 2000 ✗

Kadınlar neden intihar ediyor?

Kadınları çaresizliğe ve intihara sürükleyen şey feodal gelenekler ve bir bütün olarak erkek egemenliğidir. Bu noktada çaresizliği aşmak ancak gerçek bir alternatifin sunulmasıyla mümkündür. Devrimci ve komünist kadın hareketine bu noktada büyük sorumluluk düşmektedir.

Son dönemde Batman'da ardarda intihar olayları yaşanıyor. İntıhar edenlerın ezici çoğunluğu genç kadınlar. Batman Valiliğinin açıklamasına göre son 4 ay içinde intihar eden 26 kişiden 22'si genç kızdır. İntihar teşebbüslerinin sayısı ise 50'yi geçmektedir ve yine çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır

BATMAN'DA İNTİHARLAR...

Daha önce faili meçhul (belli) cinayetlerle çokça duyduğumuz Batman'ın adını, 2000 yılının yaz aylarından bu yana ardarda yaşanan intihar olaylarıyla yeniden duymaya başladık.

İntiharların kamuoyuna yansıması devlet yetkililerinin de dikkatini Batman'a çevirmesini beraberinde getirdi.

Batman Valiliği ve müftülüğü tarafından yapılan açıklamalar ve alındığı söylenen "alo bunalım hattı" ve camilerde vaiz verilmesi gibi "önlemler" sonrasında, TC Başbakanlığı Batman'da intiharların nedenlerinin araştırılması amacıyla Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı'na talımat verdi. Bunun sonucunda 4 kişilik bir heyet Batman'a gidip araştırma yaptı. Araştırmanın sonuçları 23 Ekim 2000 tarihli basına yansıdı.

Sözkonusu araştırmanın sonuçlarında doğal olarak faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan'da uyguladığı ulusal baskı, bölgenin geri bıraktırılmışlığı ve 1984'den bu yana TC'nın PKK önderliğinde yürüyen ulusal mücadeleye karşı yürüttüğü haksız, gerici savaş ve bu savaşın etkileri sözkonusu edilmedi. Bunun yerine PKK ve Hizbullah'ın bölgedeki eylemlerinin toplumsal psikolojiyi olumsuz yönde etkilediği tespit edilerek, savaş konusundaki bütün suç ve sorumluluk bu örgütlere yıkılmaktadır.

Faşist Türk devletinın temize çıkarılması tavrının yanısıra, intıharların bazı gerçek nedenleri de dile getirildi. Aile içi şiddet, Kuzey kürdistan'daki geri kalmışlığın, feodalizmin etkileri, köyden kente göçün ve teknolojik gelişmenin hızlı; kültürel-sosyal gelişmenin ise yavaş olması sonucu "kültür şoku"nun yaşanması vb. vb. noktalar da tespit edilmektedir. Bu arada feodal "namus" anlayışının da intiharlarda rol oynadığı tespit edilerek şunlar söylenmektedir:

"İntiharlarda namus faktörü de var. Genç kızlar Batman'dan kurtulmanın bir yolu olarak gördükleri için kamu görevlileri [Bunlar esasta devletin kolluk güçleridir. BN] *ile ilişkiye girmekte, eğer evlilik gerçekleşmezse bakire olmadıklarını gizlemek için intihar ediyorlar. 'Namus' ile ilgili aile infazlarına karşı tek seçenek olarak intihar sunuluyor." (Milliyet, 23 Ekim 2000)*

Feodal namus anlayışının genç kadınları intihara sürüklediği, bunun bölgenin geri kalmışlığından kaynaklandığı bazı devlet yetkilileri tarafından da kabul edilmektedir. Fakat bu noktada yukarıda da dikkat çektiğimiz gibi, bu geri kalmışlığın, feodal değer yargılarının Kuzey Kürdistan'da hâlâ yoğun olmasının TC'nin Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskı, zulüm vb. siyasetinin de bir sonucu olduğu gerçeği gözardı edilmektedir.

Erkek egemen sistemin, feodal değer yargılarının, aile içi şiddetin intihara sürüklediği Batmanlı kadınlardan bazılarının gazetelerde yeralan intihar haberlerinden bazıları şöyledir:

* Batman'da kimliği tespit edilemeyen 19 yaşındaki bir kadın, 7 kattan atlayarak intihar etti. Kadının vücudunun bir bölümü parçalandı.

* Batman'ın Kültür mahallesinde oturan Yıldız ailesinin büyüğü Nurşen, 7 katlı binadan atlayarak yaşa-

Valilik ılgili açıklamasında intiharların nereden kaynaklandığı konusunda kesın bılgiye sahip olunmadığını bildirmektedir(!) Ve yıne her zamanki gibi, devlet meseleye el koymuş ve müftülükle birlikte bir ortak çalışmaya başlanmıştır. İntıhar olaylarını engellemek için yoğun bir biçimde "islam dininde intiharın günah olduğu" propagandası uygun görülmüş, camılerde bu yönde **vaiz** verilmesi kararlaştırılmıştır. Bir de müftülük bünyesinde ılk defa bir kadın din görevlisine kadro açılarak **"alo bunalım hattı"** kurulmuştur. Tam "laik devlete" layık bir çözüm! Kaynağın kurutulması değil, din afyonuyla uyutup, yatıştırmak!... Başka türlüsü de zaten beklenemezdi!!!

Yoğun biçimde gerçekleşen bu intihar ve intihara teşebbüs olayları Kürdistan'da genç kızların ve kadınların yaşadığı derin toplumsal dramı gözler önüne seriyor. Bir yanda töre cinayetlerine kurban giden kadınlar, diğer yanda çözümsüzlük içinde kıvranan ve kurtuluşu yaşamına son bulmada gören gencecik insanlar... Öyle bir toplumsal gerçeklik ki, kadınlar ya öldürülüyor ya da onlara kendi kendilerini öldürmekten başka çare bırakılmıyor.

Her bir kadının ayrı bir hikayesi olsa da onları intihara ve intihar teşebbüsüne sürükleyen sebepler özde toplumsaldır; besinini köhnemiş feodal gelenekler ve namus anlayışından alan aile baskıları ve şiddettir.

Kürdistan'da hâlâ kızlar başlık parası karşılığın-

mına son verdi. Sert zemine düşen Nurşen'in vücudu fecı şekilde parçalandı.

* 16 yaşındaki Gülcihan Şahın, evdeki av tüfeğını alarak odasının kapısını kilitleyerek kafasına dayadığı tüfeği ateşledi.

* Evinin bahçesindeki ağaca ıp bağlayan 5 çocuk annesi Ayla Yeşilfidan (40) yaşamına son verdi. Ayla Yeşilfıdan eşinın üstüne kuma getırmesine daha fazla dayanamadığı belırtildi.

* 20 yaşındakı Fılız Eren eşarp ve çorapla ıntıhar ederek yaşamına son verdi. Herkesin uyuduğu sırada odasına çekilen Filiz, tavana astığı eşarp ve çorabı boğazına geçırdi. Eren'in evlilik için çeyiz hazırlığında olduğu öğrenildi.

* Zübeyde Bozgan, evlendikten 4 ay sonra göğsüne dayadığı tabancayla intıhar etti. İntihar nedeni, "aile içi anlaşmazlık" olarak belirlendi.

* Gülcan Bulut (20) adındaki genç anne kalın bir halatla kendini evinin tavanına astı. 4 aylık bebek sahıbi olan Bulut'un "aile baskısı" yüzünden intihar ettiğı belirtildi. (Özgür Politika, 21 Ekim 2000)

Adı belirtilmeyen ve 4 ay önce intihar eden 22 yaşındaki bir kadının bıraktığı mektup ise şöyledir:

"Şu anda sabahın 07.00'si ve benı uyku tutmuyor. Neden mı? Dün akşam benım cani anne, babam, H. Tahir sebepsiz yere beni dövdüler, sankı bir kâbusun ıçındeyim, üç insan bana saldırıyor, bağırıp, çağırıyorum, ellerınden çıkmam öyle zor oldu kı ben kaçtıkça onlar yıne tutup dövüyorlar. sonunda dayım beni duyup beni o canilerin elından kurtarıp eve geldik. Yüzum çok kötü şışmişti, burnumdan kan akıyordu ve boğaz kısmım morluklar içersindeydi. Ben aynada bunları görünce gönlümce ağladım ve ben bunları hak edecek hıçbır şey yapmadım. Öyle kızgınım ki kendımı öldürmek istiyordum benim hayatım bitti artık yaşamak istemiyorum diyorum. Tek nedeni benim dar etek giymem, babam eteklerimi yaktığını söyledi ve dedi senin böyle giyinmeni istemiyorum, ben karşı çıkınca önce annem saldırdı, sonra da dığerleri, hiçbır zaman sizi affetmeyeceğim ve o ev bana haram olsun kesinlıkle onların arasına dönmeyeceğim. Öyle kötü bir akşam geçirdim ki uyumaya çalışıyordum, kafamdaki şişikler ağrıyordu. Öyle çaresizdim kı ne yapacağımı bılemiyordum. Böyle bir aileye sahip olduğum ıçin lanet ediyorum. Bundan sonraki hayatım onlarsız olacak ben bu derdi çekemem, benden bu kadar. Çok savaştım onlarla, ama savaşı kazanan da ben olacağım, onları öyle pişman ettireceğim ki neye uğradıklarını şaşıracaklar bugün her şey bitecek eşyalarımı almaya gideceğim, neler olacak bilemiyorum..." (Milliyet, 23 Ekim 2000)

Adı belirtilmeyen bu genç kadının "savaşı kazanan da ben olacağım" tavrı, haklı bir isyanın dile getirilmesidir Fakat bu isyan, kendisini, "savaştan" ne anlaşıldığı ortaya çıktığında, intihar etme biçiminde yansıtmaktadır. Kadınların erkek egemen sisteme, feodal değer yargılarına, aile ıçi şiddete haklı isyanı, yine kadınların kendilerine zarar vermesi şeklinde olmaktadır Dört yanı erkek egemen sistemin duvarlarıyla örülü kadınların başka çıkış yolu görmemeleri, onları intihara zorlamakta ve intiharı "kurtuluş yolu" olarak görmelerine yol açmaktadır.

Görev, işçi ve emekçi kadınların erkek egemen sisteme, feodal değer yargılarına, aile içi şiddete karşı haklı ısyanını, bu erkek egemen düzenin yerlebir edilmesi içın mücadeleye dönüştürmek, devrim mücadelesine daha sıkı sarılmaktır.

6 Kasım 2000 **X**

da satılmakta, evleninceye kadar anne babanın evlendikten sonra da kocanın ev kölesi olarak tutulmaktadır. Onların ne yediklerine ve nasıl yediklerine, nasıl oturup kalktıklarına, nasıl güldüklerine, giyim kuşamlarına karışılmaktadır. Tüm hal ve davranışları ailenin ve çevrenin yoğun kontrolü altındadır. Kadınlara yönelik şiddet günlük olağan bir olaydır.

Batman'da ve Kürdistan'ın diğer büyük kentlerinde kapitalizm ve kapitalist ilişkiler egemen olmasına rağmen, kadınlara yaklaşım bağlamında feodal namus anlayışı hâlâ etkisini korumaktadır. Faşist Türk devletinin Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskı ve bölgenin geri bıraktırılmışlığı bir yandan kapitalizmin gelişmesini yavaşlatırken, diğer yandan bu gelişmeye bağlı olarak feodal geleneklerin devam etmesini de beraberinde getirmektedir. Kuzey Kürdistan'da kapitalizm geliştikçe feodal değer yargılarının burjuva yargılara karşı direnişi de giderek şiddetlenmektedir.

Feodal aile bağları zayıfladığı ve ilişkiler çözülmeye yüz tuttuğu ölçüde kadınlara yönelik saldırganlık daha da artmaktadır. Televizyondan ve dışardaki yaşamdan etkilenen kadınlar feodal geleneklerin ötesinde bir yaşam tarzına özendikleri ölçüde anne babalar, abiler, kocalar vb. onlar üzerindeki baskılarını artırmaktadırlar. Genç kızlar kot pantolon giydiği, makyaj yaptığı için dövülmekte ve eve hapis edilmekte, sokakta ya da okulda bir erkek arkadaşıyla konuştuğu görüldüğü için sokak ortasında boğazı kesilerek öldürülmekte, başlık parasını denkleştiremeyeceği için sevdiği erkeğe değil, sevmediği ve belkıde kendisinden çok yaşlı bir başka erkeğe satılmaktadır.

Sevdığiyle evlense dahi evlilik kurtuluş olmamakta baskı ve şiddet çoğu durumda devam etmektedir. Aile baskılarından, dayaktan ve cinsel şiddetten kaçarak canını kurtarmak isteyenlerin gideceği bir yer yoktur! Bu şartlarda kadınların bunalıma düşmemesi için hiçbir sebep yoktur!

Evden-şiddetten kaçan kızları polis tutup ailesine teslim ederse, koca dayağından bunalıp kaçan kadınlara kapısını açacak ve "sığınma evi" ismini gerçekten hakeden bir kurum yoksa, töre cinayeti işleyenler "namus meselesi" gerekçesiyle ceza indirimi alıyorsa, yani yasalar ve kurumlar hâlâ erkek egemenliğinin bu en koyu biçimini koruyor/kolluyorsa kadınları intihara sürükleyen çaresizliğin nereden kaynaklandığı da ortadadır.

Erkek egemen sistem içinde kadınlar çoğunlukla bir çaresizlikten bir başka çaresizliğe, bir kötülükten bir başka kötülüğe sürüklenmekle karşı karşıya kalmaktadır. Aile içinde yaşanan koyu baskı ve şiddet genç kızları son tahlilde eskinin başka biçimde devamı anlamına gelen bir başka bireysel kurtuluş yoluna itmektedir. Onların umudu kendilerini seven ve **koruyan** bir erkeğe sığınmak olmaktadır. Yaşamları boyunca "korunmaya muhtaç" görünüp denetlenen, kendi isteklerini dile getirmesine izin verilmeyen, kendi yaşamı üzerinde karar verme hakkı tanınmayan genç kızlara bu şartlarda başka bir yol da kalmamaktadır. Toplumsal bir destek olmadan, genç kadınların kurtuluş için ilk adımı attıklarında "kendi başlarının çaresine bakmaları", kendi ayakları üzerinde durma-

Batman'da genç kızlar kurtuluş için iki yol deniyor

Başbakanlığın Batman intiharları araştırması: Terör bölge insanını paranoyak yaptı. İşsizlik çok belirgin, gelir dağılımı dengesiz. Aile içi şiddet çok yaygın. Sosyal yapı, teknolojiye yetişemiyor. Bölgeden kurtulmak amacıyla kamu görevlileriyle ilişkiye giren kızlar, namus infazından kurtulmak için intihar ediyor

Ya evlen ya ö

Başbakanlığın Batman intiharlarıyla ilgili raporuna göre, genç kızlar kamu görevlileriyle evlilik için ilişkiye giriyor, olmazsa ölümü seçiyor

Biri daha denedi

TV'den etkileniyorlar

'Artık bitti'

Bebeğini geride bır

Umudun öldüğü kent

50 intihar yaşandı. 28'i hayata tutunamadan genç yaşta yaşamını yitirdi. Gülcan da bunlardan biriydi. Geride 5 aylık oğlunu bırakıp, geçti gitti

Önlem

larını beklemek mümkün değildir.

Bireysel çözüm köle olarak kalmak ve bir başka efendiye "daha merhametli" olacağı düşünülen bir efendiye sığınmak olmaktadır. Ve bu da kaçınılmaz olarak hayal kırıklığıyla sonuçlanmaktadır. Sevgililer ve kocalar erkek egemen sistemin dışında değildir. Onlar da çoğunlukla aynı erkek egemen, feodal geleneklere, namus anlayışına sahiptirler. Kadınlara bir mal olarak bakmakta, başlık parası vermedikleri durumda onları daha da hor kullanma hakkını kendilerinde görmektedirler. Sevgililer tarafından ortada bırakılma, ailelerinden kaçan genç kızların en önemli intihar sebeplerinden biridir. Çünkü bu genç kadınlar kendileri için varolma, kendilerine ait olma yolunu –koşulları ve şartlanmaları gereği– seçememektedirler.

İntiharlarda feodal namus anlayışının bir parçası olarak bakirelik saplantısı da önemli bir rol oynamaktadır. Kadınlara kendi cinsellikleri hakkında karar verme hakkı tanınmadığından ve cinselliği salt evlilik içinde yaşama hakkı tanındığından onlar için "kızlığını koruma" kendilerine bir efendi bulma konusunda "hayati" bir önem taşımaktadır. "Kız çıkmadı" diye ailesine geri teslim edilen ve kardeşleri tarafından öldürülen kadınların hikayeleri herkesce bilinmektedir. Fakat bilinmeyen ve bilinmezlikten gelinen bir diğer gerçek de genç kızların bir bölümünün bakireliğini aile içerisindeki cinsel saldırıyla, baba, abi, kuzen, eniştenin tecavüzüyle kaybetmiş olmasıdır. Erkeklerin bu iğrenç saldırganlığının bedelini yine kadınlar ödemektedir. Sonuçta o "kızlığını koruyamamış"tır ve ailenin namusunun temizlenmesi için katli vaciptir(!) İkiyüzlü namus anlayışı işte böyle işlemektedir. Erkeklere her türlü saldırganlık, herşey haktır, kadınlara ise ölüm dahil herşeye katlanmak düşmektedir.

Özgürlük özlemi içinde bu erkek egemen-feodal çemberden kurtulmak için evden kaçanlar, bütün kapılar yüzlerine kapandığından hüsrana uğradıklarında, bu aynı özlemi duyan diğer kadınlar üzerinde de olumsuz, caydırıcı örnek olmaktadır. Bu durumda aynı şiddet, baskı ve kölelik ortamında yaşayan genç kadınlar "eski sistemde" kalmayı yeğlemekte, feodal gelenekleri, töreleri parçalamak yerine törelerin öngördüğü biçimde ailelerinin kendilerine yeni bir "efendi" bulmasını beklemekte ve bu efendinin "merhametli" olması için dua etmekten başka çare görmemektedirler.

Kadınları çaresizliğe ve intihara sürükleyen şey feodal gelenekler ve bir bütün olarak erkek egemenliğidir. Kürdistanlı kadınlar ulusal-sınıfsal-cinsel baskıları en koyu, en acımasız biçimiyle yaşamaktadırlar. Bu noktada çaresizliği aşmak ancak gerçek bir alternatifin sunulmasıyla mümkündür. Devrimci ve komünist kadın hareketine bu noktada büyük sorumluluk düşmektedir. Devrimci ve komünist kadın hareketi kölelikten kurtuluşun, bağımsız, kendine ait bir kadın olarak varoluşun, her türden erkek egemen töre ve yaklaşıma karşı uzlaşmaz mücadelenin öncüsü olarak önderlik görevini yerine getirmek zorundadır.

Çare feodalizmin ya da kapitalizmin sunduğu kadın rollerinin kabulünde değil, devrimci-alternatif bir yaşam biçiminin benimsenmesindedir. Çare bir efendiden kaçıp bir başka efendinin "koruması"na sığınmakta değil, kendi ayakları üzerinde durma mücadelesinin verilmesinde, desteğin devrimci dayanışmada aranmasında ve özgür birliği ifade eden devrimci örgütlülüğün seçilmesindedir.

Hedef özgürleşmek ve ezilen Kürdistanlı kadınların kurtuluşu için mücadele etmek olmalıdır. Bu alternatifi seçmiş devrimci ve komünist kadınlar bugün çaresizlik içinde kıvranan kadınlara örnek ve umut olduklarının bilincinde davranmak zorundadırlar.

Bu ise özgürlük ve kurtuluş mücadelesini salt laf düzeyinde kabul etmekle olmaz. Onlar ancak bu özgürlüğü ve bağımsızlığı şimdiden yaşayarak inandırıcı olabilirler. Kölelik zincirini kendi yaşantısında kıramamış bir devrimci kadın, bağımsız mücadeleci kişiliğini kazanamamış bir devrimci kadın, laf düzeyinde ne kadar özgürlük yemini etse de, son tahlilde gerçek bir örnek olamaz. Önce devrimci ve komünist saflardan başlayarak ailesinde ve çevresinde erkek egemen bakış açısına ve yaptırımlara şu ya da bu gerekçeyle karşı çıkmayan, göz yuman bir devrimci kadın devrimci kadın dayanışmasının geliştirilmesi için doğru tavrın örneği olamaz.

Öyleyse, kadınların kurtuluşu mücadelesinin öncüleri olarak kendi gücümüzün ve yükümlülüğümüzün farkına varmalı, önce kendimizi aşmalıyız!

Kendi bireysel kurtuluşunu ezilen kadınların genel kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak kabul eden ve buna uygun yaşayan kadınlar olarak erkek egemenliğinin şekillendirdiği kadın benliğini aşacak, kadın ve erkeğin eşit ve özgür ilişkilerinin hakim olduğu geleceği kendi ellerimizle kuracağız!

Kahrolsun kölelik! Kahrolsun feodal töre ve gelenekler! Kahrolsun erkek egemenliği!

Örgütlülüğümuz ve dayanışmamız en değerli kazanımımızdır.

Yaşasın komünist kadın hareketi!

Ekim 2000

Güney Kürdistan'dan kaçış!

"Kuzey Irak'tan Türkiye'ye yasa dışı yollar-
dan giriş yapan 104 kişi, Gaziantep'in Nur-
dağı ilçesinde bir kamyonda yakalandı."
"Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde ele geçirilen
Iraklı mülteci sayısı 515'e ulaştı. Van'da ev-
de 43 kaçak Iraklı"
"Küçükçekmece'de 39 Iraklı yakalandı."
"İtalya'nın güneyindeki Otranto limanına,
yaklaşık 500 kadar kaçak insan taşıyan bir
Türk gemisi yanaştı. Yolcuların büyük bölü-
münün Kürt olduğu bildirilen..."
"Van'ın Başkale ve Gürpınar ilçelerinde,
Türkiye'ye kaçak yollarla giriş yapan 126
Iraklı gözaltına alındı."
(Günlük gazetelerden...)

Son aylarda genellikle Kuzey Kürdistan üzerinden Türkiye'ye giriş yapan ve yönlerini doğrudan metropollere çevirerek kısa süre sonra herhangi bir Avrupa ülkesine geçmeye çalışırken yakalanan (çoğu zaman çeteler tarafından paraları alındıktan sonra faşist Türk devletinin eline teslim edilen) Güney Kürdistanlıların sayısı binlerle ifade ediliyor.

Özellikle yaz döneminde bu sayı çarpıcı bir biçimde arttı. Kafileler halinde Güney Kürdistan'ı terkedenlerle ilgili haberleri sık sık görmek mümkün. Medya tarafından "Iraklı", "Kuzey Iraklı" olarak lanse edilen insanların büyük bir bölümü, kimi zaman tamamı Güney Kürdistanlılardan oluşuyor. Ve bunların içinde Kürt ulusuna mensup olanlar çoğunluğu teşkil ediyor.

Şüphesiz, bu kaçışın bir dizi nedeni bulunmaktadır:

* Sömürgeci vahşetin sınır tanımaz uygulamaları. Mevcut sömürgeci yapıya karşı yönelebilecek olası ulusal temeldeki muhalefeti güçsüz kılmak için bilinçli, planlı ve yoğun olarak uygulanan "insansızlaştırma" politikaları...

* Büyük ekonomik zorluklar; müthiş bir yoksulluk ve ambargonun da verdiği yoksunluk durumu. İş imkânlarının sınırlı oluşu. Mevcut sosyoekonomik yapıda yaşanan değişim (feodalizmin çözülmesi) nüfusun refah düzeyi yüksek metropollere yönelmesini beraberinde getirmektedir. Bu salt Güney Kürdistan'a özgü bir durum değildir; genel kapitalist gelişmenin doğal bir sonucudur.

* Irak rejiminin her an Halepçe benzeri katliamlara girişeceği endişesi.

* Mevcut Güneyli liderlikler arasında sürekli gerginlik durumu; bazen savaş halinin varlığı. Talabani ve Barzani'ye karşı duyulan güvensizlik.

* Irak rejiminin hakimiyeti belli bölgelerde olmamasına rağmen, bu koşulları kendi çıkarlarına değerlendirebilecek bilinç ve örgütlülükten yoksun olmaları.

* Genelde kendi öz gücüne güvensizlik durumu, geri toplumsal ilişkilerin getirdiği iradesini başkalarına teslim etme ve umduğunu bulamayınca bulunduğu alanı terketme tutumu. Kendini güvenlikte hissetmemek ve güvenlikli yer arayışı.

* Emperyalistlerin yer yer kaçışı özendirmeleri vb. vb. durumlar kitlesel göçün arkasındaki nedenlerden bazılarıdır.

Her şeyden evvel, Güney Kürdistan somutunda belli dönemlerde yürütülen ulusal mücadele ve bu mücadeleye karşı Irak hakim sınıflarının emperyalist ağababalarının da desteğiyle yürüttüğü savaş durumlarında, Güney Kürdistan'ı terk etme hareketleri geçmişte de yaşandı.

Geçmişte, bir dizi nedenden ötürü bölge değiştiren, değiştirmek zorunda kalan Barzanilerin durumu

bu bağlamda öne çıkmaktadır. Siyasal önderlik bazında, Barzanilerin yüzyılın başında bazen yer değiştirerek Irak gerici rejimine karşı mücadeleyi sürdürmeleri durumu bugünkü kaçışla karşılaştırılamayacak kadar farklıdır.

Yetmişlerin ortasında İran'a, Halepçe esnasında yine Doğu ve Kuzey'e, ardından Körfez Savaşı döneminde Kuzey'e doğru büyük kitlesel göçlerin yaşanması, zamanla ve özellikle son birkaç yılda Güney Kürdistan'da toplumsal bakımdan karakteristik bir şekilde düşünce ve hayatlarında önemli bir yer tutmaya başlamış, her fırsatta bu etkinin de dürtüsüyle dışarıya kaçış hesabı canlı tutulmuştur.

Kürdistan'ın parçalanmışlığının kitlesel yer değiştirmeler üzerindeki rolü ayrıca kayda değer niteliktedir. Parçalanmışlık Kürt nüfusunun (yalnızca Kürtler değil, Asuriler de bu bölünmüşlükten olumsuz etkilenmişlerdir) kimı zaman kaçışa varan dağılmayı/savrulmayı hızlandırmıştır. Özellikle "sınır" boylarında bu durum bariz görülmektedır.

Her sömürgeci devletin "kendı Kürdünü" görmezden gelen/yok sayan ve fakat diğer parçalardaki Kürtleri görece "kabul eden" politikaları, sonuçta Kürtlerın zor anlarında sözkonusu sömürgeci devletın yanına geçmesine imkân yaratmıştır. Körfez savaşı döneminde Güney'deki kalkışmanın ardından yaşanan büyük göçte dönemin siyasal erki adına TC'yi temsilen Turgut Özal'ın Güneylileri "sahiplenme" sahtekârlığı bunun açık örneğidir. Benzer durum Suriye, İran ve Irak devletleri için de geçerlidir. Özellikle bunların müslümanlık/ümmet ekseninde bu alanda daha aktif oldukları görülüyor. Ama ne adına yapılırsa yapılsın; gerçek olan şudur ki, sömürgeciler Kürdistan'ın insansızlaştırılmasını aralıksız sürdürüyorlar. Sömürgeci devletlerin kaçmak isteyenlere esasta fazla zorluk çıkarmaması da bunu kanıtlıyor Bir tür "Geçin, gidin; sizden kurtulalım!" yaklaşımı sömürgeciler tarafından tercih edilmektedir.

Sömürgeci Irak rejiminin Kürt ulusuna karşı gerçekleştirdiği büyük katliamların, kıtlesel sürgünlerın; asimılasyon eşliğinde (Araplaştırma politikasına bağlı olarak) nüfusu parçalama ve dağıtma pratiklerinin; hayatın çekilmez hale getirilmesi, yaşam koşullarının alabildiğine zorlaştırılması, aşırı yoksulluk ve bir dizi şeyden yoksun bir hayatın verdiği bıkkınlık vb. gerçeği sömürgecı Irak rejimi tarafından kendi hesabına değerlendirilmiştir. Saddam önderliğindeki Irak rejimi "satın alma" ve yanına çekme siyasetini Güney somutunda aslında başarıyla uygulamaktadır. Satın alınma sonucu belli bir maddiyata kavuşan küçük bir kesimin hayatı, yoksulluğun pençesinde kıvranan büyük kesime kimi zaman cazip gelebilmektedir.

Güney Kürdistan'da belli bır kaçışın yaşanmasında sömürgeci Irak rejiminın sorumluluğu yanında, emperyalist devletlerin de rolü ve sorumluluğu vardır. Sözkonusu göçün yaşanmasında Kürdıstan genelinde emperyalist devletlerin sömürgeci merkezlere

MÜLTECİ AVCILARININ ÜSSÜ:

Türkiye

İnsan tacirlerinin cirit attığı bir ülkede iltica adaylarının bu çetelerin ağına düşmesi/düşürülmesi gayet basit olmaktadır. Devlet insan taciri çetelerin varlığından haberdar olmakla yetinmiyor, bu çetelerle ortak çalışıp dolarları da paylaşıyor. Haliyle devlet bu yüksek bir meblağ tutan gelirden oldukça memnundur ve bu akışın durması işine hiç gelmemektedir. Kişi başına bazen 20 bin doların alındığı dikkate alındığında devletin çetelerine bir sus payı karşılığında izin verdiğini saptamak için kâhin olmaya gerek yoktur.

Türk devletinin bu iltica işini özellikle son on yıl içinde örgütlediğini görüyoruz. Faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan'ı insansızlaştırma siyasetinin, ulusal baskının, zulmün sonucu Avrupa göç 90'lı yılların başında daha da yoğunlaştı. "Ne kadar düzen muhalifi ülkeyi terkederse o kadar iyi olacak" yaklaşımından hareketle devlet dişe dokunur bir zorluk çıkarmadı.

Devlet kendisi için tehlike arzeden muhalefetin bir kısmının dışarı çıkmasına göz yumarken, insan tacirliğinden de bir gelir kaynağı edindi. İştah kabartan bu durum, içeriden çevreye yönelmeye başladı. Öyle ki artık yalnızca Güney ve Doğu Kürdistan'dan değil; bir dizi Afrika ülkesinden gelen insan da geçiş yeri olarak Türkiye'yi tercih ediyor.

Bu yönelmenin birdenbire olmadığı, zeminin hazırlandığı ve bugünkü sonuca ulaşıldığı açıktır. Çünkü elde edilen rant ve üstelik her geçen gün sürekli artış gösteren bu rantın doğrudan ve dolaylı sahipleri çok yönlü çalışmaları neticesinde bu düzeni tutturabilmişlerdir. Hal böyle olduğu içindir ki, yalnızca 2000 yılının ilk sekiz ayında 9 bin 952 sığınmacı adayının insan tacirlerine ödediği/ödemek zorunda bırakıldığı para miktarı 9 milyon 952 bin dolardır. Yani 6 trilyon Türk lirası! Buna, 1996'dan bu yana geçen zaman diliminde eklenen 47.717 kişiden ortalama 1000 dolar üzerinden alınan miktar eklendiğinde, ortaya dört yılda 57 milyon 669 bin dolarlık (38 trilyon 407 milyar Türk Lirası) bir meblağ çıkıyor.

İşte bu kara para akışı Türk devletinin iştahını kabartıyor, bunun için insan kaçakçılığının üssü olmayı bilinçli ve gönüllü olarak üstleniyor. İnsanların Meriç nehrinde boğulmaları ya da mayın tarlalarında parçalanmaları; açık denizlerde boğulmaları (batırılmaları/boğdurulmaları), kamyon kasalarında son nefes-

verdiği destek bile tek başına sorumluluklarını ortaya koymaya yeter. Kendi ülkelerinde özgür ve mutlu bir yaşam sürmeleri engellenen, ulusal özgürlükleri sömürgeci cendereye alınmış Kürt ulusunun varolan sömürge, ezilen statüsünün devamında emperyalist politikalar önemli bir yer tutmaktadır.

Kürt ulusuna yönelik sömürgeci asimilasyon, yok etme ve ırkçı siyasetin uygulanmasına onay verenler, bu baskılardan bir nebze olsun kaçıp "kurtulmak" isteyen insanların ülkelerini terketmelerinde tabii ki sorumludur. Gayet zor ve çoğu kere sonu nereye varacağı belli olmayan bir serüvene çıkan göç kafilelerinin ölümünde, elbette ki uluslararası sermaye tekellerinin büyük payı vardır. Kısaca sömürgecilere ekonomik-ticari, askeri ve politik destek veren emperyalist devletler bu göçün suç ortaklarıdır.

Bunlar yalnızca suç ortağı değil, aynı zamanda kendisi gibi düşünen ve hareket eden devşirme Kürt tipi yaratarak doğrudan sorumluluğa sahiptir. Amerikan emperyalist devletinin birkaç bin "Guam Kürdü" yaratması ve bunlara yeni bir "yurt" bulması bunun tipik bir örneğidir. Aynı şekilde Alman emperyalist devletinin yüzbinlerce Kürdün bu ülkeye gelmesini tamamen kendi çıkarları çerçevesinde, Kürt politikasına paralel olarak kabul ettiği bir yerde bu gücü objektif olarak kendisi açısından bir koz olarak gördüğü ve zamanla bunu açıkça gösterdiği bir gerçektir.

Yalnız bu kadar da değil. Emperyalistlerin bu kitlelerin içinde bir kesime politik bakımdan müdahale edip arzuladığı siyasal çerçevede hareket etmesine onay verdiği, kendine benzeyen bir Kürt tipini yarattığını tespit etmek gerekir. Başka emperyalist devletler de benzer hesaplarla Kürt "dostu, hamisi" vb. kesildiler, ileride de benzer yaklaşımları göstereceklerdir. Mesele kendilerinin bundan ne kadar kâr yapacakları sorunudur. Yoksa Kürt ulusunun kurtuluşu vb. bunların umurunda değildir; ayrıca ülkelerindeki Kürt kitlelerinin büyükçe bölümünün zorluklarla dolu yaşamı kendilerini "çok yakından" ilgilendirmemektedir.

Emperyalistlerin kendileri gibi düşünen Kürt tipi yaratmalarının belli bir süreci bulunmaktadır. Kürdistan'da yürütülen istihbarat faaliyetleri, sözde sağlık ve eğitim çalışmaları; kültürel ve insani amaçlı geziler vb. hepsi tamamı kendi çıkarlarını bölgede nasıl, ne şekilde, kiminle vs. düzenleyecekleriyle ilgilidir. Yüzlerce sivil toplum örgütünün Kürdistan'da cirit atması bunun içindir. Özellikle Güney Kürdistan somutunda bu durum çok yaygındır.

Kendilerini "Kürt dostu" olarak lanse eden emperyalistler ve onların sivil örgütleri, Kürt dostu olmadıklarını kendi ülkelerinde göstermektedirler. Şu ya da bu emperyalist devletin sınırlarından bir biçimiyle

lerini vermeleri Türk devleti ve çömezlerini hiç de ilgilendirmiyor. Sahtekârca bir iki "Önleyeceğiz!" türünden verilen demeç sonrası işe kalınan yerden devam ediliyor.

Türkiye üzerinden, bizzat çetelerin, devlet görevlilerinin organize ettiği şebekeler rehberliğinde Avrupa'ya taşınmak üzere olan iltıcacı adaylarının son dört yıl içinde 47 717 kişi, bu yılın ilk sekiz ayı içindeki rakamın 9 952 kişi olduğu bilgisi gazetelere yansıdı. Yapılan araştırmalara göre, 1996'dan bu yana "kaçak" yollarla Türkiye üzerinden Avrupa'ya geçmek isteyen ilticacı adaylarının sayısı her geçen yıl hızla artıyor. Bir yerde Türkiye bu işlerin organize edildiği merkez haline geliyor, getiriliyor. Öyle ki, yalnızca Avrupa'ya doğru değil, Kanada, Rusya ve hatta Avusturalya'ya doğru yola çıkarılan ilticacı kafileleri bile Türkiye merkezli şebekeler tarafından yönlendiriliyor.

İlk giriş yerinde yerel şebekelerin ağına düşen ilticacı adayları haliyle önce mahalli alandaki şebekeye, sonra onlardan devralan ve İstanbul gibi şehirlere ulaştıran şebekeye ve sonra da Avrupa'ya taşımacılık yapan şebekeye değişen miktarlarda dolar ya da mark vermek zorundalar. Elbette bunun karşılığı pekçok kez memleketin herhangi bir yerleşim birimine Roma, Atina, Berlin diye bırakıp kaçmak da olsa, öncelikle dolarlar garantıye alınıyor. Bu işin rantını farkeden kelle avcıları hızla yeni çeteler örgütleyerek bu alanda varlıklarını kanıtlamaya koyuluyor. En son Bitlis'te korucuların da bu işi yaptıkları burjuva basına yansıdı.

Çoğu "eski" ordu ve polis mensubu olan bu şebeke liderleri sürekli eski ve yeni büyük şeflerle ilişki içinde hareket ettikleri için Türkiye limanlarından ya da otogarlarından, gümrüklerinden insan kafilelerini geçirmekte hiç de zorlanmıyorlar.

Emperyalist devletler ve onların denetimindeki sözde uluslararası insani kuruluşlar da Türk devletinin mülteciler bağlamındaki uygulamasına onay veriyorlar. Türk devletinin denetiminde çalışan insan avcılarının marifetiyle hayatlarını kaybeden yüzlerce insanın ölümü karşısında kılını bile kıpırdatmayan, bilakis kendileri de ateş etme emri veren devletlerin Türk devletinden özde herhangi bir farklarının olmadığı ortaya çıkmıştır. Zira insan ticaretinin İstanbul merkezli örgütlendiğinin açığa çıkmasına rağmen herhangi bir önlemin alınmaması da göstermektedir ki objektif olarak bu işin sahipleri belli bir rezervasyon ya da karşılıklı bilgilendirme çerçevesinde çalışmaktadırlar

Ekım 2000 ✗

içeri girmiş Güney Kürdistanlıların (bu bağlamda hangi ulusa mensup olduğu fazla önemli değil, çünkü esasında bütünüyle mülteciler somutunda ortak bir politika uygulanıyor) insani bir uygulamayla karşılaşmadıkları bir olgudur. İltica hakkı vermemekten geri göndermeye kadar her tür baskı uygulanıyor. Sınırlarından içeri girmeye çalışanlara ateş etme emri veren, gemilerin batırılmasını onaylayan ve kendi hesabına ajan faaliyeti dayatan emperyalistlerin dostluğu işte böyledir...

Bir bölümünün ilticalarının kabulü tamamen konjonktürel durumun sonucudur. Ve geçicidir. Çünkü çıkarları tersini gerektirdiği zaman bugün kabul ettiği Güney Kürdistanlı ilticacıyı (veya bir başka halka mensup olsun; farketmez) yarın sınırdışı edebilir, hatta doğrudan geldiği yere gönderebilir. Bunun örnekleri mevcuttur. Sorun bu olguların görülmesi, bilince çıkarılmasıdır. Bu somutta Güney Kürdistanlı için emperyalistlerin Süleymaniye ve Duhok'ta verdiği sözlerin tamamen kendi çıkarları için, kapitalizmin sömürü, talan politikalarının başarısı için verilen sözlerdir. Çözüm, Güney Kürdistanlı işçi ve emekçilerin bu gerçeği görmeleri, kavramaları ve bulundukları ülkelerde emperyalist barbarlığa karşı mücadeleye katılmalarındadır. Güney Kürdistan'daki emekçilerin ve Güney'in özgürleşmesini isteyenlerin öncelikli görevi gerçek kurtuluş için devrimci-komünist bir önderlik yaratmaya çalışmalarıdır.

Ekım 2000 ✗

"Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu" alternatif mi?

Kısa süre önce kuruluşunu yeniden ilan eden "Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu" (KKUP), bu kez, öncelikle adına İmralı süreci ya da Öcalan'ın İmralı açıklamaları denen konuşmalara karşı çıkış üzerine şekillendirmiş görünüyor.

Bu platformda, geçmişte yeralan KDP/Bakur ve PKK dışındaki Kuzeyli çevreler aynı oluşum içinde kalmaya devam etmektedirler. Platform içinde bulunan örgütler şunlardır: KKP, PADEK, PİK, PSK, HW, PRK-Rızgari, PŞ-Kawa ve RSDK.

Bu örgütler, son yıllarda defalarca yanyana gelip her defasında farklı içerik ve bileşimlerle birlikler inşa etmeye çalıştılar. Hatta bir ara işi cephe kurmaya kadar bile götürdüler. Cephe faaliyetlerinin -kendi tanımlarıyla- başarısızlıkla sonuçlanması üzerine bu kez Kuzeyliler olarak platform biçiminde örgütlenme çalışmalarını KKUP çatısı altında sürdürme kararı aldılar.

Platformun geçirdiği evrim, örgütlerin kendi aralarında birleşmeleri ve tekrar ayrılmaları; yine ikili üçlü birlikler kurup dağıtmalar, yakınlaşmalar biçiminde oynak ilişkilerle içiçedir.

Bunun yanında Öcalan'ın yakalanması ile birlikte kısa bir süre için platform etrafında ve genelde bir yanyanalık, birlik görüntüsü bu çevrelerce verilmeye çalışıldı. Bu gelişmelerin akabinde en son PKK'nin platformu dondurması önerisiyle, fiili olarak bu oluşum kendini dondurdu! Bazıları (örneğin PRK-Rızgarı) bu dönem içinde de PKK ile ve onun etkisindeki kimi oluşumlarla ilişkilerini sürdürdü.

Geride kalan önemli bir kesim tereddüt etmesine rağmen, sürekli PKK tarafından bir adım atılmasını, platformun PKK ile birlikte devamı yönünde beklentiye girdiler. Ya da en azından İmralı konuşmalarının fazla tasvip edilmediği; fakat İmralı'yı telaffuz edenin de çok fazla karşısına almadığı bir "idare" yöntemiyle PKK'nin platforma katılması doğrultusunda ciddi bir beklentiye girildi.

Sonuçta Öcalan'ın her dediğini onaylayan PKK merkezi ile bir platform çatısı altında birlikte hareket etmenin şartlarının bugün için kalktığını görenler, kendi aralarında ve bazı Kürtler tarafından tanınan "şahsiyetlerin" öneri ve beklentilerini de hesaba katarak "gün birlik günüdür" esprisi altında tekrar platformu canlandırma kararı aldılar. Bu serüvenin elbette bir dizi başka yonü de var, ancak bu özet bile sözkonusu platformun nasıl bir gelişmenin ürünü olduğunu göstermeye yeter.

Düne kadar PKK ile birlikte hareket etmeyi benimseyenler, Öcalan'ın İmralı'da PKK'nin reformist çizgisini, söylemini de değiştirerek derinleştirmesiyle yollarını ayırdılar. Ve özde farklı bir şey savunmamalarına rağmen platform olarak kendilerinin İmralı açıklamalarının "alternatifi" olduğunu propaganda etmeye başladılar.

PKK'nin İmralı sonrası tavırlarına "alternatif" olduklarını göstermenin çabalarından biri de, KKUP tarafından örgütlenen ve 200 civarında örgüt temsilcisi ve "tanınmış Kürt aydınları"nın katıldığı ve 9-10 Eylül tarihinde Almanya'nın Köln şehrinde yapılan toplantı oldu. Bu toplantının ardından "9-10 Eylül Köln Toplantısı Sonuç Bildirgesi" kamuoyuna yayınlandı ve bir dizi konuda KKUP'un görüşleri de dile getirildi.

KKUP, söylemde alternatif olduğunu (çoğu yerde olmak istediğini, bunun için gerekenin yapılmasını vb. söylemektedir) iddia etmektedir. Gerçek durum nedir kısaca ona bakalım.

Öncelikle platformun emperyalizme ve sömürgeci TC'ye alternatif bir politikaya sahip bulunmadığını belirtmek gerekir. Önceki bileşimiyle de platform bu iki temel noktada alternatif olduğunu iddia etmiyordu...

Emperyalizme karşı mucadele bağlamında platform özellikle emperyalizm karşıtlığından özenle kaçınıyor. Şu ana kadar yayınlanan ortak açıklamalarının hiçbirinde antiemperyalist görüşler bulmak mumkün değildir. Aslında bu, platformun bileşenlerinin çizgileri bilindiğinde "normal"dır de. Çünku platformun bileşenleri içinde kelimenin gerçek anlamında antiemperyalist çizgide israr eden herhangı bır çevre zaten yoktur.

Emperyalizme karşı mücadele bağlamında alternatif olmayı ideolojik ve siyasal açıdan gereklı görmeyen bir oluşumun, bizzat emperyalizm tarafından korunan sömürgeci iktidara topyekun alternatif bir siyasete sahip olması beklenemez. Nitekim yayınladıkları açıklamalarda güncel kimi karşı çıkışlar, reformist temeldeki reddiyeler ve istemler dışında TC'ye karşı hem siyasal tespitleri ve hem de pratik konumları itibarıyla devrimci pozisyonda bulunmuyorlar.

Platform, kime alternatif?

Yayınladıkları ortak açıklamalarda öne çıkan düşünce, PKK'nın andaki konumuna güya yanıt oldukları, kendilerine yönelmeleri ve böylece İmralı olumsuzluğunun bertaraf edilebileceği yönlü düşüncedir. Yer yer de açıkça PKK'ye alternatif olduğu ifade ediliyor.

Şüphesiz, güncel söylemdeki bu karşı çıkışın belli bir zemini var ve bu objektif durum platformun -söz düzeyinde de olsa- alternatif olduğu imajını kuvvetlendir-

mektedir. Ama söylemin güncel kimi örtüleri kaldırıldığında işin siyasal, ideolojik boyutu bakımından bakıldığında birbirlerinden özde bir farklılığın olmadığı rahatlıkla görülecektir. Elbette platformun içinde farklı politik kimlik taşıyanlar bulunmaktadır. Ancak iş ortak platform açıklamalarına geldiğinde PKK'ye alternatif olmadıklarını, aslında PKK'yi başka yönlerden tamamladıklarını tespit etmek gerekir.

Peki, öyleyse platform niçin "alternatif" olduğunda ısrar ediyor?

Ulusal kurtuluş bağlamında reformist bir siyasetin savunucuları oldukları yayınladıkları açıklamalarında bariz bir şekilde görülmektedir. Zaten açıklamalarında devrimci bir programa sahip olduklarını kendileri de belirtmemektedirler. Hal böyleyken çizgilerinin gerçekten ulusal kurtuluş amacından da yoksun bulunduğunu söylemek gerçeğin ifadesidir.

Alternatif olarak kamuoyuna lanse edilmelerindeki esas amaç, PKK tarafından terkedilen söylem ve kimi siyasal noktalarda güya PKK'nin dün söylediklerini bir ölçüde sahiplenerek; dilini rejime yönelik hafif sertleştirerek ortaya çıkan fırsattan yararlanmaktır. Böyle bir oluşuma politik alternatiflik misyonu yüklemek ise kitleleri aldatmak ve kitleleri bazı keskin laflarla sistem içi siyasete yönlendirmektir.

Anda milliyetçi reformist bir odağın yerine benzer karakterde bir başkası alternatif olmaya çalışmaktadır. Her şey bir yana, sözkonusu platform içinde yeralan ve daha düne kadar PKK ile ortak iş yapan, birlikteliği sürdürmek isteyen ve esasında hâlâ PKK'den birliğe katılmasını bekleyen/arzulayan (Platform PKK'yı ulusal birlik gücü gördüğü ölçüde ve sürece platformun kapılarını sonuna kadar açık tutmaktadır. Güney'in güçlerine gösterilen alicenaplığın PKK'ye gösterilmeyeceğinin ve süreçte PKK ile hareket edilmeyeceğinin hiçbir garantisi de yoktur.); birlikte cepheler, birlikler vb. kuran/kurmaya çalışanlar Öcalan'ın İmralı açıklamalarına laf düzeyinde karşı durarak alternatif olunamayacağını pek yakında göreceklerdir.

Platform, bir süre kağıt üzerinde varlığını sürdürecektir. Bu anlamda platform bugün yeterince ses çıkaramayan, kendilerini ifade etmekte zorlanan ve zaten alabildiğince hareketsiz durumda kalan yapıların can simididir. Bildirgeye bakıldığında PKK ile aralarında temel konularda özde bir siyaset farkı görülmemektedir.

Sonuç olarak platform bugün en azından devrimcileşelim kaygısı içinde değil. Peki platformun yönü nereye dönük? Legalleşmeye, sistem içinde yer kapmaya ve "demokratikleşmeye"! Böyle bir yönelimin yeri, adresi bellidir. Bu çerçevede de bakıldığında dönemin şekillendirdiği bu oluşum bir sure sonra varlığına son verecektir.

Platformun bazı konulardaki siyasetine gelince:

Öncelikle, Kürt ulusal sorununun çözümü bağlamında reformist siyasetin ısrarla sürdürüldüğünün altını çizmek gerekiyor. Her noktada olduğu gibi, ulusal sorunun çözümü konusunda da platforma damgasını vuran PSK'nin çizgisidir. Takınılan tavırlar, altındaki platform imzası dışında, tamamen PSK damgalıdır.

Platform Kürt ulusal sorununun çözümüne şöyle yaklaşıyor:

"Öte yandan, uluslararası kamuoyunu, özellikle de Avrupa Birliği'ni, Türk rejiminin üstlendiği yükümlülükleri, bu arada Kopenhag Kriterlerini dejenere etmeden, iç ve dış kamuoyunu oyalamadan yerine getirmesi için çaba göstermeye çağırıyoruz." (9-10 Eylül 2000 Köln Toplantısı Sonuç Bildirgesi'nden)

İşte böyle bir çalışma, anladıkları anlamda Kürt ulusal sorununun çözülmesinin yollarını açacakmış! Bu yaklaşımın öncelikle burjuva liberal bir karakterde olduğunu tespit etmek gerekir. Bugün Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da bu siyasete bağlı çok sayıda siyasal oluşum mevcuttur ve hepsi de Kopenhagçıdır! İmralı'daki Öcalan ve önderliğindeki PKK de, Burkay da, Mesut Yılmaz da Kopenhagçı, diğerleri de...

Ama platformcuların üzerinde üzerine anlaştıkları bir şey daha var: Aman ha "Kopenhag Kriterlerini **dejenere etmeden**" TC'nin bu "kriterleri" yerine getirmesi için emperyalist AB güçlerine yalvarıyorlar!

Çoğunun isminin bir yerinde koca harflerle "sosyalist" yazan şu "sosyalistlerin" düştüğü hale bakın... Sonra da bu siyasetle kalkıp; "Ben İmralı'ya alternatifim!" diyeceksin!

Bildirgede "acil talepler" sıralamayı da ihmal etmemişler. Acil talepler bağlamında sömürgeci Türk devletine temennilerde bulunmaktadırlar. Şöyle diyorlar:

"Toplantıya katılan bizler, Türk devletini uluslararası sözleşmelere uymaya ve bunların gereklerini yerine getirmeye çağırıyor, bu bağlamda şu acil taleplerde bulunuyoruz:" (Bildirgeden)

Platform doğrudan Avrupa Birliği'ni göreve çağırıyor; fazla göze batmasın diye de yer yer araya "uluslararası sözleşmeler" lafını kullanıyor! Çoğu kez yuvarlak laflarla "uluslararası" vb. denilip övülen sözleşmelerin, emperyalist devletlerin ve onların denetimindeki kurumlar tarafından sistemin korunmasının araçları olarak ortaya konan sözleşmeler olduğu gerçeği gözardı edilmektedir. Böylece işçi ve emekçi kitlelerin bilinci karartılarak umutları emperyalistlerin dayatmaları olan sözleşmelere bağlanmaktadır. TC'ye çağrıda bulunduktan sonra da "acil talepler" listesi sıralanmaktadır. Talepleri şunlardır:

"1-) Olağanüstü Hale son verilmeli; Köy Koruculuğu sistemi, kontrgerilla, JİTEM, Özel timler ve benzeri örgütler dağıtılmalı; Kürdistan coğrafyası mayınlardan ve patlamamış bombalardan arındırılmalı;

2-) Köy ve kasabaları yakılıp-yıkılan; göç etmek zorunda kalan milyonlarca Kürdün kendi topraklarına dönmelerine olanak tanınmalı, bunun sonucu ortaya çıkan zararları tazmin edilmeli;

3-) 1984 yılından buyana süregelmekte olan savaşta bir insanlık suçu olan cinsel tecavüz olaylarına ülkemizde sıkça rastlandı. Bu nedenle de "dün dündü" deyip geçmemeli, konu ciddi olarak araştırılmalı, sorumluları yargılanıp cezalandırılmalıdır.

4-) İdam cezası kaldırılmalı, tüm siyasi tutuklu ve hükümlüler koşulsuz serbest bırakılmalı ve yurt dışında bulunan politik göçmenlerin serbestçe dönüşlerine imkan tanınmalı;

5-) Türkiye'nin yasal sistemi demokratikleştirilmeli, Kürt ulusal kimliğinin yer aldığı yeni ve demokratik bir anayasa yapılmalı;

6-) Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki tüm engeller kaldırılmalı; Kürt partilerinin kendi özgün adlarıyla ve programlarıyla legal planda serbestçe çalışmalarına olanak sağlanmalı;

7-) Kürt diliyle eğitim, basın, radyo ve televizyon serbest olmalı;

8-) Kürtçe adları yasaklayan tüm yasa ve kararnameler kaldırılmalı; Kürdistan coğrafyasında değiştirilmiş olan adlar geri verilmelidir." (bildirgeden)

Sırasıyla bu maddelerin ne anlama geldiğine kısaca bakalım.

Birinci maddede yazılanların ilk bölümü neredeyse on yıldır burjuva liberaller ve her renkten reformistler tarafından dillendirilmektedir. Bu konuda kimsenin birbirinden farkı yok. İkinci kısmı, yani "Kürdistan coğrafyası mayınlardan ve patlamamış bombalardan arındırılmalı" tespitinden de "Kürdistan coğrafyası" lafı dışında yine kimi burjuva parti sozcülerinin tavrından farkı bulunmuyor.

Ikinci noktada söylenenlerin içinde de sürgün edilenlerin "Kürt" olduğu vurgusu dışında CHP ya da ANAP türünden partilerin tavırlarından özde bir farklılık yoktur.

Üçüncü olarak tecavüz olaylarının gündeme getirilmesi olumludur Fakat bu konuda da sorunun çözümü, yine sözkonusu tecavüzlerin sorumlusu ve suçlusu faşist Türk devletinden beklenmektedir.

Dördüncü madde, tipik olarak reformistlerin arada bir "sert" ve bazen de "sol" yönden öne çıkmalarını gösteriyor. CHP'den farkı talebin içine "koşulsuz" ve "serbestçe" sözcüklerinin serpiştirilmesidir.

Beşinci noktada yazılanlara -Kürt ulusunun ulusal varlığını tanıma dışında- bütün Kopenhagcılar sahip çıkıyor. "Demokratikleşme", "Anayasa değişikliği" vb. AB sürecine paralel etnik kimlik ya da kimi yerde Kurt kimliği gibi tezler, savunular, sistemin kalıpları içinde yerli yerine oturtularak burjuva liberalizmi tarafından propaganda edilmektedir. Platformcular da, bu geniş savunu cephesine, kimlik kabulünün başına Kurt ulusal kimliği diyerek iştirak etmektedirler.

Elbette, Kürt ulusunun ulus olarak varlığının kabul edilmesini savunmak, bu bağlamda hem PKK'nın andaki siyasetinden hem de Kürt ulusunu "azınlık" bile kabul etmeyen TC'nin inkârcı siyasetinden farklıdır. Fakat bu fark, platformcuların da sistem içi siyaseti savunduklarını ortadan kaldırmıyor Kopenhag Kriterlerinin dejenere edilmeden uygulanmasını ısrarla savunan ve bu çerçevede demokratikleşme hayaline kapılanların, gerçek anlamda Kürt ulusunun ulus olarak varlığının kabul edilmesini savunma konumunda olmadıkları açıktır. Kopenhag Kriterleri de Kürt ulusunun ulusal varlığını inkâr etmektedir.

Altıncı talep somutunda bir olguya işaret etmekte yarar var. Legal çalışma isteğini yıllardır en ısrarlı savunan çevre olarak PSK'nin, bu noktada da görüşlerini Platformun talepleri düzleminde onaylatması PSK'nin reformizm hanesine katkısıdır. Platform bileşenlerinin bu noktada buluşmaları birbirlerinden farklı olmadıklarını göstermektedir.

Yedinci noktada yazılanlar sadece Kürt reformistlerinin değil, bazı Türk liberal burjuva kesimlerinin de görüşleridir. Kuşkusuz Kürtçe ile eğitim, basın, radyo ve televizyonun serbest olması, bugunküne göre daha iyi bir durumdur. Fakat sorun, bazı demokratik hakların talep edilmesinden kaynaklanmıyor. Sorunun özü, bazı demokratik hakların Kürt ulusal sorununa çözüm olarak gösterilmesi ve burjuva sistem çerçevesinde hareket edilmesidir. Platformun bileşenleri açısından eğer Kopenhag Kriterleri dejenere edilmezse, bu istekleri de oluverecekmiş. Bunların da umudunu emperyalist güçlerin anlaşmalarına bağladığı ortadadır

Sekizinci maddede söylenenler de ne kadar ulusalcı, Kürtlerin haklarından yana olduklarını göstermek için yazılmaktadır Fakat tum noktalarda olduğu gibi bu noktada da önunde secdeye vardıkları güç, faşist Türk devletidir.

Üzerinde pekçok siyasi çevrenin mutabık kaldığı bu acil istemler paketi, içinde "Kürdistan coğrafyası" ve "Kürt ulusal kimliği" turunden sömürgecilerin onayını almayan kimi kavramlar olmasına rağmen, düzen içi bir istemler paketidir.

Bu acil taleplerin gerekli olup olmadığı tartışmasına girmeden, acil talep savunucularının bu işi, "barış ve demokrasi" adına çözümü TC'den bekleyen, bunun için de emperyalistleri göreve çağıran bir konumda oldukları açıktır.

Kısacası Kuzey Kurdistan Ulusal Platformu ve "9-10 Eylül Köln Toplantısı Sonuç Bildirgesi"ni imzalayanlar, söylemde ulusal kurtuluşçu gozükerek işçi ve emekçileri sistem içine çekmeye çalışıyor. Reformist siyasetin alternatifi olarak ortaya çıkan reformistlerin Kürt ulusal sorununa gerçek çözum getirme siyasetinden yoksun oldukları açıktır.

Kürt ulusal sorunun gerçek çözümü de Kuzey Kürdistan'da komunistler önderliğinde demokratik devrimle olacaktır Bunun için de günün acil görevi Bolşevik Parti'nin inşa edilmesidir. Gerçek alternatif Bolşevizmdir!

Ekim 2000 ✘

"Devrimci Çizgide Israr Bildirgesi" üzerine

NOTLAR

Devrimci kamuoyu bügün PKK'de yaşanan ayrışmayı tartışıyor. Devrimci grupların hemen hemen hepsi PKK'yi değerlendirirken, İmralı öncesi ve İmralı sonrası diyerek tavır takınmaktadır. İmralı öncesi PKK devrimci, İmralı sonrası PKK reformist, karşı-devrimci şeklinde değerlendirilmektedir.

Bu tavır, İmralı sonrası süreçte PKK'den ayrılan "PKK Devrimci Çizgi Savaşçcıları" adlı grubun da tavrıdır. Bu yazıda bu grubun *"Yolumuza Devam Ediyoruz. Teslimiyete ve Tasfiyeciliğe Karşı Devrimci Çizgide Israr Bildirgesi (Taslak)"* adıyla Mazlum Hayri Pir tarafından derlenen ve Tohum Yayınları'nca, Nisan 2000 tarihinde basılan belgesinin bazı noktaları üzerinde duracağız. Bütün alıntılar tersi belirtilmedikçe bu kitaptan aktarılacaktır.

Yazıda bizi ilgilendiren öncelikle "Devrimci Çizgi Savaşçıları"nın, PKK'den neden ayrıldıkları ve PKK'ye hangi eleştirileri getirdiğidir.

Bildirge:

"A) Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?,

B) Ortadoğu'da durum ve gelişmelerin yönü,

C) Türkiye'de durum ve gelişmelerin yönü,

D) Kürdistan'da durum ve gelişmelerin yönü,

E) Devrimimiz,

F) Devrimci çizgide ısrar tavrımız" bölümlerinden oluşmaktadır.

"Dönüm noktası" 15 Şubat mı?

Devrimci Çizgi Savaşçıları (DÇS) açısından; Öcalan'ın uluslararası bir komployla faşist Türk devletine teslim tarihi olan 15 Şubat 1999 tarihi *"PKK ve Kürdistan açısından gerçek anlamda bir dönüm noktasıdır." (agb, sayfa148)*

Yine "komplo" ile hedeflenenin ne olduğu konusunda ise şunlar söylenmektedir:

"9 Ekim-15 Şubat uluslararası karşı-devrim komplosu, Genel Başkanı şahsında PKK'yi, onun önderlik ettiği Ulusal Kurtuluş Devrimini, halkımızın kazandığı ulusal ve tarihsel bilinci yok etmeyi; bu devrimin bölgesel uluslararası rolüne son vermeyi hedefliyordu." (sayfa 149)

Öcalan'ın faşist devlet tarafından esir alınmış olunması, PKK açısından "bir dönüm noktasıdır". Bu tespiti yaparken DÇS'nin çıkış noktası, Öcalan'ın İmralı'da takındığı tavırdır. Takınılan tavır "direnme" yönünde olsaydı, bu değerlendirme yapılmayacaktı.

İmralı'da takınılan tavırların PKK'nin izlediği çizginin doğal sonucu olduğu DÇS tarafından görülmüyor. Eğer "bir dönüm noktası"ndan bahsedilecekse, çok daha geriye, PKK'nin kuruluşu dönemine kadar gitmek gerekiyor.

Kuşkusuz kişiye tapmanın yüceltildiği, Öcalan'ın kişi olarak herşeyin üzerinde tutulduğu PKK açısından, Genel Başkan'ın, "önderlik"in tutsak edilmesi, PKK açısından önemli bir kayıptır. Bu açıdan bakıldığında "dönüm noktası"ndan bahsetmek yanlış değil. Fakat DÇS değerlendirmesini bu açıdan yapmamaktadır.

Öcalan İmralı'da "Ne yapmalıydı?" sorusu sorulmakta ve bu soruya şu cevap verilmektedir:

"Bu uğursuz stratejiyi boşa çıkaracak tarihi direniş çizgisi mi, yoksa karşı-devrimci güçler, komplocular için kabul edilebilir ve onların itiraz edemeyeceği bir "uzlaşma" çizgisi mi? Daha net ve kesin ifadeyle, tarihsel direniş çizgisi mi, tarihsel teslimiyet mi?

İşte kritik soru buydu?" (sayfa149)

Bu soruya verilen cevap İmralı'da olanın "tarihse

direniş çizgisi" yerine, "tarihsel teslimiyet" tavrının takınıldığıdır. Ardından şunlar söylenmektedir:

"İmralı'da PKK ve önderlik ettiği devrim savunulmadı. Soykırım rejiminden başka bir şey olmayan Türk sömürgecilik sistemi, onun özel savaş tarihi yargılanmadı Uluslararası komplonun baş aktörleri ABD emperyalizmi ve İsrail siyonizminin adı bile anılmadı. PKK ideolojisi, programı, mücadele pratiği yargılandı, reddedildi, mahkum edildi. TC devleti yüceltildi, ona saygı ve şükran duygularıyla bağlı kalınacağı vurgulandı. Ayrıntıya girmiyoruz. ***kısaca "yepyeni" çizgi ile karşı karşıyaydık. 15 Şubat öncesi bilinen çizgiden eser kalmamıştı. Her şey tersine çevrilmişti, dün reddedilenler bugün baş tacı ediliyor, eylem programı haline getiriliyordu.*** *Ortaya çıkan "savunmalar", biraz Kürt sosuna batırılmış Kemalist tezleri ve globalizmi tekrarlamasına rağmen bize başka bir tarzda sunuluyor, "21. Yüzyıl Manifestosu" olarak adlandırılıyor, göklere çıkarılıyordu. Özetle ortaya konulan "savunma" çizgisi PKK'yi tümden bitirme, tasfiye etme ve geriye kalan unsurlarını devletle bütünleştirme teorisi, ideolojik-politik çerçevesi niteliğindedir." (abç) (sayfa 153,154)*

"Demokratik Cumhuriyet Projesi" denilen teslimiyet ve tasfiye çizgisi, ..." (sayfa 187)

Burada aktardıklarımız içinde dikkat çekici nokta İmralı'da "yepyeni çizgi ile" karşı karşıya kalındığının söylenmesidir. İlan edilen tek yanlı ateşkesler, siyasal çözüm için silahlı mücadelenin yürütülmesi, Avrupa'da diplomasi faaliyetiyle TC üzerinde emperyalistlerin baskısını sağlama yönünde çabalar, bağımsızlık amacının bir kenara bırakılması, bir takım kültürel hakların savunusunda konaklama vs. vb. tavırlar İmralı öncesi dönemde olan şeylerdir.

Ve tüm bunlar 1993 yılında PKK çizgisinin açıkça ve tümüyle reformist bir çizgiye oturmuş olmasının meyveleri olmuştur. Bu gerçeği görmeyenler doğal olarak İmralı ile şaşırmaktadır. İmralı niteliksel bir değişimin ifadesi değil, izlenilen milliyetçi-reformist çizginin mantıki sonucudur. Tencere yuvarlanmış, İmralı'da kapağını bulmuştur!

Devrimci Çizgi Savaşçıları İmralı öncesi PKK çizgisini nasıl görüyor?

Bildirgede İmralı "teslimiyet ve tasfiye çizgisi" olarak adlandırılıyor. İmralı öncesi PKK ise "devrimci ve sosyalist" olarak değerlendiriliyor. Bu konuda bir iki örnek verelim:

"(...) Hedefleri Kürdistan devrimi ve öncüsüydü. Kürdistan devrimini ezerek, bir yandan kendi bölgesel politikaları önündeki stratejik bir engeli kaldırmayı, bir yandan da temsil ettiği sosyalizm çizgisinin 21 yüzyıla girişini kesin önlemeyi planlıyorlardı." (sayfa 7)

"PKK herhangi bir parti değildi, milyonları arkasında yürüten, bölge dengelerinde önemli bir rol oynayan, YDD'ye karşı anti-emperyalist bir cephenin oluşumunda önemli bir rol oynayabilecek sosyalist çizgiye sahip bir partidir, bu özellikleriyle 21. yüzyılda emperyalist-kapitalist sisteme alternatif olabilecek bir partidir " (sayfa 141)

"PKK, PKK devrimci çizgisi, on yıllardır kahramanca savaşan gerillamız, kazanmak için her şeyini ortaya koyan halkımız yenilmedi." (sayfa 185)

İmralı sonrası PKK ve çizgisi ise şöyle değerlendiriliyor

"Hiç kuşkusuz, içine girilen tasfiye ve tersine dönüş sürecinin herhangi bir "uzlaşma" veya barış süreciyle hiçbir ilişkisi yoktur Sürecin kendisi tek yanlı ve topyekün tasfiye ve kendi kendini silahsızlandırma sürecidir. Bu tasfiye sürecinin ideolojisi, programı ve taktikleri 7 Kongrede resmileştirildi, böylece teslimiyet ve tasfiyecilikten bütün dönüş yolları kapatıldı 7. Kongre, gerçek anlamda PKK için bir "cenaze töreni" oldu." (sayfa 155)

"İmralı'da dayatılan tasfiyecilik çok kapsamlıdır, devrimimizin bütün boyutlarını kapsar. (...) Teslimiyetin, tasfiyenin ve tersine dönüşün teorileştirilmesi, bir tür bellek silme, bilinçleri yok etme ve gelecek ufkunu, umudu karartma operasyonudur. İmralı teslimiyet ve tasfiye çizgisi olarak tanımlanan hareketin özü ve anlamı budur. Bu tasfiye operasyonunun en çok vurmak istediği nokta devrimci düşünce ve eylemdir." (sayfa 167)

"Ama henüz gelişmeleri izlemekle yetinen devrimcilerin, yurtseverlerin tam da bu noktada ve bu aşamada harekete geçme zamanı gelmiştir. Göz göre göre devrimimizin boğazlanmasına, "katliam olur" demagojisi ile en sıradan direnişi mahkum eden tasfiyecilere karşı partiyi, devrim çizgisini ve devrimi savunma zamanı gelmiş, hatta geçmiştir. Partimiz için tam anlamıyla ber "cenaze töreni" anlamına gelen 7. Kongreden sonra tek bir saniye dahi durma lüksümüz kalmamıştır." (sayfa 190)

DÇS'lerin tavrına gore İmralı'da dayatılan "tasfiye ve teslimiyet" çizgisinin 7 Kongre'de onaylanmasıyla ayrılma dışında başka bir seçenek kalmamıştır.

İmralı'ya kadar "devrimci ve sosyalist olan" çizgi, İmralı'da birdenbire tersine dönüşmekte, "tasfiyeci ve teslimiyet" çizgisi halini almaktadır. Hiçbir şey birden karşıtına dönüşmez. Gelişme süreç işidir. Herşey süreç işi ise, gelişme süreç işi ise, DÇS'lerin yaptığı değerlendirme bilimsellikten uzak, ayakları havada bir değerlendirmedir.

İmralı iyi anlaşılmak, doğru bir temelde değerlendirilmek isteniyorsa, İmralı öncesine bakılmalıdır İmra-

lı öncesi iyi değerlendirilmeden, İmralı da doğru değerlendirilemez.

"Kişi Kültü" ve Devrimci Çizgi Savaşçıları

Bizce DÇS'lerin PKK'nin İmralı öncesi çizgisine getirdikleri en önemli eleştiri "kişi kültü"ne yönelik getirilen eleştiridir.

"Yenilen ve tarihsel yenilgiyi partimize, devrimimize ve halkımıza yaşatmaya çalışan, önderlik gerçeği olarak adlandırılan ve kendini her şeyin merkezine koyan, her şeyi bunun için kullanan ve odağında "kişi kültü" bulunan "sistem"in kendisidir." (sayfa 14)

"PKK ve önderlik ettiği devrimin süreç içinde A. Öcalan'ın kişiliği ve kurduğu "sistem"le bu düzey ve nitelikte özdeşleştirilmesi, bu "sistem"in her şeye damgasını vurması, buna karşı partimizin modern bir parti gibi kurumlaşamaması, bütün kaderini bir kişinin iki dudağı arasından çıkacak sözlere nedereyse birebır kılıtlemesi, bu olgu, aynı zamanda PKK ve devrimin en büyük zaafı idi. Karşı-devrimci güçler de bu zaafa oynadılar, planlarını bunun üzerine kurdular." (sayfa 150)

"PKK, ideolojik çizgisi, programı ve devrimci direnişiyle kazandırdı. Ama ideolojik ve politik çizgimizle tam bir karşıtlık oluşturan "önderlık gerçeği" denilen sistem nedeniyle kaybediyor. Bu tespit, mücadelemize ve halkımıza dayatılan haksız yenilgi ve tasfiye sürecinin derinlığine kavranması ve aşılması açısından çok büyük bır önem taşımaktadır." (sayfa 185)

Kuşkusuz "kişi kültü"nü eleştirmek istek ve niyetten bağımsız olarak ileri atılmış bir adımdır. Fakat, bu eleştiriyi getirenler, bu konudaki yanlışı aşabilmeleri için kendilerinin geçmişleriyle köklü biçimde kopmaları gerekir. Bunun ıçin de en azından; "yenilen ve tarıhsel yenılgıyi" yaşatan "önderlik gerçeği" olarak adlandırılan "sistem" ise; DÇS'lerin bu "sistem"in yaratılmasında sorumluluğu nedir? "Kişi kültü" bağlamında DÇS, PKK saflarında iken hangi mücadeleyi yürütmüş? Bunun belgeleri nerede? vb. sorulara cevap vermeleri ve bu konuda kendi sorumluluklarını ortaya koymaları gerekir. Fakat bu, yapılmamaktadır. Bu tavrın da tutarlı bir yanı yoktur.

İmralı öncesinde Öcalan'ı güneş derecesıne yükseltenler, kişi olarak onu neredeyse peygamber ilan edenler, onun her söylediğinde keramet arayanlar, şımdi, yollarını ayırırken kendilerine pay çıkarmak uğraşı ıçinde "kişı kültü"nü eleştirmektedirler

"Kişi kültü" PKK çizgisınden bağımsız değildir. Bildirgede "kışi kültü" ve PKK çizgisi karşı karşıya konulmakta, çizgi aklanmaktadır. Oysa kişiye tapmanın, PKK çizgisinın önemli bir parçası olduğu açıktır, bu gerçek de görülmüyor, ya da es geçiliyor.

Diğer bazı eleştiriler üzerine

"Kürdistan'da durum ve gelışmelerin yönü" bölümünde PKK'nin tarihi anlatılmakta, tarih aktarılırken bazı eleştırıler de getirilmektedir.

Bu eleştiriler içinde önemli gördüklerimiz sırasıyla şöyledir:

"III. Kongreden sonra ülke içindekı gelışmeler yavaş oldu. Çizgiden ve partının savaş anlayışından sapmalar ise mücadeleye ciddi darbeler vurdu. Bu dönemde Köy Koruculuğuna karşı geliştirilen yanlış eylem anlayışı, parti içi sınıf mücadelesinde yanlış yöntemlerin kullanılması, halka yaklaşımdaki çizgi dışı yaklaşımlar daha sonrakı yıllarda da partinin önünü kesen, devrimcı kımlığını gölgeleyen olgular olarak etkide bulundu." (sayfa 129)

Burada da sıralanan hatalar, çizgiden sapma olarak adlandırılıyor. Yapılan hataların çizgi ile bağı var mı? vb. zaten sorgulanmıyor. Çizgı "devrimci ve sosyalist"! Bir takım hata ve sapmaların olması DÇS'lerin tavrına göre bu genel değerlendirmeye zeval vermiyor! Yanlışı çızgıde aramama ve yapılan hataların çizgiden sapma olduğu yaklaşımı bunların tüm tavrına egemendir.

1993 yılında tek yanlı ilan edilen ateşkes kararı; *"objektif olarak PKK ve devrime kısmı olumlu puanlar kazandır" (sayfa 133)* şeklinde değerlendirilmektedir. Eleştirilen ise şudur:

"Uzun vadede ise gerekli ideolojik ve örgütsel önlemler alınmadığı (neden alınmadığı da ayrı bir tartışma konusudur, "önderlık gerçeği" denen "sistem" ile yakından ilgilidir) ıçin düzen içi çözüm eğilimlerinın mücadele saflarında güç kazanmalarına, orta ve egemen sınıf eğilimlerinin önünün açılmasına önemli katkılarda bulunmuştur. Daha sonra ateşkes ve siyasal çözüm taktiğine yapılan aşırı vurgular, ısrarlı tekrarlar taktiğin kısmi devrımci etkilerını de sıfırlamış, cıddiyetını ortadan kaldırmış, sahibinin bir zaafı olarak algılanmasına yol açmıştır. Dolayısıyla 93'te objektif olarak belli bir rol oynayan ateşkes ve siyasal çözüm taktiği, daha sonraki dönemlerde bir zaaf, ideolojik ve polıtik çizgimizi zayıflatan bir etken olmuştur." (sayfa 133-134)

Yine izlenilen çizgi ile 93'te ilan edilen ateşkesin bağı ortaya konulmuyor. Ateşkes doğru ama, daha sonra ateşkes ve siyasi çözüme yapılan aşırı vurgular, idelojik ve polıtik çizgıyı zayıflatan bir etken olmuş. Siyası çözümün 93'ten itibaren PKK çızgisı haline geldiği, savaşın bunun için verildiği görülmüyor "Birleşik, Bağımsız, Demokratik Kürdistan" hedefının bir kenara bırakıldığı, esas çabanın TC'nin varlığını koruduğu şartlarda, ve TC ile anlaşma temelindek bir siyasi çözüm yönünde olduğu görülmüyor.

"Siyasi çözüm" adına TC ile "barış"ma sıyaset~~ PKK'nın çizgisi haline geldiği, taktik adı altında stra-

tejinin gizlendiği, PKK'nin peşinden gidenlerin uyutulduğu görülmüyor.

"Tek yanlı ateşkes kararı, ikinci kez 1995 sonlarında alındı. Ondan önce de yapılan birçok uluslararası toplantıya, platforma gönderilen mektuplarla siyasal çözüme hazır olunduğu defalarca belirtildi, tekrarlandı. Bu aşırı vurgulu tekrarların, "açık çek" anlamına gelen peşin kabul biçimindeki açıklamaların hiçbir siyasal yararı olmadığı gibi, ciddiye alınmadı, dahası bir zaaf olarak algılandı.TC, bu tür çağrıları hiç ciddiye almıyor, görmezden geliyor, basında tartıştırmıyor ve böylece işin başında etkisini sıfırlamaya çalışıyordu. Emperyalist devletler de aynı tutumu alıyordu. TC ve emperyalist hükümetler ateşkes ve siyasal çözüm istemini ciddiye alsa ve bu doğrultuda görüşmeler yolu açsalar, bunun devrime yapacağı katkıları biliyor, sistem üzerinde yapacağı basıncı hesaplayabiliyorlardı. Kürtlerin ulusal kimliği ve bundan kaynaklanan hakların tanınmasını getirebilecek bir sürecin açılmasını TC kendisi için bir var oluş yok oluş sorunu olarak algılıyordu. Bu nedenle ateşkes ve uzlaşma taktiğine gelmiyor ve boşa çıkarıcı bir çizgi izliyordu." (sayfa 134-135)

Siyasi çözüme yapılan aşırı vurguların, çizgiden sapma olmadığı, tam tersine çizginin bu olduğu yine görülmüyor. DÇS TC ile "barış" siyaseti olan siyasi çözüm isteminin yanlışlığını eleştirmiyor. Eleştirdikleri sadece ateşkese "aşırı vurgu" yapılmasıdır. Bunlar da Öcalan'ın "dün" yaptığı gibi TC ve emperyalistlerin bu istemi ciddiye almaları halinde, bunun Kürdistan devrimine önemli katkılar yapacağından dem vuruyorlar.

Faşist Türk devleti savaşta ısrar ettikçe, *"PKK Genel Başkanı da siyasal çözüm ve uzlaşma taktiğinde ısrar etti." (sayfa 135)* değerlendirmesi yapılıyor. Bunun zararı ise; *"Uzun vadede ideolojik ve politik zararları ise mücadele saflarında sağ ve reformist eğilimlerin güçlendirilmesi, devrimci çizginin zayıflatılması oldu." (sayfa 135)* biçiminde açıklanmaktadır.

1993'lerden itibaren sözkonusu olan devrimci çizginin zayıflatılması, saflarda sağ ve reformist eğilimlerin güçlenmesi değil, tersine çizginin bütünüyle reformizme oturmasıdır. 1 Eylül 1998 tarihinde ilan edilen ateşkes için de benzer şeyler söyleniyor.

DÇS için yanlış, ateşkesin siyasi içeriği ve amacında değil, ateşkesin saflarda sağ ve reformist eğilimlerin güçlenmesine hizmet etmesindedir. Böylece ateşkes ilan edilmesinin reformist siyasete dayandığı gerçeği gözardı edilerek, reformizm temize çıkarılmaktadır

Bu yaklaşım temelinde de, DÇS süreci şöyle değerlendiriyor:

"Bugünden bu ateşkes süreçlerine bakıldığında, bunun devrimden çok reformizme, düzen içi eğilimlere katkı sunduğu, 15 Şubat'tan sonra yaşanacak tersine dönüş ve tasfiyeciliğin içimizdeki politik dayanaklarını çoğalttığı rahatlıkla anlaşılacaktır." (sayfa 137)

Taktık diye diye gelinen yeri görmeyenlerin değerlendirmesidir bu. Bu değerlendirme de reformizmi temize çıkarmaktadır. Şöyle ki, ateşkes süreçleri "devrimden **çok,** reformizme" katkı sunmamıştır! Çünkü bu siyasetin kendisi reformist bir siyasettir. **Tüm katkısı reformizme olmuş, devrime hiçbir biçimde katkıda bulunmamıştır.** Reformist siyaseti az da olsa devrime katkı sundu diye kitlelere göstermek de sadece reformizme hizmet eder!

Bildirgede diplomasi ve legal alanda yürütülen çalışmalar, Öcalan'ın Avrupa'ya çıkma kararı ve bu kararı kimseye danışmadan, tek başına alması da eleştiriliyor Bu konuda da söylenenler aynı çerçevededir.

DÇS, PKK çizgisini temize çıkarmak için ellerinden geleni yapmakta, bir takım olumsuzlukları ise çizgi dışı gelişmeler biçiminde açıklamaktadır. Bu tavrın geçmişten ögrenme, olumsuzlukların kaynağını bulma, aynı hatalara düşmeme konusunda sorgulama yaklaşımıyla ilişkisi yoktur.

İmralı'nın niteliksel bir değişme değil, izlenilen çizginin doğal sonucu olduğu gerçeği DÇS tarafından görülmüyor. Burjuva milliyetçiliğinin ufkunun, emperyalist sistem içinde ulusal devleti kurmakla sınırlı olduğu, bunun gerçekleştirilmesinin olmazlığının görüldüğü yerde ise, düzen içi çözümlere hazır olduğu gerçeği PKK şahsında yeniden ispatlanmıştır. Tabii ki görmek isteyenlere!

DÇS "tasfiye ve teslimiyete" karşı çıkması, ulusal kurtuluş mücadelesi için gerilla savaşına sahip çıkması, silahlı şiddeti savunması elbette olumlu bir tavırdır Bu olumluluk sürdürülmeli, İmralı'ya götüren çizgi gözden geçirilmeli, milliyetçi ve reformist çizgi red ve mahkum edilmeli, bu çizgiden tam kopuş sağlanmalıdır. Bildirge bu konuda olumlu bir tavır sergilememekte, tam tersine reformist çizgiyi "devrimci ve sosyalist çizgi" olarak göstermekte ve olumsuz bir konumda durmaktadır. DÇS bu gerçeği görmediği sürece, bu çizginin de gidecek yerinin yeni İmralı'lar olacağı bilinmelidir

Çözüm burjuva milliyetçiliğinde değil, proleter enternasyonalizmindedir. Kuzey Kürdistan'da yaşayan başta Kürt ulusu olmak üzere, diğer ulus ve milliyetlerden işçilerin ve emekçilerin birliği ve ortak mücadelesi ve Türkiye'deki işçilerin, emekçilerin ortak mücadelesi ile halkların birleşik, ortak devrimiyle faşist Türk devleti yıkılacak, Kuzey Kürdistan'a özgürlük gelecektir. Bunun için Partîya Bolşewîk (Kurdistana Bakur) saflarında orgütlenmekten başka seçenek yoktur.

Eylül 2000 ✘

Mehabad Kürt Cumhuriyeti ve tarih çarpıtıcılığı

Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında daha önce takındığımız tavırlarda Kuzey Kürdıstan ve Türkiye'de konu hakkında tavır takınanların esas dayandığı kaynakların William Aegleton Jr.'in *"Mehabad Kürt Cumhuriyeti 1946"* adlı kitabı ve bu kitaba bağlı olarak Kuzey Kürdistan-Türkiye'de tanınmaya başlayan Archi Roosevelt Jr. olduğunu; bu kaynaklara dayanılarak da Sovyetler Birliği şahsında sosyalizme saldırılarda bulunulduğunu tespıt etmış ve sözkonusu saldırılara dikkat çekmıştik. Bu makalemızde saldırılardan bazılarına daha yakından bakacağız.

Mehabad Kürt Cumhuriyetı bağlamında Sovyetler Birliği'ne ve sosyalizme saldırılar, genelde uluslararası düzeyde gelişen olaylara ve duruma göre azalmakta ya da çoğalmakta, biçim değiştirmektedır. Örneğin 1970'li yıllarda Doğu Bloku'nun hâlâ varlığını sürdürdüğü dönemde ve bu blokun gerçekte sosyalızmle alakası olmasa da, sosyalizmın kitleler üzerindekı etkisini önemli ölçüde koruduğu dönemde Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de kendisıne devrimci, sosyalist diyenlerin Mehabad bağlamında Sovyetler Birliği'ne eleştirileri yok gibiydi. Bunda, sözkonusu güçlerın "Sovyet yanlısı" olmaları esas rolü oynasa da, Mehabad hakkında fazla tavır takınılmaması da belli bir rol oynamıştır.

1970'lı yılların ortalarında sosyalemperyalıst bir nitelikte olan SSCB'yı, sosyalist bır ülke olarak savunma konumunda olan "Özgürlük Yolu" dergisının 21.-25. sayılarında C. Aladağ ımzasıyla yayınlanan ve sonradan Kasım 1978'de *"Özgürlük Yolu Yayınları"* tarafından kıtap olarak yayınlanan *"Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi ve Kürt Ulusal Hareketleri"* adlı kıtapta C. Aladağ, Wılliam Aegleton'un kıtabına da dayanarak Mehabad Kürt Cumhurıyetı'nın kuruluşunu ve yıkılışını anlatırken şu tespitlerı yapmaktadır:

"Emperyalistler, Sovyetlerın İran halklarına gösterdiği sempati ve yardımları çarpıtarak, amaçlarının petrol bölgesine inmek olduğunu, kendi çıkarları için öyle davrandıklarını söylüyorlar." (C. Aladağ, Kürdistan'ın Sömürgeleştirilmesi ve Kürt Ulusal Hareketi, sayfa 161, Özgürlük Yolu Yayınları, 1978, İstanbul)

"Emperyalistler ve gericiler, Sovyetlerin sözkonusu yardımlarını gözden saklamak ve kitlelerin kafasını bulandırmak için, onların, İran'dan birliklerini çekerek, Azeri ve Kürt halklarına desteklerini keserek, önceden bu halkları kışkırtmış oldukları halde sonradan yüzüstü bıraktıklarını propaganda ediyorlar. Aslında Sovyetlerin bu halkları kışkırttığı iddiası, yukarda da belirttiğimiz gibi, geçersiz bir iddiadır. Onlar yalnızca bu halkların zaten varolan mücadelelerine yardımcı olmuşlardır Bu yardımlar ıse şartlara uygun, gerçekçi, ölçülü yardımlar olmuştur." (agk., sayfa 162)

C. Aladağ'ın bu tavrı, "Özgürlük Yolu"nun sosyalemperyalıst Sovyetler Birliği'ni sosyalıst olarak değerlendirıp savunması yaklaşımı temelınde takınılmış olsa da; Aladağ, Sovyetlerın amacının İran'ın petrol bölgesıne inmek olduğu, Sovyetlerin önce Azeri ve Kürt halkını kışkırtıp ardından yardımını keserek yüzüstü bıraktığı vb tespitlerin emperyalistlerın çarpıtmaları olduğunu tespit etmektedir.

Mehabad bağlamında Kuzey Kürdistan-Türkıye'de tarih çarpıtıcılığının en yoğun yaşandığı donem, Doğu Bloku'nun çöküşüne paralel olarak PKK önderliğinde ulusal hareketin daha fazla gelişme gösterdıği 1990'lı yıllardır. Gerek PKK'nın Mehabad hakkındaki tavrı, gerekse de PKK eksenli sıyaset yapan yazarların tavırları da PKK'nin içinde bulunulan andaki sıyasetıne göre değişiklik göstermiş, tarih çarpıtıcılığı ve Sovyetler Bırliği'ne saldırılar giderek yoğunlaşmıştır.

Kürt ulusal sorunu bağlamında tavır takınan bazı yazarlar; örneğin Kürtler üzerine bırkaç ciltlik kıtap yazan, Mehabad bağlamında Aegleton'un tavrını kuşa çeviren ve kötü bir kopyacı olan Hıdır Göktaş ve "okuduğunu bir kez daha okumamakla" çok övünen, Rusça bilmekle de havasını atan Yalçın Küçük gibi bazı yazarlar da bu tarıh çarpıtıcılığına ve sosyalizme saldırılara ortaklık etmektedır

Mehabad Kürt Cumhuriyetı bağlamında tarih çarpıtıcılığının en çok PKK eksenlı olması gerçeği, makalemizde ortaya koyacağımız tavırların da esasta bu tavırlar olmasını beraberınde getirdı

MEHABAD KÜRT CUMHURİYETİ HAKKINDA PKK'NİN TAVRI

PKK'nın elımızde varolan belgelerinde Mehabad Kürt Cumhuriyetı ıle ılgılı özel bır araştırmaya rastlamadık. Bu konuda takınılan tavırlar, esasta Doğu Kürdistan hakkında tavır takınılırken Mehabad Kurt Cumhurıyetı'ne de değinilen tavırlar olmuştur. Kronolojık olarak takınılan tavırlara bakarsak durum aşağıdakı gıbıdır.

PKK'nin ılk programı olarak kabul edılen "Kürdıstan

Devriminin Yolu [Manifesto]"da 1978 yılında PKK'nin tavrı şöyledir.

"Savaş sonunda, Kızıl Ordunun da yardımıyla kurulan Azerbaycan ve Mehabat Cumhuriyetleri, Kızıl Ordunun çekilmesi ve İran'ı destekleyen emperyalistlerin de yardımıyla, İran tarafından kolayca ortadan kaldırıldılar." (Kürdistan Devriminin Yolu, sayfa 182)

1978'de takınılan bu tavırda göze çarpan herhangi bir yanlış yoktur. Fakat doğru olarak Azerbaycan ve Mehabad cumhuriyetlerinin İran'ı destekleyen emperyalistlerin de yardımıyla İran tarafından ortadan kaldırıldığı tespit edilmektedir.

Bu tavır, 1982'ye gelindiğinde şu biçime burunmektedir:

"Bu devletler, kurulmalarından kısa bir süre sonra, varılan antlaşmalar sonucu Kızıl Ordunun çekilmesi ve İngiliz desteğini sağlayan Şah'lığın merkezi otoritesini yeniden geliştirmesi üzerine yıkıldılar. Kürt hakim sınıflarının yönetiminde kurulan Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılmasının en önemli nedenleri, içte geri bir toplumsal yapıya dayandığından örgütlenmesini geliştirememesi ve daha çok dış desteğe dayalı olarak kurulmuş olmasıdır." (PKK MK'sinin PKK 1. Konferansına sunduğu "Politik Rapor", sayfa 75)

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının en önemli nedenlerinin içte geri bir toplumsal yapıya dayanması ve örgütlenmesini gerçekleştirmediği tespit edilmesi gerçekçi ve önemli bir tavırdır. Fakat buna rağmen bu tavırda Kızıl Ordu'nun çekilmesinin varılan anlaşmalar sonucu olduğu, yani "antlaşmalar"ın olduğu tavrı 1978'deki tavıra eklenmektedir. 1978'deki tavırda çoğul olarak bahsedilen "emperyalistler" ise 1982'de İngiliz emperyalizmine indirgenmekte ve Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışında başrolü oynayan diğer emperyalist güç, ABD emperyalizmi hedef tahtasından silinmektedir.

Fakat burada da sozkonusu edilen antlaşmaların ve bu konudaki değerlendirmelerinin ne olduğu ortaya konmadığı için Sovyetler Birliği'ne açıkça saldırıldığı tespit edilemez. Bu dönemde de PKK'nın Rus sosyalemperyalizmine karşı tavrı bilindiğinde, Sovyetlere karşı açıkça eleştiri yöneltmeme tavrı gayet anlaşılırdır.

Bu tavırda ama, Mehabad'ın yıkılışının en önemli nedenlerinin başında "iç nedenler" geldiği tespit edilmektedir. Buna göre Mehabad'ın yıkılışının esas nedeni içteki durumdan aranmalıdır. **PKK'nin daha sonraki dönemde söyledikleriyle karşılaştırmak için bu tavrın bilinçte tutulması gerekiyor.**

"Kürtlerde ihanet" konusunu ele alan bir yazı dizisinde, Mehabad'daki durum *"dengelere dayanarak biraz yer açmak isteyen ilkel milliyetçi çizginin devamı"* olarak değerlendirilmektedir. İşte sözkonusu edilen "ilkel milliyetçi" tavır ortaya konulmaya çalışılırken Mehabad hakkında şunlar yazılmaktadır

"2. Dünya Savaşı sürerken İran, İngiltere ve Sovyetler Birliği tarafından işgale uğramıştır. Kuzey İran Sovyetler, Güney İran ise İngiltere egemenliğinde kalmıştır. ***Savaş sonunda Sovyetler kendi etki alanlarını genişletmek ve kalıcılaştırmak için bazı hareketler geliştirmiştir. Bu çerçevede Güney Azerbaycan'ı Sovyet Azerbaycan'ı ile birleştirmek için yeni bir cumhuriyet kurdurmuştu.*** (abç) *Aynı süreçte 1940'ların başından beri belli bir örgütlenme çalışması yürüten Kürt egemen sınıfları da, Sovyetlerin bu politikasından yararlanmak için devletleşme amacına yönelmişlerdir. Bunun ön hazırlığı olarak 1942'de kurulan Komala örgütü 1945 Eylül'ünde Kürdistan Demokrat Partisi adını aldı. 22 Ocak 1946 tarihinde ise SSCB'nin desteğiyle Mahabad Kürt Cumhuriyeti ilan edildi.*

Fakat bu cumhuriyet oldukça sıradışı, deyim yerindeyse garip bir cumhuriyetti. (...) İç dinamikten çok Sovyet desteği ile ayakta duruyordu ve kaderi tümüyle buna bağlıydı. Çünkü ne İngiltere ve ne de ABD böyle bir devletin varlığına ihtiyaç duymuyorlardı. Savaş içinde ve sonrasında galip devletlerin kendi çıkar alanlarına uygun olarak dünyayı paylaşmaları sonucu, İran'ın savaş öncesi statüsü iade edildi. Bunun anlamı Güney Azerbaycan ve Mahabad'ın kendi başlarının çaresine bakmalarıydı. Sovyet ordusu çekildikçe İran ordusu ilerliyordu. Yaklaşık 11 ay süren Mahabad Kürt Cumhuriyeti deneyi yıkıldı. (abç) *Direnme gösterilmedi. Dahası gösterilmek istenmedi. Çünkü Sovyetlerin çekilmesinden sonra aşiretlerin büyük bölümü cumhuriyetten desteklerini çekmişlerdi." (Serxwebûn, sayı 144, sayfa 16, 1993)*

Bu tavrın takınıldığı ortam, Doğu Bloku'nun dağıldığı ve PKK'nin Rus sosyalemperyalizminden "sosyalizm" adına yardım alma umudunun son bulduğu ve Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğindeki ulusal mücadelenin kitleselleşme bağlamında tavana vurduğu bir ortamdır. Bu ortam, dunya çapında burjuvazinin sosyalizmin, komünizmin "bittiği", "öldüğü" vb. konularda sosyalizme karşı yoğun bir saldırıya geçtiği bir ortamdır. İşte bu ortamda PKK de kendi burjuva milliyetçi çizgisine uygun olarak Mehabad konusunda bu tavrı takınmıştır.

Altını çizdiğimiz yerlerde yapılan tespitler açıkça tarih çarpıtıcılığı temelinde yapılan tespitlerdir. Burada PKK sosyalist Sovyetler Birliği'ni adeta emperyalist yayılmacı bir güç olarak göstermeye başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD ve İngiliz emperyalistlerinin Sovyetlere karşı yürüttüğü karşıdevrimci propagandanın, ABD emperyalizminin doğrudan savunucuları olan Aegleton ve Roosevelt'ın çizdiği çerçevede yer alınmıştır artık..

Somut olarak Sovyetleri yayılmacı bir güç olarak göstermek için yapılan "Güney Azerbaycan'ı, Sovyet Azerbaycan'ı ile birleştirmek için yeni bir cumhuriyet"

kurdurduğu tespiti açıkça iftiradır, tarihi gerçekleri tersyüz etmektir. Bu bir!

İkincisi; böylesi bir tavır PKK'nın burjuva milliyetçi yaklaşımını da göstermektedir. Şöyle ki, eğer sosyalist bir ülke, somutta da Sovyet Azerbaycan, devrimini yapıp sosyalist bir düzene sahip olacak bir başka ülke ile, somutta da Güney Azerbaycan'la birleşse, bu birleşmenin neresi yanlış olur ki? Durum böyle olmasa da, varsayımla ortaya attığımız bu soruya verilecek cevap, bunun hiçbir yanının yanlış olmadığı, işçi ve emekçilerin ve kendisine proleter enternasyonalist diyenlerin buna sevinmesi gerekir biçiminde olmak zorundadır. Fakat burjuva milliyetçiliği doğal olarak bu cevabı vermez, vermemektedir!

Tarih çarpıtıcılığı *"Sovyet ordusu çekildikçe İran ordusu ilerliyordu. Yaklaşık 11 ay süren Mahabad Kürt Cumhuriyeti deneyi yıkıldı."* tespitinde de kendisini göstermektedir. İlk bakışta detay gibi görünen bu tavır, Sovyetlerin adım adım Mehabad'ın yıkılışını hazırladığı görüşünün beyinlere şırınga edilmesinin bir aracıdır.

Durum şöyledir: Sovyetler Birliği 9 Mayıs 1946'da tüm ordu birliklerini İran'dan geri çekmiştir. Bu tarihten sonra İran Azerbaycanı, Mehabad ve İran merkezi hükümeti arasında değişik görüşmeler, pazarlıklar yapılır. Yer yer çıkan küçük çapta çatışmalara rağmen karşılıklı "ateşkes" de ilan edilir. İran Azerbaycanı'nın, ABD ve İngiliz emperyalistlerinin yönetimi ve desteğiyle İran ordusu tarafından yıkılmasının ardından 17 Aralık 1946'da Mehabad Kürt Cumhuriyeti de son bulmuş, yıkılmıştır. **Yani Sovyet ordusu adım adım geri çekildikçe, İran ordusu adım adım ilerlememiştir!** PKK de çamur at izi kalır tespitine uygun davranmaktadır!

Aktardığımız alıntıda dikkat çekilmesi gereken bir nokta, PKK'nin Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ne nasıl yaklaştığı noktasıdır. PKK'ye göre Mehabad Kürt Cumhuriyeti, ***"oldukça sıradışı"*** ve ***"garip bir cumhuriyet"***'tir!

Bu konuda Sovyetler Birliği'ne saldırılar 1993 sonrasında da devam etti. Fakat Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında burada yapılan "sıradışı", ya da "garip cumhuriyet" tespitleri, PKK'nin Kürt ulusal sorununun çözümü konusundaki siyasetini açıkça TC ile barış siyaseti temeline oturtması sonrasında giderek değişti 1998'de Mehabad'ın kuruluşunun yıldönümü nedeniyle MED-TV'de yapılan bir programa telefonla katılan Abdullah Öcalan, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin gerçekte İran devleti çerçevesinde ilan edilen özerk bir cumhuriyet olduğu gerçeğini kendi görüşlerine alet etmek çabasıyla şunları savunuyordu:

"Mahabad tabii ki bağımsız değildi ve İran'ın içinde bir federasyon gibiydi. Amacıda buydu zaten. Bunun içinde Kürdistani bir modeldir. Şimdi insan bu model üzerinde çalışmalar yürütebilir. Amaç ve prensipleri yerindeydi. Fakat Mahabad'ın yıkılışı Cumhuriyetin içindekilerin suçu değildi. Çünkü hemen hemen birçok şey dış ülkelerin çıkarlarına göre yürüyordu. (...) Ancak Kürtlere yönelik, birinci ve ikinci dünya savaşları sonunda oluşan ittifaklar Kürt düşmanlığıydı. Eğer şansımız yürüseydi, Mahabad başarabilirdi." (Abdullah Öcalan, Özgür Politika, 24 Ocak 1998)

Kürt ulusunun kurtuluşunu şans'a havale eden Abdullah Öcalan, hiç ayrım yapmadan *"birinci ve ikinci dünya savaşları sonunda oluşan ittifaklar Kürt düşmanlığıydı"* diyerek Mehabad somutunda Sovyetler Birliği'ni de Kürt düşmanı olarak ilan etmektedir Böylesi tarih çarpıtıcılığı ve iftiralar da ancak reddedilir!

İşte PKK'nın Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında 1978'den 1998'e kadarki değişimi özetle böyledir. Mehabad'ın küçümsenmesinden örnek alınmasına, tarihi gerçekler çarpıtılarak Sovyetler Birliği şahsında sosyalizme saldırılar yoğunlaştırılmıştır!

PKK EKSENLİ ÖNE ÇIKAN DİĞER TAVIRLAR

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı sorununu tarihçilere, siyasal bilimcilere bıraktığını söyleyen M. Habib Çınar yazısının girişinde şu tespiti yapmaktadır:

"Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni yeniden söz konusu ederken, geride bıraktığımız elli yıl, bize, objektif davranma olanağını yeterince vermektedir." (M. Habib Çınar, Ek Politika, sayı 16, sayfa 7, 1997)

Bu tespiti okuyanlar, tespitin yazarının objektif davranacağını bekler doğal olarak. Fakat, tarih konusunda tavır takınanların hangi dünya görüşüne sahip olduğu gerçeğine bağlı olarak, sözkonusu "objektif"lik de o bakış açısına göre biçimlenmektedir. Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşu bağlamında yapılan şu tespit, yazarın "objektif" olma adına tarih çarpıtıcılığı yaptığını ortaya koymaktadır

"Mehabad Cumhuriyeti, aslında Şah rejiminden ziyade, İran'daki Azeri Cumhuriyeti ile Sovyet Azerbaycanı'nın karşı çıkmasına rağmen kurulmuştur." (aynı yerden)

Burjuva milliyetçiliğinin görme yetisini ne kadar yok ettiği bu tespitte görülebilir Öyle ki, Doğu Kürdistan İran devletinin hakimiyeti altındadır. Kürt ulusuna ulusal baskı ve zulmü uygulayan bu devlettir. Kürtlerin özerklik temelinde de olsa kendi kendilerini yönetmesine izin vermeyen de bu devlettir. Sonuçta, ABD ve İngiliz emperyalistlerinin desteği ve yönlendirmesiyle Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin sonunu getiren; birçok önderini katledenin İran hakim sınıflarının devleti olduğu halde birçok Kürt milliyetçisi Mehabad Kurt Cumhuriyeti'nin yıkılışının sorumluluğunu Sovyetlere yüklemektedir. Burada da Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşuna karşı olanların esasta Sovyet Azerbaycan ile İran Azerbaycanı olduğu tespit edilerek tarih çarpıtıcılığı yapılmakta ve gerçek suçlular temize çıkarıl-

maktadır. Habib Çınar'ın bu tespitine temel alınan görüş ise, Aegleton ve aynı kulvarda yol alanların hiçbir şekilde ispat edemediği, ama iddia ettiği, Sovyet yetkililerinin Kürtlere; "Mehabad'ın İran Azebaycanı içinde özerk bir cumhuriyet olması" gerektiği yönlü "telkinleridir".

İddia temelinde ortaya atılan bu görüşün Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra varlığını koruyabilmesi, elde edilen ulusal demokratik hakların güvenceye alınması, İran Azerbaycanı ile birlikte İran merkezi hükümetine karşı daha güçlü olunması, Mehabad Kürt Cumhuriyeti bağlamında Kürt ulusuna yarayacağı vb. düşünülmüyor bile.

Eğer Sovyet yetkilileri, ya da İran Azerbaycanı hükümet yetkilileri ulusal demokratik hakların güvenceye alınması ve merkezi hükümete karşı birlikte hareket edebilmek için bu öneriyi getirmişse (sözkonusu iddia da Kürtlerin özerk bir cumhuriyet ilan etmesine karşı gelindiği vb değildir zaten), bu, Kürtlere ve Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ne karşı değil, yararınadır. Gerçekleri olduğu gibi görme yetisini yokeden burjuva milliyetçi bakış açısının Iran Azerbaycanı çerçevesinde özerk bir Kürt Cumhuriyetine karşı çıkmasının bir nedeni de, Cumhuriyet kavramına takılıp, bu cumhuriyetin gerçekte İran devleti çerçevesinde Özerk bir Cumhuriyet olduğunun gözardı edilmesidir.

Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında tavır takınanlardan biri de Gabar Çıyan'dır. Kassemlu'nun görüşlerinin kuşa çevrilmiş kötü bir özetini yapan Gabar Çiyan, Kadrı Cemal Paşa'nın (Zinar Silopî) Stalın'e gönderdiğini söylediği ve "Doza Kurdistan" adlı kitabında yayınladığı mektubu da aktarmaktadır Yazısının sonunda Çıyan şunları yazmaktadır:

"Mahabad Kürt Cumhuriyeti hakkında yazılanlar ve konuşulanlar şunu gösteriyor ki; SSCB, Kürt halkını İran'daki çıkarları için, İran'a karşı tehdit unsuru olarak kullandı. Kürtler ise SSCB ile ilişkileri nasıl geliştirmek istiyordu? Sanırım Kadri Cemil Paşa'nın "Doza Kürdistan" adlı eserindeki mektubu buna güzel bir cevap olacaktır." (Özgür Politika, 11 Ocak 1996)

Tarih çarpıtıcılığı akımına Gabar Çıyan da kapılmıştır Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında daha önceki tavırlarımızda da ortaya koyduğumuz gibi SSCB ile İran arasındaki görüşmelerde Mehabad Kürt Cumhuriyeti özel bir konu olarak ele alınmamıştır ve yapılan anlaşmaların da Mehabad Kürt Cumhuriyeti ile doğrudan hiçbir ilişkisi yoktur

SSCB ne Kürt halkını ne de Azerı ya da Iran'da yaşayan diğer halkları İran'a karşı tehdit unsuru olarak kullanmamıştır. SSCB'nın Kürt halkını tehdit unsuru olarak kullandığını savunmak kaba bir siyası sahtekârlıktır. Sahtekârlığın "incesi" ise alıntının ve aynı zamanda yazının da son kısmında yapılmaktadır.

Gabar Çiyan SSCB'nin Kürt halkını tehdit unsuru olarak kullandığını tespit ettikten sonra *"Kürtler ise SSCB ile ilişkileri nasıl geliştirmek istiyordu?"* sorusunu sorup Zinar Silapî'nın mektubunun bu soruya iyi bir cevap olacağını tespit ederek cevap veriyor.

Eğer yapılan "ince" sahtekârlığın farkına varılmazsa Gabar Çiyan'ın bu tespiti, Mehabad Kürt Cumhuriyeti ve bu cumhuriyette yaşayan Kürtlerin SSCB ile nasıl bir ilişki kurmak istediğinin ispatı olarak ele alınabilir. Fakat, Mehabad Kürt Cumhuriyeti ile Zinar Silopî arasındaki ilişki, sadece Kürt olma ilişkisidir. Ve Zinar Silopî Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni ve Qazı Muhammed'i ziyaret ettiğinde kendisine cumhuriyette herhangi bir görev bile verilmemiştir, buna gerek de duyulmamıştır. Üstelik Sovyetler Birliği Tebriz Konsolosluğuna verdiğini söylediği mektupta Zinar Silopî Mehabad Kürt Cumhuriyeti, ya da bütün Kürtler adına konuşmamaktadır. O, açıkça Suriye ve Türkiye Kürtleri'ni temsilen konuştuğunu tespit etmektedir.

Gabar Çıyan Sovyetlere saldırıda siyasi sahtekârlık yapabilmek için de, bir başka siyası sahtekârlığa başvurarak Zinar Silopî'nın mektubunun ilk paragrafını aktarmamaktadır. Sözkonusu paragraf şöyledir:

"Efendım

Ben, Suriye ve Türkiye Kürtleri'ni temsil eden Kürt Demokrat Parti temsilcisi olarak, isteklerimizin çok büyük yoldaş Generalimiz Stalın'e arzını büyük hürmetle rica ederim." (Doza Kurdistan, sayfa 180-181)

İşte bu tavrı aktarmayan Gabar Çiyan, Zinar Silopî'nin tavrını bir çırpıda bütün Kürtlerin tavrıymış gibi göstermektedir. Böylece Mehabad bağlamında Sovyetler Birliği'ne ve o'nun şahsında sosyalizme saldırının bir başka temel taşı döşenmektedir

Özgür Politika gazetesinde Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında en uzun yazı yazanlardan biri Zeynel Abidin'dir. Zeynel Abıdın, 1998 Ocak ayında üç günlük "dizı" bir yazı yazdı. Özgür Politika gazetesinde aynı dönemde yurtdışında, özellikle de Almanya'nın bazı kentlerinde yapılan seminer, panel reklamları yapılırken Zeynel Abidın Mehabad bağlamında "bilirkişi" olarak da gösterildı. Zeynel Abidın esas olarak Aegleton'un tavırlarını temel almaktadır. Öyle ki, Zeynel Abidın için Aegleton "tarıhsel tanık"tır. "Tarihsel tanığı" Aegleton olduktan sonra Zeynel Abidin'in de Mehabad bağlamında Sovyetler Birliği'ne ve sosyalizme saldıracağı garanti altına alınmıştır. Bu, yazısında açıkça ortaya çıkmaktadır Yazısında Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni değerlendirme bağlamında şu tavrı takınmaktadır:

"Sorun Mahabad Kürt Cumhuriyeti'ni abartmak ya da küçümsemek değil, onun ortaya çıkış koşullarını nesnel ve derin bir yaklaşımla ortaya çıkarmak, ondan tarihi dersler edinerek geleceğe ışık tutmak olmalıdır. William Aegleton'ın bu konudaki tarihsel tanıklığı bu konuyu açıklayabilecek bir netliktedir." (Zeynel Abidin, Özgür Politika, 22 Ocak 1998)

Burada soruna "nesnel ve derin bır yaklaşımla" ta-

rihten öğrenılmek ve bu tarihten çıkarılacak derslerle geleceğe "ışık tutmak" istendiği söylenmektedir. Bu tavır okuyucuya, yazarın nesnel ve derin bir yaklaşımla soruna yaklaştığı görünümünü vermektedir. Fakat bu gerçekte sadece görünümdür ve Mehabad ile ilgili fazla bilgisi olmayan okuyucuyu aldatmaktadır. Bu genel doğru laflar içinde Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ne "nesnel ve derin" yaklaşım için Aegleton "tarihsel tanık" olarak okuyuculara sunulmaktadır.

"Tarihsel tanığı" Aegleton olan Zeynel Abidin, Mehabad'lı heyetin Bakü'ye yaptığı ikinci ziyaretı anlatırken Bakırof'un Barzani'yi İngiliz ajanı ilan ettiğini tespit ettikten sonra, Barzani'yi savunmaya çalışarak Sovyetlere saldırılarını geliştirmektedir. Bu konuda söyledikleri şöyledır:

"Ancak bir şey var ki Barzani başarılı bir savaşçı kişilikti, Sovyetlerin ve İngilizlerin ince hesaplarını bozabılecek bir yapıya sahiptı, bu yüzden fazla güçlenmeden yıpratılması gerekirdi. Nitekim Cafer Bakırof'un ve Sovyetlerin amacı, Kürtleri her istediklerinde kendi planlarına göre yönlendirmekti ve Barzani buna uygun değildi. (...)

Oysa sorun radikal Kürt kişiliklerini tasfiye etmek, bu olmuyorsa etkisizleştirmekti. İngilizlerın de, Sovyetlerin de ortak oldukları bir Kürt politikasıydı bu." (Özgür Politika, 23 Ocak 1998)

"Daha netleştirmek gerekirse, İngilizler Irak'la ilişkilerini güçlendirip Irak petrollerine hakim olmak için Barzani'yi düşman ilan ederken, Sovyetler de güçlendirilmiş bir Azerbaycan için Kürt özerk yönetıminin bu ülkenın sınırları içinde gerçekleştirilmesini dayatır. Çünkü yetki ve hareket alanı geniş bir Kürdistan özerk yönetimi tüm hesaplarını altüst edebilir. Nitekim son görüşmelerde maddi yardımdan, kültürel araç ve makinelerın yardımına, hafif sılahlardan ağır silahlara kadar geniş bir yardım sözü veren Sovyet heyeti, Barzani'nin Geliyê Şîn'e yakın bir yere, İran sınırına kadar geldiğini duyunca Qazi Muhammed öncülüğündeki Kürt heyetini apar topar gerı göndermiştir." (aynı yerden)

Bu alıntılarda birçok yalan, ıftira, çarpıtma içiçe geçirilmıştir.

Birıncisi, öncelikle Bakırof'un Barzani hakkında "İngiliz ajanıdır" tespitını yaptığı ispat edılmek zorundadır Aegleton'un Bakırof'a mal ederek öne sürdüğü "Barzani İngiliz **ajanıdır**" iddiası, Stêrka Bolşewîk sayı 8'de de ortaya koyduğumuz gibi, yine Aegleton'un kendisi "Barzanı'nin İngiliz ajanı **olabileceği**" tespitiyle relative etmektedır ve bu tavır hiçbir şekılde ispatlanamamaktadır. Zeynel de bu iddiayı alıp Sovyetlere saldırının temeli yapmaktadır.

İkincısı, Sovyetlerin *"Kürtleri her istedıklerinde kendi planlarına göre yönlendırmek"* tespiti koca bir yalan ve iftiradır. Burada herşeyden önce Sovyetlerin "kendi planları"nın ne olduğu ortaya konmak zorundadır. Sovyetler Birliği İngılız emperyalıstleriyle aynı kefeye konarak emperyalist yayılmacı bir güç olarak gösterılmektedır. Siyası sahtekârlığın en büyüğü de Sovyetler Birliği'ni emperyalist güçlerle bir ve aynı göstermektır

Üçüncüsü, Barzani hakkında yapılan tespitler, Barzani'yi olduğundan iyi göstermek ıçın yapılan tespitlerdir. Şöyle ki, işlerine geldığınde, özellikle de KDP'nın PKK ıle çatışmalara girdiği dönemlerde Barzani klanının işbırlikçı, haın olduğunu tespıt etmek ıçın Barzanı'ye saldırılırken; ış Sovyetlere saldırıya ve Kürt millıyetçiliğını savunmaya gelınce Barzanı'ye övgüler dizılmektedir (burada tartışılan Mesut Barzani değildir) Barzanı, burada "radıkal" ve Sovyetlerle İngilizlerin "ince hesaplarını" boşa çıkaracak bır kişilik olarak değerlendirilmektedir. Bu konuda da siyasi sahtekârlık yapılmaktadır.

Barzani'lerin Doğu Kürdıstan'a, somutta da Mehabad'a gitmelerinin esas nedeni Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni kurma, ona destek olma düşüncesi değıldir. İçinde bulunulan koşullarda Irak devletiyle ve doğrudan destekçisi İngiliz emperyalistlerının Barzanı'lere karşı saldırıları sonucu Doğu Kürdistan'a kaçmışlardır.

Barzanı'yi "Sovyetlerin ve İngilizlerin planlarını bozabılecek" biri olarak değerlendıren Zeynel, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışından sonra Barzani'in birbuçuk ay civarında Tahran'da kaldığı ve dönemin ABD Tahran Büyükelçisi ve Mehabad Kürt Cumhurıyeti'nin yıkılmasında başrolü oynayanlardan George V Allen ile görüştüğü, ABD emperyalistlerinin yardımını istediği ve eğer ilticaları kabul edılirse ABD'ye gitmek istediğı vb. vb. taleplerde bulunduğu gözardı edılmektedir. Zeynel Abidın Sovyetlerle İngilizlerden bahsederken ABD emperyalistlerini ve bu emperyalıst gücün de Mehabad Kürt Cumhuriyetı'nin yıkılışında başrolü oynadığını gözardı etmekte, ABD emperyalizmını temize çıkarmaktadır.

Dördüncüsü, Sovyetlerin kendi planlarını gerçekleştirebilmek ıçin Kürt özerk yönetiminin İran Azerbaycanı sınırları içinde gerçekleştirilmesını dayattığını savunmak da büyük bir yalan ve iftiradır. Bu bağlamda Zeynel Abidin'in "tarihsel tanığı" Aegleton'un Bakırof'un söylediğini iddia ettiği tespit şöyledir:

"Daha sonra bağımsız bır Kürt devletinin nasıl kurulması gerektiğine değınen Bakırof dedi ki:

'Kürtlerin kendı özerklıklerinı kurmak için acele etmelerini gerektiren bır durum yoktur. Çünkü Kurtlerin özgürlüğünün sağlam temellere dayanması gerekir. Bu temelde de ancak halkçı güçlerin yalnız İran'da değil (...) [Parantez kıtabın Türkıye'de basılmasından dolayı konmuştur. Burada sözkonusu edilen Türkıye'dir] *Irak'ta da başarıya ulaşmalarıyla atılabilir. Bağımsız bır Kürt devletinin kurulması konusunun ise, ılerıde tüm halkın birleşmesi ıçin fırsat doğduktan sonra ele alınması daha uygun düşer. Şu sıralarda ıse, Kürt özle[illegible] leri, Azerbaycan çerçevesı içinde bir özerk yöne[illegible]*

yetinmelidir.'" (Aegleton, agk, sayfa 111)

Burada görüldüğü gibi Aegleton Zeynel Abidin gibi "dayatma"dan değil, Bakırof'un Kürt heyetine önerilerinden bahsetmektedir. Zeynel Abidin "tarihsel tanığı-nı" da aşarak tarih çarpıtıcılığına katkıda... bulunmaktadır.

Bakırof'un bu tespitleri yapıp yapmadığı ispatlanmamıştır. Fakat bu olgudan bağımsız olarak burada aktarılanların Kürt ulusunun kurtuluşu için doğru olup olmadığı üzerine düşünülmelidır. Görüşümüzce, burada anlatılanlar içinde bulunulan koşullarda Mehabad Kürt Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan Kürtler için ve genel olarak Kürt ulusunun uzun vadeli kurtuluşu için de doğru önerilerdır.

Zeynel'in *"Çünkü yetki ve hareket alanı geniş bir Kürdistan özerk yönetimi tüm hesaplarını altüst edebilir."* tespitiyse Donkişotluk'tan başka birşey değildir.

Yukarıda da değindiğimiz gibi tarihi gerçekler çarpıtılarak Sovyetler Birliği'nin yayılmacı bır planı olduğu tespit edilmekte ve Sovyetlerin tüm hesaplarının da bu yönde olduğu anlatılmaktadır. İşte bu iftiraya dayanılarak da Barzani'nin ve İran Azerbaycanı dışında olan bir özerk Kürt yönetiminin Sovyetlerin hesaplarını altüst edebileceği savunulmaktadır.

Bu cumhuriyet öyle bır cumhuriyet ki, kuruluşu ikinci Dünya Savaşı koşullarında oluşan duruma bağlı olarak gelişmiş; Kürt ulusunun kurtuluşu için verilen mücadeleyle değil, İran merkezi hükümetinin bölgedeki otoritesinin yokluğu sonucu ılan edilmiş ve İran ordusu kapıya dayandığında kendisini korumayı bile göze alamamış ve çarpışmadan teslim edilmiştir. İşte elde edilmiş demokratik hakları için bile mücadeleyi, daha doğrusu çarpışmayı göze alamayan böylesi bir cumhuriyetin, sözkonusu edilen Sovyetlerin hesabını nasıl boşa çıkarabileceği iftiracıların, çarpıtmacıların gizidir... Zeynel Abidin ve aynı kulvardakilerin yel değirmenleriyle uğraştığı tarihi gerçeklerle ıspatlıdır

Bir yandan Sovyetlerin neden yardım etmediği ve yardım etseydi Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yaşayacağı üzerine çığırtkanlık yapılmaktadır; diğer yandan da İran Azerbaycanı dışında olan bir özerk Kürt yönetiminin Sovyetlerin hesabını boşa çıkarabileceği masalları anlatılmaktadır.

Peki sonuç nedir? Mehabad Kürt Cumhuriyetı İran Azerbaycanı dışında bir özerk yönetim olarak ilan edildı. Böylece Sovyetlerin hesabı boşa mı çıktı? Hayır! Çünkü Sovyetlere mal edilen hesaplar yoktu ki boşa çıksın.

Bunun da ötesinde adı üzerinde: Özerk Kurt yönetimi! Peki bu özerk yönetim İran Azerbaycanı çerçevesinde olduğunda, İran merkezı hükümetın egemenliğinde İran devleti çerçevesindeki bır özerk yönetimden özde farklı mı olacaktır? Hayır! Özde bır farklılık yoktur. Kürt yönetimı orada da, burada da ozerktır. Hareket alanı da, eğer bundan özerk cumhuriyetın coğrafik yapısı anlaşılıyorsa, bu coğrafik alan İran Azerbaycanı çerçevesindeki bır yapıda da aynı olacaktır. Fakat bundan, yani hareket alanının genişliğinden Kürtlerin daha özgür hareket etmesi anlaşılıyorsa; o zaman da Kürtlere ve diğer ulus ve milliyetlere baskının kaynağı İran devletinin sınırları içindeki hareket alanı, demokratik bır hükümetin olduğu İran Azerbaycanı'nda varolacak hareket alanından çok daha dardır. Yani bu durumda İran Azerbaycanı çerçevesindeki bır özerk Kürt yönetiminin olması Kürtlerin daha fazla hareket alanına sahip olması demektir.

Tüm bu tartışmalarda gözardı edilen temel bir gerçek ise, hem İran Azerbaycanı'nın, hem de Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin İran merkezi devlet yapısı ıçinde birer özerk cumhuriyet olduğudur. Yanı şöyle ya da böyle Mehabad Kürt Cumhuriyetı İran devleti çerçevesinde bır otonom cumhurıyet olarak ilan edilmiştir. Bu bağlamda kendı başına özgür, bağımsız ve ayrı bir devlet olmamıştır. Mehabad Kürt Çumhurıyetı'ni ılan edenlerın böylesı bir amacı da yoktu

İşte böylesi bir durumda Mehabad Kürt Cumhurıyeti'nın savaş döneminde elde edılmış ulusal demokratik hakların İran merkezi hükümetine kabul ettırılmesı ve İran çapında geçerli hale getırılmesi için mücadele edılmesinın doğru olacağı sonucu çıkarılacağına; İran Azerbaycanı çerçevesindekı bır özerk yönetim düşüncesi Sovyetler Bırliği'ne saldırı için kullanılmaktadır.

Beşincısı, Sovyetlerin, Barzani ve aşiretinin büyük bir kısmının "Geliyê Şîn"e yaklaştığı ve İran sınırına dayandığı haberıne bağlı olarak Bakü'de bulunan heyetin *"apar topar gerı gönderildiği"* tespitı de Zeynel Abidın tarafından tarıh çarpıtıcılığı hazınesine katılan bir yalandır. Zeynel Abidın bu konuda da "tarihsel tanığı" Aegleton'u geliştırmektedır .. Aegleton'un bu konudaki tespiti şöyledir:

"Ertesi günün sabahı Kerimi, Bakü'da bir gezıye çıkan Kürt heyetine, Barzani ile yanındaki silahlı adamlarının İran-Irak sınırında, 'Geliyê Şîn' geçidine yakın bır yerde bulunduklarını ve sınırı aşıp İran topraklarına geçmeye hazırlandıklarını haber verdi. Aynı gün birkaç saat sonra, Tiflis'e yapmaları programlanmış olan zıyaretin iptal edildiğini ve gereklı tedbirleri alarak duruma müdahale etmek üzere hemen Mehabad'a dönmeleri gerektiğini bildirdi " (Aegleton, Mehabad Kürt Cumhuriyeti, sayfa 113-114)

Bu alıntıda görüleceğı gibi Aegleton, Barzani hakkındaki haberın Kürt heyetine Kerimı'i tarafından verildiğini ve Kürt heyetınin Mehabad'a dönmesi gerektiğini de Kerimi'nin söylediğını anlatmaktadır. Aegleton'un tavrı polisiye romanını andıran kitabına uygun olarak yoruma açık olsa da, Sovyetlerin heyetı apar topar gerı gönderdiğine yönelik bir şey yazmamaktadır.

Peki Kerimı kimdir? Sovyet yetkilısı değildır. Kerimi, yine Aegleton'un yazdığına göre, Kürt heyetinde, Ali Reyhanı ile bırlikte Mehabad'ın temsılcisi olarak yer

alan biridir. Zeynel Abidin bu noktada "öğretmenine" de sadık kalmıyor...

Zeynel Abidin, saldırılarını ve yalanlarını sürdürmektedır. Bir yalanını daha aktarıp Zeynel Abidin'ın tavırlarının eleştirisine son verelim. Söyledikleri şunlardır:

"İran, 1946 baharında aldığı bir kararla, her türlü petrol anlaşmasını, yapılacak seçim sonrasına bırakmıştı. Seçimler için de Sovyet askerlerinin geri çekilmesini şart koşmuş, bunu kendi meclisinden geçirmişti. Amaç, büyük petrol krizi yaşayan Sovyetleri geri çekilmeye zorlamaktı." (Özgür Politika, 24 Ocak 1998)

Sovyetler Birliği'ne getirilen en yoğun suçlama çıkarları için, özelde de petrol için Mehabad'ı kurban etti vb. suçlamasıdır. Bu konuda petrol anlaşmasının ve gerçeklerin ne olduğunu Stêrka Bolşewîk sayı 6'da ortaya koymuştuk. Şimdiye kadar SSCB'ye yöneltilen eleştiriler içinde Sovyetlerin **"büyük bir petrol krizi yaşadığı"** yönlü tespıtlere hiçbir yerde rastlamadık. Zeynel Abidin "araştırmacı" yeteneğini burjuva milliyetçi fantazileriyle karıştırdığından olsa gerek ki, gerçeklerın çarpıtılmasına bir kez daha katkı(!)da bulunmaktadır Açıkça yalan söylemektedir!

[Stêrka Bolşewîk sayı 6'da "SSCB-İran petrol anlaşması.. " başlıklı makalemizde Zeynel Abidin'in *"...Mahabad'ın ömrünü müttefiklerine ve İran'a bağışlamıştır."* cümlesiyle biten alıntıyı aktarıp Sovyetler Birliği'ne saldırılara dikkat çekerken alıntının son "bağ**ış**lamıştır" kelimesini yanlışlıkla "bağlamıştır" biçiminde aktarmışız. Düzeltir, okuyucudan özür dileriz.]

Özgür Polıtika gazetesinin "ağırbaşlı", "bılgili" köşe yazarlarından sayılan M. Emîn Pêncewînî *"Petrol ve Kürtler"* başlıklı yazısında şunları savunmaktadır:

"2. Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtler, Mahabad Kürt Cumhuriyeti'ni kurdu Stalin önderliğindeki Sovyetler Birliği ve İran bu cumhuriyete karşı anlaşma imzaladılar ve Kürtler yine kurban edildi. Anlaşmanın en önemli 2 maddesi şuydu;

1) Sovyetler desteğini Kürt Cumhuriyeti'nden çekecek.

2) Buna karşı, İran da kendi topraklarında Sovyetlerin petrol tesislerinin kurulmasına izin verecek." (M. Emîn Pêncewînî, Özgür Politika, 30 Ocak 2000)

Pêncewînî de Sovyetlerin İran'la Mehabad Kürt Cumhurıyeti'ne karşı ortak anlaşma yaptıkları teranesini yınelemektedir. Sözkonusu anlaşmanın Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ne karşı yapıldığını tespit etmek ve savunmak hem donkişotluktur; hem de tarih çarpıtıcılığıdır

Alıntıyı aktarmamızın esas nedeni Pêncewînî'nin sözkonusu ettiği anlaşmanın (bu anlaşma üç maddeliktır) iki maddesini çarpıtarak aktarmasıdır. Çarpıtmanın ne olduğuna bakmadan önce, yine Pêncewînî'nın bu tavrından bır hafta sonra *"Mahabad Cumhuriyeti'nin Bayrağı"* başlıklı yazısında ne dediğini aktaralım:

"Birçok oyun ve kargaşanın olduğu Ortadoğu'da Kürt Cumhuriyeti, İran ve Sovyetler arasında bir karttı. Muhammed Rıza Pehlewî ülkesı İran'da, Sovyetler ise genel olarak Kürtlerin kaderlerıyle oynadılar. Sonuçta da Kürtler, petrol ve ekonomik çıkarların kurbanı oldular. Stalin ve dönemin İran Başbakanı Qewam arasında anlaşma imzalandı. Sovyetler ve İran şu ıkı madde üzerinde anlaştılar;

1) İran kendi ülkesinde Sovyetlerın petrol fabrikalarının kurulmasına izin verecek. Rusya'nın eskıden İran'da kalan altınları Sovyetlere geri verilecekti.

2) Sovyetler, Kürt cumhuriyetinden desteğini çekecek.

Bu anlaşma sonucunda cumhuriyet yıkıldı." (M. Emîn Pêncewînî, Özgür Politika, 6 Şubat 2000)

Pêncewînî'nın sözkonusu ettıği anlaşma bır haftalık süre ıçinde bu bıçıme bürünmektedır. Pêncewînî'ye göre Mehabad Kürt Cumhurıyeti Sovyetler Birliği ıle İran arasında yapılan bu iki maddelik anlaşma sonucunda yıkılmıştır. Yalanın sınırı yok ama kağıt sabırlıdır!

Anlaşma konusunda gerçek durum nedir?

Birincısi sözkonusu anlaşma iki maddeden değil üç maddeden oluşmaktadır.

İkincisi, sözkonusu maddelerin hıçbırınde Mehabad Kürt Cumhuriyeti sözkonusu edilmemektedir. Bu bağlamda ne destek verme, ne de desteğini çekme sözkonusudur. Üçüncüsü ve en önemlisı de Pêncewînî'nin anlaşmanın ıki maddesi diye aktardığı maddeler, Pêncewînî'nin kendi uygun gördüğü, gerçekte çarpıttığı maddelerdir Sözkonusu anlaşmanın maddelerinin içeriği kendi tercümemizle şöyledir:

"1. Kızıl Ordu'nun birlikleri 24 Mart 1946'dan, yani 4 Farwardin 1325 Pazar gününden itibaren birbuçuk ay içinde bütün İran'dan çekilecektır.

2. Sovyet-İran ortak petrol şırketinin kurulmasıyla ılgili anlaşma ve anlaşmanın koşulları 24 Mart 1946'dan itibaren hesaplanarak 7 ay bitmeden onaylanması ıçin İran Parlamentosu'nun 15. dönem çalışmasında ele alınacaktır.

3. Azerbaycan sorunu İran'ın bır iç sorunu olduğu için, İran hükümeti Azerbaycan halkıyla bırlikte sorunun barışçıl bir yolla ve Azerbaycan halkının çıkarları için anda Azerbaycan'da uygulanan yasalarla uygunluk içinde reformlar yapmaya çalışacaktır." (Täglıche Rundschau, Berlin, 6 Nisan 1946, Moskova Radyosu'na göre) (aktaran Fritz Steppat, Dünya Güçleri Arasında İran, sayfa 65, Almanca)

Anlaşmanın bu maddelerı ile Pêncewînî'nin aktardığı maddelerın bır ve aynı olmadığı, petrol tespiti dışında ıse hiçbir benzerlıkleri olmadığı açıkça ortadadır Pêncewînî burada açıkça sıyası sahtekârlık yapmakta ve tarıhı gerçekleri çarpıtarak kendı tespıtlerini SSCB-İran anlaşması olarak kitlelere sunmaktadır.

Pêncewînî"nın gerçeklerı tersyüz ettığının bır örneğ
de, 30 Ocak 2000 tarıhındekı yazısında sözkonus

mayan, ama 6 Şubat'taki yazısında anlaşmaya sokuşturduğu "altınlar" meselesidır. Pêncewînî'ye göre sözkonusu anlaşmada *"Rusya'nın eskiden İran'da kalan altınları Sovyetlere verilecektı."* İşte bu tespıt de Mehabad Kürt Cumhuriyetı'nin yıkılışının nedenlerı bağlamında tarih çarpıtıcılığına yapılan büyük... bır katkıdır! Pêncewînî'yı başarılarından dolayı ödüllendirmek gerekir!

Sanki Mehabad Kürt Cumhurıyeti Iran devletı çerçevesınde özerk bır cumhurıyet değil de kendı başına ayrı bağımsız bır devletmiş gibı, Pêncewînî; *"Pîşewerî, Türk devletinin etkısi altında çok kalmıştı ve bağımsız bir Kürt devletinın kurulmasını istemıyordu." (6 Şubat 2000 tarihli yazısından)* tespıtini yaparak Pışevari'yı de suçlamaktadır. İşte "ağırbaşlı" ve "bilgili" köşe yazarları tarihi böyle yazıyor! Bu tarih burjuvazinin tarihidır. Kürdıstanlı işçi ve emekçiler gün gelir bu tarihten koparak kendı tarıhlerine sahip çıkacaklardır elbette!

DİĞER KÜRDİSTANLILARDAN BİRKAÇ TAVIR

Recep Maraşlı'nın, Komal Yayınları tarafından *"Siyasi Savunma"* adıyla yayınlanan kitapta Mehabad'a atıfta bulunduğu yerde söyledıklerı şöyledır:

*"Biz Kürdistan'lı sosyalistler **'ulusal sorun ve sömürgeler sorunu'**nun çözümleyıcisi, **'ulusların babası'** Stalin'in 1945'de Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni neden İran gericiliğine terkettiğini bıraz da sıtemle sorgularken; bizlere **'parça-bütün diyalektiği', 'enternasyonalist çıkarlar'** konusunda vaaz veren 'sol'ları kuşkuyla karşılamakta haklıydık." (agk, sayfa 33)*

Buradaki tavrında Maraşlı, "sıtemle" de olsa Mehabad Kürt Cumhuriyetı'nin Stalin tarafından Iran gericiliğine terkedıldiğini tespıt etmektedır. Yanı Maraşlı için Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışından Stalin şahsında Sovyetler Birlıği sorumludur. Maraşlı bunu tespit ederken verdiğı –1945 tarihınde– tarıhte Mehabad Kürt Cumhuriyeti henüz kurulmamıştı bıle. Kıtabın daha sonraki bölümünde de Maraşlı şunları söylemektedir:

*"1945 yılında, müttefik kuvvetlerın, ihtiyati ve tedbir olarak İran'ı işgal etmeleri sürecınde Mahabat'ta bir Kürt Cumhuriyeti ve Azerbaycan'da da, Azerbaycan Cumhuriyeti kurulduğu bilınmektedir. Tahran Konferansı'ndan sonra, müttefik kuvvetlerin İran'dan çekilmesinden, özellikle de **SSCB**'nin alanı terketmesinden sonra, bu özerk Cumhurıyetler korumasız kalmış ve neticede, 1946 yılında Tahran Hükümetinin Askeri birliklerince işgal edilerek varlıklarına son verılmiştir. **Mehabat Kürt Cumhuriyeti**'nın yıkılması, Cumhurbaşkanı **Kadı Muhammet** ve Bakanlar Kurulu üyelerının Ocak 1946'da **Çarçıra Meydanı**'nda asılmalarına, daha doğrusu, Kürt ulusunun **KKT** etmesıne karşı bu imhaya, ne Birleşmiş Milletler'in ne de **SSCB**'nin ses çıkarmamış olmaları da ilginçtir! Elbette, bu her iki cumhuriyetin de, burjuva demokrat önderliklerin bir birleri aleyhine, Tahran Hükümeti nezdınde işbırliğine girmeleri ve birbirlerini korumamaları da değerlendirilmesi gereken önemlı bir olgudur." (agk, sayfa 275)*

SSCB'ye karşı tavrından bağımsız olarak, Maraşlı'nın Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında burada yaptığı tespıtlerın çoğu, olgu olarak yanlıştır. Birincisı, Mehabad Kürt Cumhuriyetı 1945 yılında değil, 22 Ocak 1946'da kurulmuştur.

İkincisi, müttefiklerin askeri birlıklerinin İran'dan geri çekilmesi Tahran Konferansı'ndan sonra değil, İkinci Dünya Savaşı'nın bır bütün olarak son bulduğu 2 Eylül 1945 sonrasındaki altı aylık dönemde olmuştur. SSCB'nın askeri birliklerının İran'dan tamamen geri çekilmesı ise bu altı aylık dönemı biraz aşmış ve 9 Mayıs 1946'da Kızıl Ordu birlikleri de İran'dan tamamen geri çekılmıştır. Tahran Konferansı ise, Mehabad Kürt Cumhuriyetı'nin henüz şafakta bıle görünmediği 28 Kasım-1 Aralık 1943'de yapılmıştır. Müttefik güçlerin askerı birliklerinin gerı çekilmesi sorunu da esas olarak 29 Ocak 1942'de SSCB-İngıltere-İran arasında yapılan anlaşmayla belırlenmiştir.

Üçüncüsü, Mehabad ve Azerbaycan cumhuriyetleri 1946'da ortadan kaldırılmıştır Fakat bu 1946'nın başında değıl sonunda yapılmıştır. 12 Aralık'ta Azerbaycan, 17 Aralık'ta da Mehabad ışgal edılmiştir. İşte bu tarıhı olguları bile doğru olarak tespit etmeyen Maraşlı, Kadı (Qazi) Muhammed ıle Bakanlar Kurulu üyelerinin Ocak 1946'da Çarçıra Meydanı'nda asıldığını yazmaktadır.

Ocak 1946'da Mehabad Kürt Cumhuriyeti yıkılmamış, tersine ilan edılmiştir. Bir diğer gerçek ise, Qazi Muhammed'in 31 Mart 1947'de asıldığıdır. Ayrıca Qazi Muhammed'le bırlıkte Bakanlar Kurulu üyelerinin hepsi asılmamıştır. Birlikte asılanlar Qazi Muhammed'in kardeşi ve amcasının oğludur.

Çarpıtmanın bir diğeri ise Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nın yıkılışına ve Kürtlerin imhasına karşı ne Birleşmiş Milletler'in ne de SSCB'nin ses çıkarmadığı yönlü tespittir. Durum şöyle ki, dönemin Birleşmiş Milletler'i –SSCB'nin de ıçinde yer almasına rağmen– İran bağlamında esas olarak ABD ve İngıliz emperyalıstlerının İkincı Dünya Savaşı sonrasında SSCB'ye karşı başlattıkları "soğuk savaş"ın sürdürülmesinin bir aracı olma rolünü oynamıştır. Suni bir "İran sorunu" yaratılarak SSCB'ye karşı kışkırtıcılık yapılmıştır. Yani Birleşmiş Mılletler Güvenlık Konseyı (SSCB dışında) ABD ve İngılız emperyalıstlerının ve bunların İran'daki işbirlikçilerının tavırlarını desteklemekle Azerbaycan ve Mehabad cumhuriyetlerinın ortadan kaldırılmasına ortaklık etmiştir Böylesı bır durum "ses çıkarmamak" olarak değerlendırıldiğinde, bu, gerçekleri gözardı edip Birleşmış Milletleri ve esas olarak da ABD ve İngiliz emperyalistlerini temize çıkarmaktan başka bır anlama gelmez.

SSCB'nin bu konuda esas çabası Azerbaycan Cumhuriyeti'nde olduğu gibi elde edilmiş ulusal demokratik hakların tüm İran çapında gerçekleştirilmesine yönelik olmuştur. İran merkezi hükümeti ilk başta Azerbaycan Cumhuriyeti'nde elde edilmiş ulusal demokratik hakların varlığını kabul etmiş; ardında Kassemlu ve Muradi'nin aktarmalarına göre Qazi Muhammed'in Ağustos 1946'da Tahran'da Başbakan Kavam'la yaptığı görüşmede İran tarafı, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ni özerk bir bölge olarak ve Qazi Muhammed'i ise bu özerk bölgenin meşru temsılcısi olarak kabul etmiştir. Buna rağmen ama İran devleti hem Azerbaycan, hem de Mehabad bağlamında verdiği sözleri tutmamış, bu cumhurıyetleri ortadan kaldırmak için uygun bir zamanı beklemiştir. Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nı İran'daki gelişmelerden kopuk ele alarak SSCB'nin sessiz kaldığını tespit etmek ve Sovyetleri suçlamak burjuva "bılimsel" yaklaşımına bile terstir

Bu bağlamda genel olarak Kürdistan düzeyinde Mehabad Kürt Cumhuriyeti hakkında tavır takınanların yaklaşımları karşılaştırıldığında; somutta da Doğu Kürdistanlılar ile Kuzey Kürdistanlılarda kendisine demokrat, devrimci ya da sosyalıst diyenler arasında –şimdiye kadar elimizde varolan verilere göre–, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının sorumluluğunu Sovyetler Birliği'ne yükleyenlerin ve bu bağıntıda Sovyetler şahsında sosyalizme en çok saldıranların Kuzey Kürdistanlılar olduğu gerçeğine de dikkat çekmek gerekiyor.

Doğu Kürdıstanlılardan Mehabad Kürt Cumhuriyeti bağlamında Türkçe yayınlanan ve aktarmak ıstediğimiz tavırlardan biri, birçok yıl İran KDP'nin Genel Sekreterliği'ni yapan Abdurrahman Kassemlu'nun; ikincisi ıse Gulmurad Muradi'nin tavrıdır.

Her iki yazar da Sovyetlere değışik biçimlerde eleştırıler yöneltmektedirler ve Sovyetleri savunma konumunda değildirler. Fakat Mehabad Kürt Cumhuriyetı'nın yıkılışıyla ilgili nedenlere gelınce, yine her ikisi de haklı olarak Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nın yıkılışının esas sorumluluğunu Sovyetler Birliği'ne yüklemiyorlar.

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının nedenlerını anlatan Kassemlu diğer birçok şeyin yanısıra şunları da tespit etmektedir:

"Kürdistan Cumhuriyeti'nin çöküşünden sonra, partimiz içinde SSCB'nin hatalı İran politikasının Cumhuriyetin çöküşünün ana sorumlusu olduğu görüşü yaygınlaşır. Bu tür bir anlayış, Sovyetler Birliği'nin Kürt halkını bir Cumhuriyeti kurmaya teşvik ettiğini, sonra da onu ortada bıraktığı ve böylece de gerici İran rejiminin eline teslim ettiği etkisini oluşturmaktadır. Bu tür bir yorumun ileri bir anlamı açıktır: hayalperestlikle ısrar etmek ve olayların derinine inmemektir. Ne de olsa başkalarını suçlamak ve özeleştiri vermemek her zaman daha rahattır! Buna ek olarak, bu tür bir açıklamayla Kürt Cumhuriyeti'nin nerdeyse yabancı bir gücün yalnızca bir kuklası olduğu itiraf edilmektedir. Bu, sonuçta düşmanın, Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze dek gerçek olayları çarpıtmak için yaydığı tahrifli aktarmalara uymaktadır.

Hareketin 1945-1946 yıllarında ana itici gücü Kürt halkı olup, Cumhuriyet'ın ana kuruluş nedeni, Kürt halkının meşru haklarına ulaşmak ve kendi kaderini kendisinin belirleme çabasıdır. Bunun sonucunda da Cumhuriyet'in yenilgisinın ana nedeni, Kürt toplumu içinde ve hareketin, partinin ve özellikle KDP'nin kendi zayıf noktalarında aranmalıdır." (Kassemlu, Özgürlük Mücadelesinde Kırk Yıl, sayfa 105-106, Koral Yayınları)

Kassemlu'nun genel olarak yaklaşımından bağımsız olarak burada yaptığı tespitler, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin Sovyetler tarafından kurdurulmadığı ve yenılgisinin asıl nedenlerinın de Kürt toplumundan aranması gerektiği noktasında doğru tespıtlerdir

Buna eklenecek şey, İran devletının Azerbaycan Ulusal Hükümeti'nın varlığı gibi Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin varlığını, yani her ıkı özerk yönetımin varlığını kabul etmemesi ve ABD ve İngiliz emperyalistlerinin desteği ve yönlendirmesiyle bu cumhurıyetlere karşı saldırgan tavır takınması; cumhurıyetlerın varlığına askerı zorla son verdiği gerçeğidır.

Kassemlu, dış etken bağlamında Sovyet Kızıl Ordu birlıklerinin İran'dan çekilmesını ve ABD ıle İngılız emperyalistlerinin İran merkezi hükümetını desteklemesıni Mehabad'ın yıkılışının birer nedeni olarak değerlendirmesine rağmen şunları da söylemektedır:

"Sovyetler Birliği'ni Kürdistan Cumhuriyetı'ni terketmekle suçlayanlar, onun askeri güçlerle Cumhuriyeti korumasını bekliyorlardı. Eğer Kürdıstan Cumhuriyeti gerici orduya karşı direnseydi ve bu direniş bir müddet devam etseydi, belki Sovyetler Birliğı, Cumhuriyeti destekler ve yardım ederdi. Kürdistan Cumhuriyeti kendini korumadığı bir durumda Sovyetler Birliği, Kızılorduyu İran'a gönderip Cumhuriyeti mi korumalıydı? Kısaca peşmergelerin yerıne özgür Kürdistan için savaşması mı gerekiyordu?" (agd, sayfa 27-28)

Kassemlu'nun bu tavrı, tam da Mehabad Kürt Cumhurıyeti'nın kuruluşu bağlamında Sovyetlerin desteğini göklere çıkarıp ardından nıye İran'dan gerı çekildi? dıye Sovyetleri yere batıran; ve Kızıl Ordu İran'dan geri çekildi diye Mehabad Kürt Cumhurıyeti'nin yıkılışının esas sorumluluğunu Sovyetlere yükleyenlerın tavrını ortaya koymaktadır. Kassemlu haklı olarak Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nın yıkılışının sorumluluğunu Sovyetler Birliği'ne maletmenin yanlış olduğunu ortaya koymaktadır. Ve bu tavır, sözkonusu dönemde Sovyetlerin İran siyasetını yanlış olarak değerlendiren ve [illegible]tiren birı tarafından takınılmaktadır.

Muradi'nin tavrı ise şöyledır:

"50 yıl sonra da Kürtler, Mahabad Cum[illegible] zamanın Sovyet yöneticilerinin şıfahı (fıılı [illegible]

nin kurbanı olduğunu düşünüyorlar. Zamanın İngiltere Büyükelçisi ile askeri ateşe Archie Roosevelt'in Gazı Muhammed ve Mahabad Cumhuriyeti'ne yönelik 'Gazi Muhammed komünistler tarafından göreve getirildi ve Mahabad Cumhuriyeti komünistlerin sayesinde ayakta kalabildi' türünden karalamaları, bugün bile sıkça dile getiriliyor. Özellikle de İngilizler, söylenenlerin doğru olmadığını çok iyi biliyorlardı. Kürt hareketinin halkın kalbinde yer ettiği ve ona dayandığı, Sovyetler'in en asgari düzeyde ona destek vermesinin olumlu karşılandığı, ama hiçbir zaman bu desteğe bağımlı kalınmadığı, bugün bile İngiliz Dışişleri Bakanlığı'nın arşivlerinde okunabilir." (Muradi, DENG, sayı 31, sayfa 39-40, 1995)

İngilizlerin arşivlerini belli ölçüde tanıma imkânına sahip olan Muradi, Aegleton ve Roosevelt tarafından öne sürülen Qazi Muhammed'in Sovyetler tarafından iktidara getirildiği vb. iddiaları da böylece çürütmektedir. Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşunun Sovyetler tarafından planlanmadığını böyle ortaya koyan Muradi, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı bağlamında da esas nedenin ne olduğunu şöyle tespit etmektedir:

"Mehabad Cumhuriyeti'nin yıkılmasının nedenlerinin başında, otonomi yönetiminin Batılı güçlerce kabul görmemesi ve onların (yeniden BN) *İran'da yeni bir diktatörü tercih etmesi* (doğrusu: diktatöre destek vermeleri, BN) *geliyor.*

Bunun yanı sıra, otonom hükümetin yöneticilerinin, merkezi hükümetin oyunlarını yeterince gözleyebilecek politik bir deneyime sahip olmamalarını da eklemek gerekir." (agd, sayfa 43)

İşte iki Doğu Kürdistanlının Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı bağlamında takındığı tavır böyledir. Bu tavırlar, Kuzey Kürdistanlıların büyük bölümünün tavırlarıyla karşılaştırıldığında, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı bağlamında esas sorumluluğun Kürt toplumundan ve İran devletinden, ABD ve İngiliz emperyalistlerinin desteği ve yönlendirmesinden aranması gerektiği olgusunu yaklaşık doğru biçimde ele almaktadır. Bu, Kassemlu ve Muradi'nin tavırlarında varolan birçok yanlışa rağmen böyledir.

Ayrıca İranlı yazar Bozorg Alavi, "İran'da Mücadeleler" ya da "Mücadele eden İran" diye de tercüme edilebilecek "Kämpendes İran" adlı kitabında ABD ve İngiliz emperyalistlerinin İran'daki icraatlarını; özellikle de Sovyetler Birliği'ne yöneltilen suçlamaların esas kaynağı olan petrol elde etme sorununda bu emperyalistlerin petrol kaynaklarını ele geçirmeleri konusunda neler yaptığını detaylı olarak ortaya koymaktadır. Alavi'nin kitabında takındığı tavırlar ve ortaya koyduğu olaylar da Sovyetlerin petrol nedeniyle Kürtleri İran'a karşı kullanmadığını, Mehabad Kürt Cumhuriyeti'ne karşı petrol için İran'la anlaşma yapmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışı konusunda Sovyetler Birliği'ne ve sosyalizme saldırılarda öne çıkan temel yaklaşımlara bakıldığında tarihi gerçeklerin açıkça çarpıtıldığı bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Kızıl Ordu'nun İran'daki birliklerinin İran'dan çekilmesi, objektif olarak, İran merkezi hükümetinin İran Azerbaycanı ve Mehabad'a saldırısının önündeki bir engelin kalkması demektir. Fakat bu yüzden Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının sorumluluğunu Sovyetler Birliği'ne yüklemek ve Sovyetleri suçlamak kökten yanlıştır.

Kızıl Ordu'nun İran'a girmesi, somut olarak Hitler faşizmine karşı mücadelenin zorunlu kıldığı bir durumdur. Hitler faşizmine ve Hitler Almanyası'nın müttefik güçlerine (İtalya, Japonya) karşı zafer kazanılıp İran üzerinden SSCB'ye yönelen somut tehdit ortadan kalktıktan sonra Sovyet askeri birliklerinin İran'dan çekilmemesi, Sovyetleri işgalci bir güç konumuna düşürürdü. İran'ın işgali diye bir amaç hiçbir zaman Sovyetlerin amacı olmamıştır.

Bu bağlamda Kızıl Ordu'nun askeri birliklerinin İran'dan çekilmesi ve SSCB-İran petrol anlaşmasının Mehabad Kürt Cumhuriyeti'yle doğrudan bir bağı yoktur. SSCB'nin "kendi çıkarı için" Mehabad'ı kurban ettiği tespiti açık bir iftiradır, yalandır, tarih çarpıtıcılığıdır.

SSCB, ne Kürtleri, ne Azerileri, ne de İran'da yaşayan diğer halkları İran'a karşı bir tehdit unsuru olarak kullanmamıştır.

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının esas nedeni iç koşullardır. Kürtlerin kendi aralarındaki çelişkilere, dağınıklığa, özellikle aşiret reislerinin ve şeyhlerin cumhuriyete sırt dönmelerine vb. nedenlere bağlıdır.

İran devleti çerçevesinde ele alındığında bir diğer "iç neden" de, İran merkezi hükümetinin Azeri ve kürtlerin otonomi çerçevesinde de olsa kendilerini yönetmesine izin vermemesi; her iki otonom cumhuriyete karşı saldırgan tavır takınması ve cumhuriyetlerin varlığına askeri zorla son vermesidir.

Dış etken bağlamında vurgulanması gereken gerçek ise; sadece Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının değil, İran'da demokratik hareketin, işçi ve köylülerin mücadelelerinin bastırılması, Azerbaycan Ulusal Hükümeti'nin devrilmesi ve binlerce insanın katledilmesinin suçlusu ve sorumlusu İran hakim sınıflarının destekçisi ve yönlendiricisi ABD ve İngiliz emperyalizmi olduğudur.

Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin yıkılışının sorumluluğunu ve suçunu Sovyetler Birliği'ne yükleyenler, niyetlerinden bağımsız olarak ABD ve İngiliz emperyalizmini temize çıkarmaktadırlar.

Yaşanan gerçekler bir kez daha, ulusal kurtuluşun ancak, bir bütün olarak emperyalizme karşı mücadele verilerek kazanılacağını göstermektedir.

7 Kasım 2000 ✘

LI ŞERÊ WETANİYÊ MEZIN DA

Sala 1941'ê meha Sıbatê Merkezkoma Partiya Komûnista Ermenistanê Sehid şande Moskovayê, weki pak hini ulmê marxızm-lênînizmê bıbe...

Wê rojê Sehid zû rabû, karê xwe dıkır, weki here Moskovayê. Rıhana diya wi destê xwe tewar kırıbû lı kur dınıhêri. Emerikê jınê ra kıre şer, got·

– Te çı destê xwe tewar kıriye, ser oxıra kur da sekıni? Usa ne pak e, mêr e, bıra here hin be, wê bê dıha rınd bona diwana me bıxebıte.

Rıhanê wa sûclû got:

– Ê, mın tıştek negotiye, -hezınget hatê got,- wê disa here jı mın dûrkeve, tê bira mın te dıgot: "Wextê hin dıbe, şev û ro jı xwendınê naqete, qe xwarın ji birê nayê, lema ez wa fıkırdıkım, wê jı mın dûrbe..."

Heta Sehid karê xwe kır, çımkû hê zıvıstan bû, heva sar bû, tav teze jı pışt çiyayê Quruboxazê derket, te dıgot merıyê xwe veşartıne, serê xwe hêdika jı pışt çıyê bı fesal derdıxe, weki kesek texmin neke, lê paşê êdi dabû deşta Axbaranê, berf dıbırıqi, merıva nıkarıbû lı berfê bınêriya; çavê merıv hêsır dıkırın. Tu cara van rojêd meha Sıbatê da kesekı nedıtıbû, wekı ezman usa sayı be, tav bıde rû erdê, te dıgot rojêd bıhara nêzık dıbın.

Sehid nêziki dê bû, ewê kur qeyim hemêz kır û dıleki dêti kur paçikır, paşê çû cem bavê, bav ji kur paçkır, ewi izna xwe xwest jı mal derket, berê xwe da stansiya Hemamliyê. Sehid ku hate serê çiyayê Spitakê, bagereke sıvık hebû. Serê wi çiyayi zıvıstana tımı dıbû bager, rojêd bê bager kêm bûn.

Ew ku gıhişte stansiya Hemamliyê, izna şofêrê xwe da, avtomobil vegeriya Axbaranê. Trên jı Êrêvanê hê nehatı bû. Ew qasekê lı ıstasyonê gerıya, trên hat, Sehid kete vagonê û trên rê ket.

Vagonê da merıyê nas hebûn, sılav dıdane wi, jê pırsin:

– Hevalê Sehid oxır be, tuyê kuda heri?

– Oxıra xêrê be, ezê herme Moskovayê.

– Tuyê çı qewi heri? Xızmeta te çiye vê zıvıstanê?

– Ezê herım mekteba partiyê bılınd hinbım.

Vagonê da hevalnê dın ji rasti Sehıd hatın, hevra ketne xeberdanê, qe nızanbûn çawa gıhiştne bajarê Tbılisê. Lı istasyona Tbılisê ewi pencerê da çiyayê Kocor dit. Kete bıra Sehıd, wextê ew û bavê va çend roja û çend şeva ti, bırçi serê çiya va, gelıya da û nav mêşe da dıhatne bajarê Tbılisê, hate ber çavê wi wextê êvarê dereng jı hêsya çiyayê Kocor, ewi teze bajarê Tbılisê dit û ew jı şemala lempa ecêbmayı ma. Ewana ku hatne bajêr, pole pere cêba bavê wi da tunebû. Wê şevê hema usa heta sıbê bırçi man. Sıbetırê bavê wi çû mala dosta, kerî nanê hışk anı. Wana bı wı nanı xurıniya xweyê çend roja şıkênandın, xebata çetın û rojêd zelûli Sehid bavê va, vi bajarı da gelek ditıbûn. Ew rojêd derbaz bûyi gışk ketne bira wi. Usa ji kete bira wı çı heweseke mezın bû dılê wi da, weki hinı xwendınê bıve, wextê çûbû cem axê xwe Gurc, derheqa hinbûna xwe, Gurc gotıbûye da:

– Perê bavê te heye, weki te bıde ber xwendınê? Kurda ra xwendın çı lazım e? Hûn gışk hembal ın, xulam ın û xızmetçi ne...

Sehid ber xwe da dıgot·

– Ew wexta mênşevıka bû, wexta kapitalısta bû, dıwan ya wan bû, qanûn ji ya wan bû, lê nıha diwan ya meye.

Lı garê zengıl dıxıst, elamkırın, weki trên rêkeve. Xelq lez çûn ciyê xwe rûnıştın Zengıleki dınê jı lêxıstın, bû fıştiniya fiqa hundurê stansiayê, trên jı ci leqiya çû.

Ew çend roj bûn Sehid trênê da dıhat, carna dıhate ber pencerê rasta Ûrısêtê dınhêrı, ber xwe da dıgot.

– Wetenê mını ezız, çı lı te tune. Çiyayê bılınd, deşt û zozan û rastnê usa hene, weki seri-bınê wê qe nexwanê û ew best qe pırti kevır lê tune. Hıne ci hene qe sal donzdeh meh berf lê nakeve, hergav mınanı havınê şınkayı lê şin dıbe û kulilkê reng-rengi perwal dıbın, cina ji mêşe hene qe rêça merıv pê neketıye, trên tê da dıçe, naçe qe xılaz nabe.

Roja şeşa Sehid gıhişte bajarê Moskovayê, hê ronkayi bû, lı derva ewrayi bû, lê ba tunebû, xelqê tev paltonê pembu kıri bû û kurk xwe dıkırın.

Sehid ku jı trênê peya bû, jı mılisiya pırsa soqaqa Sadovo-Kûdrinskê kır, milisa ber wi temena eskeriyê gırt, gotê da:

– Heval, tu gerekê vi destê rastê têkevı mêtroyê û heri heta sekınandına şeşa. Wê derê tu jı mêtroyê peya bı. Tu ku jı mêtroyê derketi, hema pêş te va soqaqa Sadovo-Kûdrinskê ye, kıjan numêr te lazım e, tuyê hêsa bıvini. Milisiya ku gıli temamkır disa temene gırt, jı pêş Sehid dûr ket. Bı vi salıxdana mılisiya ew kete mêtroyê çû, sekınandına şeşa peya bû, jı mêtroyê derket, serê çengê xwend, rasti ji ew soqaq bû. Sehid hate ba mudurê mêvanxanê. Ewi otaxeki da ci dayê Sehid hahanga cemedanê xwe dani, çû qaseki nav bajêr gerıya, lê heta dereng ji nava bajêr nehat.

Gırmıniya bajarê Moskovayê bû, paytextê dewleta Sovêtê, ya pala û gundıya. Gışk lez bûn, gışka zû dıkır, te dıgot ev mexlûqetê gıran jı tışteki maye, lê nıha dılezinin xwe pêra bıgihinın. Tramvay, avtobüs, trolêybûs û mêtro her deqe tıji dıbûn, kes nızane kiderê ew mexlûqetê hezêmeti jı transportê peya dıbın û kuda dıçın, unda dıbın. Şev gelek derbaz bûbû, lê şemala êlêktırikê usa bolbû, te dıgot nava rojê ye

Sehid ku hate mezıla xwe, êdi nêzıki nive şevê bû, ewı derê cemedanê xwe vekır, pêjgir derxıst, weki here ser çavê xwe bışo, lı cemedan da ewi dit, wekı dıya wı du cot gore jı hıriya miyê sore nerm çêkırıne, pêra dagırtıne Ewı

gore derxıst, da ber sıngê xwe, bı dıleki hub gıvaşt, paşê lı kuncê cemedan da buxçeki bıçûk dit. Ewi ew boxçe jı cemedan derxıst, ani dani ser texte, vekır lê nıhêri: Diya wi bı destê xwe jê ra kade û hewle, weki kur rêda bıxwe, petıbû. Ewi keviya kade şıkênand, kıre devê xwe, ew kerı dêv da heliya usa pak û bı dıleki hızkıri, ewê kur ra hazır kırıbû. Sehid got:

– Diya delal, te tu cara, tu wexta, ewladê xwe bir nekır, pak tê bira mın: rojêd mınê zarotiyê, eme çetınayê da bûn, qumandarê paşê Romê gele mêr gundê me da qır kırıbû, em talan kırıbûn, tıştek nehiştıbû: ne pez, ne dewar, ne ji navmal, bavê mın ji bırıbûne hêsiriyê, wextê te carna parı nan dest dıxıst, te dani dıda me zara. Me dıdit, weki tu bırçiyi, hımangi ser piya sekıni, lê te nedıxwar bona me, gava ku me dıgot:

– Dayê tu jı tev me bıxwe, te qestana dıgote me: "Lao, eze têr ım, hûn bıxun". Ax, ew roj jı bira mın derneketıne. Lema nıviskarê me proleteriyê meşûr, hevalê Maksim Gorki, romana "Dê" nıvisi bû. Xên jı wê romanê, mın çirokê wi ji xwendın "İtalyayê da" derheqa "Dê"...

Gelo bê aqıl û mencenêq hene ku diya xwe nahebinın û hız nakın...

Sehid çû ser çavê xwe şûşt, şiv xwar, kete nav ciya. Ew zû xewra çû, çımku ew çend roj bûn Sehid maşinê da bû. Hım ji êvarê geleki nav bajêr geriya, westiya bû...

Sıbetırê Sehid dereng hışyar bû. Wextê ewi çavê xwe vekır, tavê dı pencerêra dabû ser ciyê wi.

Ewi fıkra xwe da xwe xwe ra dıgot:

– Rojêd bıharê êdı nêzık dıbın, wextê hazırbûna kolxozvana ye, isal CMT –a me gele traktorê teze standıne. Xebat isal gerekê bê qusûr here ..

Dengê meriya jı heyatê hat. Sehid rabû, zû zûka ser çevê xwe şûşt, kıncê xwe xwekır, derket çû Ewi dit, wekı gele merıyê minani wi ji komarên mayın hatıne. Wê rojê xwendın tunebû, wê rojê her resmi meriyê hatı û nası plana hinbûnê dıkırın, meri parevedıkırın. Roja duda dersa destpê kır. Profesorêd eyan ders dıdan.

Sehid jı dersa hızkır. Ewi xeberek ber guhê xwe ra bernedıda. Wextê meha xwendekara temam bû, profêsora gazi xwendekarê xwe kırın, jê dıpırsın. Jı dersan çı fem kırıne û dersê xwe çawa dınıvisın? Gava ku sıre hate Sehid, profêsor navnişê nıhêri paşê got:

– Hevalê Sehid, ka têtraka te, ez lê bınhêrım.

Ewi têtraka xwe dırêji profêsor kır û bı çavê xwe reşe gır zûr bû lı profêsor nıhêri: Çıka profêsor çı dıbêje wi Profêsor deh deqa têtraka wi belg-belg vegerand lê nıhêri. Têtrak disa da Sehıd got:

– Hûn lı kiderê hınbûne?

– Ez lı bajarê Lêningradê himbûme.

– We çı kuta kıriye?

– Mın İnstitûta Şerqê mıletêd bıçûke Sovêtê kuta kırıye.

– We kıjan salê da kuta kır?

– Mın sala 1932 a kuta kır.

– Heta nıha hûn ser çı xebatê bûn?

– Berê çend sala ez dı gund da xebıtim, çawa dersdar û katıbê teşkileta partiyê bûm, lê isal du sal e, pêkıriye sısıya, ez katıbê komnehiyayê partiya pêşin da dıxebıtım.

– Lı kiderê, kijan komarê?

– Lı Ermenistanê, nehya Axbaranê.

– Hûn Ermeni ne, lê navê we, ne ji navê bavê we navê Ermenıya ne.

– Belê ez ne Ermeni me, ez Kurd ım, jı mıletê Kurda me.

Profêsor bı rengeki şa lı Sehid nıhêri, disa têtraka ewi dersi tê da nıvisibûn, ji dest gırt, lê nıhêri. Çend şêwr dane Sehid: lazım e merıv çawa bınıvise û çı teheri lazım e fıkra kın bınıvise, paşê got:

– Hevalê Sehid, hûn usa bınıvisın, çawa heta nıha nıvisiye, lê ku tu temiyê mın ji bıqedıni, tuyê ulmê marxsizmêlêninizmê rınd hınbi.

– Belê profêsor, –Sehid got,– ezê şêwra we erhede bıqedinım...

Sehıd zef xwendınê hızdıkır. Wextê ew katıbê nehyê bû, zef dıxebıtı, hınek wexta Sehid şev jı ranedıza, lê disa ji dı nava vi xebatê da Sehid yan gazête yan ji kıtêb dıxandın.

Lê tıştekê xeysetê wi ji hebû, carna Emerıkê bavê wi ji hêrsa wi jı kur dıhat, dıgot:

– Lao, weleh hema tu Eliyê kalkê xwe çûyi, te çı da pêşiya xwe, weki serê xwe jı bıdi, gerekê tu bıqedıni, ne lava, ne xatır nıkare te bıde sekınındınê...

Çend mehê Sehid temam bûn lı Moskovayê hindıbû, bı dılekı şa ewi dersa xwe dıwekıland bona rınd hinbıbe, icar ji minanı çend sala berê, wextê institûtê şerqê mıletê çûke Sovêti, şevê radıbû dersê xwe hındıbû. Ewi disa bı dıl û can fıkra xwe da ser xwendınê. Herkê carna heval dıçûne nava bajêr seyrangê, yanê ji dıçûne teatrê û gazi wi ji dıkırın, ew ne dıçû, dıgot: "Ezê dersê xwe hinbım". Lema gava ku profêsora çı jı Sehıd pırs kıra derheqa dersê derbazbûyi, ewi kûr, rasti û femdarı cab dıda.

Mexlûqetê welatê Sovêtê gışk ketıbû xebata xwe edili. Lê gereke em xwendevanê xwe eziz ra gılikın, wi çaxi dewletê ımpêrıalista rehet nedısekınin, ewana minani gurêd peranê, lı hemû ciya bin hıldıdan, weki xwe ra tışteki bı zora siliha talankın, besa xeberê: faşistêd İtalyayê ser welatê Hebeşistanê da gırtıbû, zora tanka, topa û gulleavêja gundê wan xırabdıkırın, agır ketıbû gund da dışewıti, kal, jın û zarêd bê gune qır dıkırın. Çûk û mezın xûnê da dımewıcin. Ew mexlûqetê edili, bı zora silihê kırne bındestê xwe...

Japonyayê sala 1939 da da bı êrişi gele xweliya Kitay (Çin-Maçin) zevtkır û destê xweyi qırêj dırêji erdê diwana Sovêtê kır. Ewi berê ewlin ser gola Xasan da gırt, weki qeweta Sovêtê bıcêrıbine "çıka çawa ne?", gelo merıv nıkare daqurtine, çawa faşistê İtalyayê dabelandın "Hebeşistan" lê gava ser Gola Xasanê eskerê me mêranı berı eskerê Japonyayê û usa lı dev dıranê wı xıst, wekı ew êdi pê hesiya dıwana Sovêtê û mexlûqetê wı çawa ne?

Sala 1940 i impêryalistê Amêrikayê û Angliayê komek dane burjuwaziyê Finlandıyayê generalê wan Manêrhêym bı eskerê xwe va ser me da gırt. Lê beri ser gırtına

me, ewi (general Manêrhêym) hıdûdê orta me û xwe jı seri heta bıni mınanı kela çêkır, gışk tabiyê bınerd bûn. Ew "cıxıza" hıdûd tev ji hesın, pola û sêmênt hate çêkırın. Wana usa berk çêkırıbû, weki eskerê Sovêtê tê ra derbaz nebe...

Finlandiya xwe 4 milyon mexlûqet e, ber 200 milyon mexlûqetê me, ew tıştek nıkarbû bıkıra, lê pışt wi Amerika û Anglia sekınibû, ew tebiyêd jı hesın û sêmênt bın erdêda gelek haceta va hatıbû çêkırınê, gışk bı desti imperyalısta bû, weki qewata diwana Sovêtê bıcenbinın, lema wana Manêrhêym mina kûçıka kışi me dıkır, beri me dıda. Lê diwana Sovêtê bı pışti eskerê sor, ewladê xebatçiya û gundiya bı serkariya partiya komûnista disa usa lı wan xıst, weki ne icatê impêryalista teze çêkıri ser rêya eskerê sor, ne tebiyê wane jı hesın û semênt çêkıri, ne ji gurêxê wani Manêrhêym, ber eskerê sor teyax nedıdan, revin.

İmpêryalistêd Amerikayê, Anglıayê û Fransayê xwe xwe hazırkırın faşizma Germanya, - Hitler, bı komûnista ra şerke. Çımku wana çıqas diwana Sovêtê cêrıband jı bona şer, nebû tışteki.

Lê Hitler berê ewlin lı wan xıst, hemû Êvrûpa zevt kır: Fransia, Svissra, Bêlgia, Avstria, Vêngria, Rûmenia, Polya, Bûlgaria, Çêkoslovakya, xulese her mabû Britanya İnglis. Ew ji top û teyarê wi lı paytextê inglis-London û bajarê wiye mayin dıxıst.

Hitler ku dit, weki wi ali da şuxulê wi pak dıçe, ewi berê eskerê xweyi gıran, jı seri heta lınga silıhkıri, sala 1941 ê meha Heziranê roja 22 a, sıhet 4 ê sıbê şebeqê, wextê mexlûqetê Sovêtê pey xebata xwe rojeke helal ra, rıhet xwe ra raza bûn, mıxeneti hıcûmê ser welatê me kır: Eskerê Hitler bı teyara, bomba, topa, tankê pola, û bı gulleavêja bajar û gundê me dane ber gulla

Hıtler dıgot:

– Temamiya Êvropayê tışt nema. Ezê İngliz ji van roja altkım; gerekê ez diwana Sovêtê ji qırkım û dınya êdi bıkeve dest mın.

Wê şevê Sehid dereng kete nava ciya êdi sehet dıhate sisya ew raza. Wê şevê ewi dersê xwe hazırdıkır û ketıbû xewa şirıne hıngorê. Nışkêva yeki Sehid jı nav ciya qehim hejand. Sehid banzda ser xwe.

– Rabe, kıncê xwe xwe ke, - katıbê teşkileta partiyê dıgot,- eskerê faşista - Hitler ser welatê me da gırtiye, jı hıdûd derbaz bûye tê.

Sehid lı sıhetê nıhêri, sıhet şeş û niv e. Sê sehet nive ew razaye, hahanga kıncê xwe xwe kır.

Komûnista cıvin çêkır, hema 5 deqa lı wê derê qırar kırın: herne şer, heta dıjmın qırnekın û jı welatê xwe dernexın, venegerın.

Hema wê sehetê kıncê eskeriyê lı gışka kırın. Tev bı eskeri sekının.

Hema merı gava ku kıncê eskeriyê xwe dıkın, tu dıbêji tabiyetê ew meri jı bona wan kınca xulıqandıne: kaw û kip lı wan tê, iro usa jı kaw û kip lı bejna Sehid dıhat; ew kıncê eskeriyê xwe kırıbû usa lê dıhat.

Hela sıbe şebeq bû, Sehid derkete ber dêri lı soqaqê meri dıçûn-dıhatın, teva pırçûyê xwe kırıbûn, hazırbûn dest têkne xeneqa dıjmın, bıxenıqının. Ku te lı wan soqaqa dınhêrı, jın û zar ji hazır bûn wan faşista ra têkne şer.

Hema wê roja hela hê nebıbû nivro, Sehid kete trênê, çû cepha Bryanskê.

Ew cepa Bryanskê, ku Sehid çû, derkete aliyê çemê Dêsnê, ciyê wê cepê serhevda mêşeki sıx bû Nava rojê Sehid hate alayê hema wê gavê betalyon (bêlûk) teslımê Sehid kırın. Ewi çend gıli gote esker:

– Hevalno, roja iroyin gerekê em ber diwana xwe şermi nebın, em gerekê usa bıkın, ku ew partiya azayi da me, bêje: "eferım"... Hê gılıyê Sehid xılaz nebıbû, minanı teyrê berate dıgerin, usa ji ser mêşe ra hatın ber bı ciyê eskerê Sehıd sekıni bû, ewi hukım kır, bû xuşıniya teyara, weki esker gışk bıtele. Faşısta çend bombe jor da avitın, bû gırmınıya wan teqıya. Toz û dûman bı darava vejend quloz bûn. Ew teyare dısa çûn unda bûn.

Sehid hukum kır:

– Zû, cephê bıgrın, tabiya bıkolın, ez keseki we rû erdê nebinım, gışk tabiya da bın!...

Qumandarê taxbûrê Sehid çı hukum kır, dest xwe da qedandın. Wana zûtırkê erd kola, esker êdi xwenê nedıkır. Gotıbû topçiya ji, weki ew ji bıra dengê xwe nekın, heta tên nêzıki me dıbın.

Gırme-gırma dengê tanka bere-bere nêzık dıbû. Sehid cesûsek şandıbû. Cesûs cab anı:

– Hevt tank dûri hev tên, pıştva ji eskerê peya ye, nasekıne, tê.

Sehid gote wan:

– Bıra pak dêna we lê be, çavê xwe jê nebırın.

Paşê Sehid heveki pêş da çû hılkışiya serê dareke bılınd, dûrbin da ber çavê xwe, nıhêri Ewi dıt rastı ji hevt tankê faşistan ın, eskerê peya lı pey tên. Lı alıyê cepê çend teyarê wi derketın, ew teyare cıki dınê da dıçûn. Sehid hukmi esker kır, usa xwe bıtelinın, wekı kesek şıkê nebê, ku lı vıra meri hene.

Esker ker û mıtim teliya bû, kesek xwenê nedıkır, lê top mınomyot û esker hazır bûn, hêviya hukmê qumandar bûn. Sehid got:

– Heta ez hukum nekım, jı cı neleqın, kesek agır neke Mın ku hukum kır, hûn bıdne pey mın, bıra top û mınomyat ji ber bı gotına mın bıkın Wextê xwanê dıkın, hûn dısa dengê xwe nekın, bıra bêne nêzık, emê paşê lêxın

Tank nerm dıkışiyan, dıhatın kêranêd mêşe bın tekerê tanka minani qırşê çolê dışkestın, usa qewat dıhatın Tank êdi xuya dıkırın, jı gıraniya wan erd bın esker da dıhejıya, lap hatne nêzik. Eskerê pey dıhat, ew ji pak dıhatne xwankırınê. Wana xwe qûz kırıbûn, dıhatın. Ser[illegible] eşaret da topçi û minamyota. Nışkêva bû gırmınıya [illegible] û minamyota, Sehid jı cı rabû hukum kır:

– Bıdne pey mın, ûra!...

(Ereb Şemo, Jıyana Bextewar, Weşarê[illegible]
Hezıran 1994, Istanbul, Rupe [illegible]

Dûma[illegible] X

KUZEY-KÜRDİSTANLI EMEKÇİLER, YOKSUL KÖYLÜLER KARADENİZ'E SOKULMUYOR!

Faşist TC devleti Kürdistan'lı emekçilere karşı her türlü yolu deneyerek saldırılarını sürdürüyor. Karadeniz'e "açız, başka yapacak işimiz yok" diyerek çok az ücret ve çok zor koşullarda fındık toplamaya gelen emekçilere bölgede çalışmalarına izin verilmiyor. İnsanlar geri dönmeye zorlanıyor. Bütün bu gelişmeler çokça demokrasi laflarının edildiği, Kürt ulusal sorununun 'barış'la çözülebileceği, bu topraklarda yaşayan herkesin eşit olduğu, ayrım yapılmadığı nutuklarının bolca atıldığı bir dönemde oluyor. Gerçek ise bu palavraların tam tersini gösteriyor. Karadeniz'e Kuzey Kürdistanlı emekçilerin sokulmaması sadece örneklerden biridir. Benzeri yaklaşımlar hayatın her alanında kendisini göstermektedir. Ege bölgesinde de, Akdeniz'de de aynı durumlar yaşanmaktadır. İş arayan emekçilere hangi bölgeden geldikleri sorulmakta, Kürdistanlı ise işe alınmamakta. Yaygın bir şekilde Kürdistanlı emekçilere çeşitli yalanlarla çamur atılmakta; Kürdistanlı emekçilerden bölücü, terörist, iş bilmeyen, işini iyi yapmayan vb. gibi tanımlamalarla bahsedilmekte.

Çeşitli milliyetlerden işçiler, emekçiler!

Faşist TC devletinin bu uygulamalarına karşı sessiz kalmak, Kürdistanlı emekçilere ve Kürt ulusuna yapılan baskılara ve haksızlıklara ortak olmak demektir; sessiz kalmak onaylamaktır! Görev; tüm bu haksızlıklara karşı örgütlenerek sesimizi yükseltmek ve bunlara "dur" demek olmalıdır.

Faşist TC işçi sınıfı önderliğinde demokratik bir devrimle yıkılmadığı sürece Kürt ulusuna ve diğer milliyetlere karşı saldırılar çeşitli biçimlerde devam edecektir. Ulusal sorun da faşist devletle "barış" yapmakla çözülemez. Gerçek çözüm ve gerçek barış devrimle gelecektir!

TEK YOL DEVRİM VE SOSYALİZM!
BIJÎ AZADÎ, BIMRE KOLETÎ!

PARTÎYA BOLŞEWÎK (Kurdistana Bakur)

AÇIKLAMA

Okuyucularımızdan zaman zaman yazılı veya sözlü eleştiriler, öneriler geliyor. Kimi okurlarımız, dergimizin arka kapağında, Stêrka Bolşewîk'in Zazaca ismı olan Astarê Bolşewîk'i, herhangi bir açıklama yapmadan kullanmamızı eleştirmekte ve bu konuda neden açıklama yapmadığımızı sormaktadır.

6. Kongremiz ertesinde Kuzey Kürdistan'a yönelik düzenli aralıklarla çıkarılmak ıstenen dergimızin yayın hayatına başladığı süreçte dergının arka kapağına Stêrka Bolşewîk isminin Zazacasının konması önerısi ve talebi geldi. Bu öneri, MK'mızın onayı da alınarak dergimizin 2. sayısından itibaren uygulamaya kondu. Bız bu önerıyi onaylayıp uygularken, Kuzey Kürdistan'da Zazacanın konuşulduğu, milyonlarca insanın Zazaca anlaştığı gerçeğinden; bızım bütün dil ve lehçeler üzerındekı baskıya karşı olduğumuzdan yola çıktık ve "neden Zazaca?" dıye bir açıklama yapmayı da gereklı görmedik.

Bunu yaparken, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de özellikle son yıllarda Zazaların Kürtlerden ayrı bır ulus olup olmadığı, Zazacanın da Kürtçenin bir lehçesi mi, ayrı bir dil mi olduğu bıçiminde tartışmaların yürüdüğünün bilincındeydık. Fakat bır yığın ınsanın anlaşma aracı olan Zazacanın kullanılmasıyla, ezilen bir dil/lehçenin baskı altında olmasına karşı tavırla bu konuda yürüyen tartışmanın varlığı birbirini dıştalamaz.

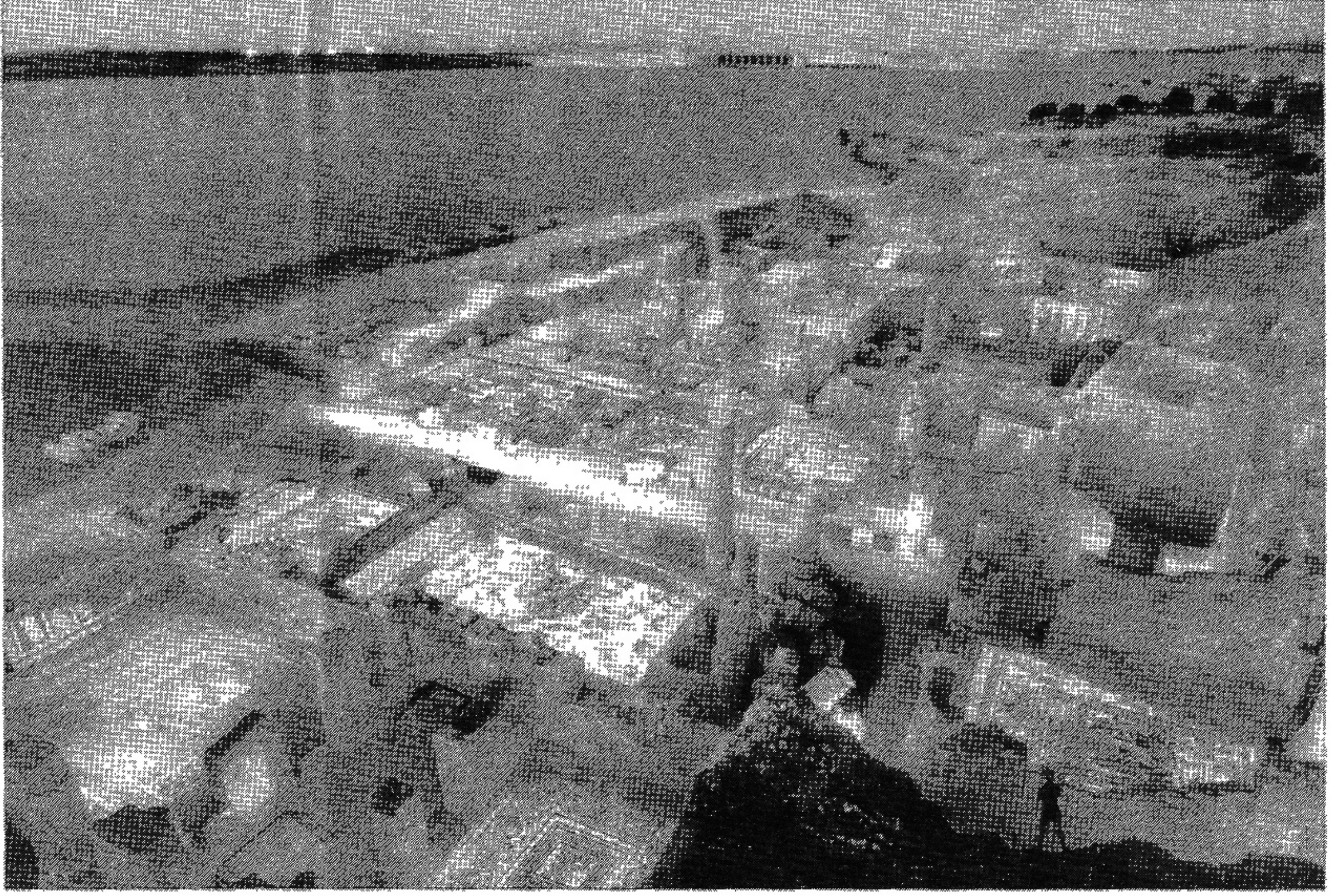
Bizim Zazacanın bır dil mi, yoksa Kürtçenin bir lehçesi mi olduğu konusunda kesın ve bilımsel bir araştırmaya dayanan bır görüşümüz henüz yoktur. (Eğilimımız, Zazacanın Kürtçenın dort büyük lehçesinden birı olduğu yönündedır)

İçinde bulunduğumuz koşullarda önümüzdeki acil görevlerı, öncelıkle de Kuzey Kürdistan'da Bolşevık bir partıyi inşa etme görevinin başında bulunduğumuz donemde, gücümüzü de gözönüne aldığımızda, Zazaca konusunda özel bir araştırma yapma görevinın önümüzde durduğu bilinciyle, bu araştırmayı bugün yapamadığımızı tespit etmek gerekiyor.

Tüm bu tartışmadan bağımsız olarak –ve bugün böyle bir araştırmayı yapma durumunda olmasak da–, Kuzey Kürdistan'da milyonlarca ınsanın konuştuğu bir dilde/lehçede mümkün olduğunca Bolşevik görüşlerin yaygınlaştırılması görevıne şimdıden sarılmak doğru olanıdır. Yapmaya çalıştığımız da budur.

Okuyucularımızın bu konudaki desteği de, bizi sevındirecektir!

stêrka bolşewîk

TARİHİN YOKEDİLİŞİ:
Zeugma (Belkıs)

Zeugma (Belkıs), yaz aylarından bu yana üzerinde en çok konuşulan konulardan biri oldu. Zeugman'ın arkeolojik çalışmalar için belirlenen (A) bölgesi 20 Haziran'da ve (B) bölgesi de 4 Ekim'de sulara gömdürüldü... Bu bölgelerde yapılan kazılar da böylece sona erdi. Bundan sonrakı kazılar, eğer yapılırsa gelecek sene (C) bölgesinde gerçekleşecek.

Zeugma, Fırat nehri kenarında bulunan, Gaziantep'in Nizip ilçesine bağlı Belkıs köyü adıyla tanınan yerleşim alanının tarihi adıdır. Verilen bilgilere göre Zeugma'nın 2300 yıllık tarihi geçmişi var. M.Ö. 300 yılında kurulmuş bir Eski Yunan kenti olan Zeugma, Yunan uygarlığı dışında Roma ve Bizans uygarlıklarının da yaşandığı bir yerleşim alanı olmuştur. Sözkonusu dönemde "Fırat üstünden Doğu'ya giden" bir mekân olduğundan dolayı Grekçe'de "köprü", "bağ" anlamına gelen Zeugma adı verilmiştir.

Zamanında oldukça büyük bir yerleşim alanı olarak tespit edilen Zeugma'nın taşıdığı tarihsel zenginliklerin hayli önemlı bilgileri içerdiği, "cenazesi kaldırılırken" yapılan çalışmalarda ortaya çıkan değişik kalıntıların sözkonusu uygarlıkların tarıhine ışık tutacağı; şimdiye kadar bilinmeyen bırçok bilginın günışığına çıkarılmasına hizmet edeceği de değişik bilim insanları, arkeologlar tarafından açıklanmaktadır..

Varlığı 100 yıldan beri bilinen ama nerede olduğu bilinmeyen Zeugma'nın Gaziantep'in Nizip ilçesine bağlı Belkıs köyü olduğu, 1976'dan bu yana, Alman arkeolog Jörg Wagner'in doktora tezi için yaptığı ve yayınladığı araştırmayla ortaya çıkmıştır. Yanı Zeugma'nın varlığı, TC'nın GAP projesi çerçevesınce

planladığı Birecik Barajı'nın yapılmasına karar verilmesinden yaklaşık 20 yıl önce biliniyordu.

Devlet Su İşleri 1986 yılında Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde baraj yapma çalışmaları için araştırmalara başladı. 1987'de ise Zeugma'da ilk kazı yapıldı. 1988 yılında Şikago Üniversitesi'nden arkeolog Dr. Guillermo Algaze, yaptığı araştırma sonrasında, aralarında Zeugma'nın da bulunduğu 250 kadar tarihsel alanın baraj sularından etkileneceğini tespit etti. Algaze, raporunu Türk hükümetine sundu ve "yörede ivedi olarak kurtarma kazılarına başlanması gerektiği" çağrısında bulundu.

1989 yılında Türk devleti, "Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı"nda 184 tarihsel ve kültürel mirasın 26 baraj altında kalacağını ve bunlardan birinin de Zeugma olduğunu tespit etti.

Ama tüm bu tespitlere rağmen, Birecik Barajı'nda suların tutulacağı ve enerji üretimine geçileceği 2000 yılına kadar devlet hiçbir önlem almamıştır. Tarihi değerlere, insanlık kültürüne değer veren bazı müze yetkilileri ve arkeologların kendi dar imkânlarıyla ve parmakla sayılacak kadar az çalışanla yaptığı kazılar dışında bir şey yapılmamıştır.

Devlet tarihi değerlere, insanlık kültürüne sahip çıkmazken, tarihi eserlerden para kazanma çabası içinde olan tarihi eser kaçakçıları işbaşı yapmışlardı bile... 1987'de Gaziantep Müzesi yetkililerine ulaşan bir ihbar sonucu "odo mezarlar" ve değerli bazı eserler ortaya çıkarıldı. 1992'de varlığı tespit edilen ve yapılan kazılar sonrasında arkeologların ortaya çıkardığı 7.30 X 3.50 ebadındaki taban mozaiğinin 10 figüründen 6'sı 15 Haziran 1998'de yerlerinden sökülerek çalındığı ortaya çıktı.

Ne zaman ki, yapılan kazılarda "eşi görülmeyen" değerde mozaikler başta olmak üzere bir çok tarihi eser ortaya çıktı ve Zeugma'nın sular altında kalmasına birkaç ay (Zeugma'nın A bölgesinin sular altında kalmasına bir ay) kala konu uluslararası medyaya yansıdı; işte o zaman devlet Zeugma'yı "keşfetme", "kurtarma" gösterilerine başladı... Zeugma'nın turizme katkı sağlayacak tarihi eserlere sahip olması devletin bu adımı atmasındaki önemli nedenlerden birisidir.

Mayıs ayından itibaren ilk kez bir Başbakan, bir Kültür Bakanı, bir milletvekili vb. Zeugma'ya gitme gereğini duydu... Bu arada çiçeği burnunda Cumhurbaşkanı Sezer de tarihe ne kadar önem verdiğini, Zeugma'nın (A) bölgesinin sulara gömülmesini 10 gün erteleterek gösterdi!

Tüm bu sahtekârlıklara rağmen, biraz da olsa yoğunlaştırılmış bir çalışmayla dört ay gibi kısa bir sürede yapılan kazılardan ortaya çıkan tarihi eserlerin değeri ölçülememektedir

Zeugma'da çıkarılan tarihsel zenginliklerin korunması bağlamında Türk devletinin hiçbir ciddi önlem almadığı görülüyor. Çıkarılan Zeugma kalıntıları kendi haline terkedilmiş durumdadır. Çıkarılan mozaik ve diğer değişik buluntuların, yer darlığı nedeniyle Gaziantep Müzesi'nde sergilenmesi mümkün değildir. Şimdi sular altına gömülmüş (A) ve (B) bölgelerinden kurtarılan eserler, Gaziantep Müzesi'nin bahçesine terkedilmiş, yokolmaya bırakılmış durumdadır. Bu eserlerin de tarihi eser kaçakçıları tarafından çalınmayacağının hiçbir garantisi yoktur! Tarihi eserler sadece müze bahçesine değil, mezbahane gibi yerlere de yığılarak ibretlik bir durum sergilenmektedir.

Bugüne kadar Türkiye'den büyük çaplı tarihi eser kaçakçılığı yapıldığı; bazı antik kentlere ait zenginliklerin önemli bir bölümünün çeşitli ülkelere kaçırıldığı bilinen bir gerçektir. Zeugma da aynı akıbete uğramış; burada daha önce çıkarılan iki önemli mozaik ABD'ye kaçırılmıştır.

Zeugma, Halfeti, Hasankeyf günümüzde öne çıkan ve Türk devletinin "kalkınma" adına tarihi yoketmeye yöneldiği yerlerden birkaçıdır. Zeugma'nın sular altında kalmasının gündeme gelmesiyle hakim sınıfların bazı temsilcileri, sorunu "ya kalkınma, ya tarihi eser" ikilemi biçiminde ortaya koydu.

Sorunun bu biçimde ortaya konması büyü bir sahtekârlıktır. Tarihi eserlerin, insanlık tarihinin korunmasıyla kalkınma birbirine alternatif değildir. Eğer Birecik Barajı Zeugma'ya 800 metre uzaklıkta değil de 3 kilometre uzaklıkta yapılsaydı ya da barajın suyunun tutulmasından çok önce, Zeugma'ya koruyucu set yapılsaydı, Zeugma'nın önemli bir bölümü bugün sular altında kalmayacaktı.

Tarihi, geçmişi, farklı toplumlara ait kültürleri... yoketme uygulaması daha önce Samsat'ta görülmüştü. Şimdi Zeugma'da yaşanan bu durumun süreceği; yarın Hasankeyf'in ve sonra bir başka zenginliğin yokedileceğini tahmin etmek zor değil.

Tarihsel zenginliklere düşmanlık, TC egemenlerinin işlerine geldiği gibi hareket etme, keyfi tutum ve tarihe karşı objektif ve sorumlu davranmamaları, geniş toplum kesimlerinde de alabildiğince bir ilgisizliğin hakim olmasını beraberinde getirmiştir. Değişik olumsuzlukların yanında, Türk devletinin ırkçı politikaları ve dincilik geniş bir halk kesiminde "kendilerine" ait olmayan tarihin bir kesitine düşmanlık yapmayı da beraberinde getirmiştir. Bu durum yalnızca diğer halkları küçümsemek değil, aynı zamanda geçmiş insanlık tarihine karşı da bir düşmanlık anlamına geliyor.

Nitekim inanç olarak kendilerinden olmayan halkların yarattıkları ve günümüze kadar ulaşmış bulunan kalıtları yoketmek veya tahrip etmek; kendi kutsal yerlerine dokunmazken diğer halklara ait kutsal sayılan yerleri talan etmek ve haritadan silmek, kazara bulunan tarihsel zenginlikleri imha etmek vb. vb. ta-

Faşist devlet, devrimcileri F Tipi denilen tabutluklarda tecrit etmeye yöneliyor!

KARŞI ÇIK, HESAP SOR!

Devrimci tutuklulara yönelen saldırıların hesabı devrimle sorulacaktır! Faşizme ölüm, tek yol devrim!

vırlar TC egemenlerinin verdiği bilincin/etkinin ürünüdür. Egemenlerin bilinçlerde yarattığı tahribat neticesinde halkın tarihsel kalıntılara önyargılı, hor ve bilinçsiz yaklaşımı, tarihi kalıntıların yokedilmesinde önemli rol oynamıştır. Pekçok tarihsel kalıntı bizzat bölge insanı tarafından yokedilmiştir. "Yabancıya ait", "benim dinimden olmayana ait" türünden yaklaşımlar tarihi eserlerin tahribini veya yokedilmesini mümkün kılmıştır.

Türk devletinin ve hakim sınıfların Zeugma'yı "kurtarma" şovlarının arkasında yatan gerçek, kapitalistlerin çıkarlarıdır. Kâr hırsıyla "uygarlık", "gelişme", "kalkınma" vs. lafları eşliğinde doğayı, tarihi, çevreyi katledenlerin "tarihsel zenginlikleri kurtarmaları", "çevreyi korumaları" vb. büyük sahtekârlıktır. Onları bu tür "kurtarma operasyonları" düzenlemeye iten kurtarılacak zenginlikleri paraya tahvil etme hesabıdır. Diğer yandan göz göre göre tarihi eserlere hoyratça davranan bir devlet durumuna düşmemek ve dünya kamuoyuna daha fazla teşhir olmamak da faşist devleti "tarihi eserleri kurtarmaya" iten nedenlerden birisidir. Gerçekte ama hakim sınıflar için kâr tatlı, tarih ise en iyi halde hobidir.

Bu gerçeği Hürriyet gazetesinin köşe yazarı Bekir Coşkun şöyle dile getirmektedir:

"Paradan başka yüce değeri olmayanlar için sanat-kültür-mültür gibi şeyler fasafisodur.

Ve yeryüzünün en paha biçilmez antik kentinin üzerine baraj yapıyorlar.

Bunu kim planladı, kim onayladı, baraj yapacak başka yer mi yoktu?...

Yeryüzünde yüz binlerce baraj var da, ama o muhteşem Belkıs harabelerinin bir eşi var mı?...

Gözünü elektrik, naylon leğen, mutfak robotları, sanayi bürümüş o kör ahmaklar kim?...

Ve tam sular yükselmeye başlayıp da antik kent sular altında kalacağı sırada, başlıyorlar kenti taşımaya. Belki de gelecek kuşaklara 'Zeugma aslında burada değildi' diyecekler.

Yok olmadı, yenisini yaparlar."

Evet, paradan başka "yüce değeri" olmayanlar için tarihi eserler, insanlık tarihi fasafisodur. İnsanlık tarihinin korunması ve insanlık tarihinin hizmetine sunulması da, "yüce değeri" para olmayan, insanın en büyük değer olarak görüldüğü; insanın insan tarafından sömürülmesine son verildiği yeni toplum da, Komünist toplumda gerçek hale gelecektir.

İnsanlık tarihinin korunması için mücadele de, yeni toplumu kurma mücadelesine bağlı yürütülmek zorundadır.

Ekim 2000 ✘

SÊWETA SAZÛBÎYAYENA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

astarê bolşewîk

AMOR: 13 · GAVARE 2000 · CERM: 150.000 TL

EVÎNA TE

Ahmed Arif

Evîna te ez bernedam.
Birçî mam, tî mam,
Xayîn, tarî bû şev
Can xerîb, can bêdeng,
Can parçe parçe...
Û destên min li kelepçê,
Bê titûn, bê xew mam,
Evîna te ez bernedam.